

ISIRELIBAN YARIBU YORUN DI

Ba tire te soka Yaribu yèn sō tera ta sun sōmō nge mε Gusunō u ka Isireliba yara Egibitin di mi ba yoru dimō. N deema gōra ta ka Isireliba da Egibiti mi. Gō ten biru, ba sina mi, ba marura. Adama amēn biru Egibitin sunō u bu yoru diisia, ma Gusunō u ben weeweenu nua. Yera u kparo goo gōsa be sō, u ka bu yara yoo ten di. Kparo wiya Mōwisi. Nōni swāa dabira Yinni Gusunō u Egibitigibu kpēε ba sere wura ba Isireli be yōsu. Ma ba yara Egibitin min di. Ba da ba wāa gbaburō. Miya u wure u gerua u sire ma ba ko n sāa win tōmbu. Adama ba nùn mēm nō sariuru koosi nōn dabinu. Sanam mε Mōwisi u yōwa Sinain guurō Yinni Gusunō u nùn woodaba wē ka sere maa win kuu bekurugirun kpunaa. Tire ten wii goberu ta ka kuu bekurugii ten sōmburu yā.

Tire ten kpunaa

1. Mōwisin marubu ka win sokuru Gusunōn sōmburu sō, wiru 1n di sere wiru 4.
2. Gusunō u Isireliba yara yorun di, wiru 5n di sere wiru 18.
3. Gusunō u ka Isireliba arukawani bōkua, wiru 19n di sere wiru 31.
4. Isireliba ba mēm nōbu sariuru kua, wiru 32n di sere wiru 33:6.
5. Gusunō u wāa Isireliban suunu sō, wiru 33:7n di sere wiru 34.
6. Swaa ye Isireliba ba koo swī bu ka ben toranun suuru wa, wiru 35n di sere wiru 40.

GUSUNŌ U ISIRELIBA YARA EGIBITIN DI

Isireliba ba yoru dimō Egibitiō

¹ Yakəbu wi ba maa sokumə Isireli, win bibun yīsa wee, be ba ka nùn na Egibitiə, ben baawure ka win kurə ka bibu. ² Beya Rubeni ka Simeə ka Lefi ka Yuda ³ ka Isakari ka Sabuloni ka Bənyamə ⁴ ka Danu ka Nəfitali ka Gadi ka Aseə. ⁵ Yakəbun bibu ka win debumii ni, ba sāawa tənū wata ka wəkuru. N deema Yosefu, wi, u wāa Egibitiə sanam mē. ⁶ Sanam dəə sanam wure Yosefu ka win maabu ka be ba wāa win waati səə kpuro ba gu. ⁷ Ma Isirelin bii be, ba marura ba dabia ba teria ba yiba tem mē səə ba kua damgibu.

⁸ Yen biru sunə kpao u bandu di wi u kun Yosefun wāarun gari gēe yē. ⁹ Yera u win təmbu səəwa u nēe, Isireliba wee, ba sun dabiru kere ba maa sun dam kere. Ñ n men na, kari baka sa tii derie. ¹⁰ Tabu b̀n da seewa ba koo bēsen wərəbu somi bu ka sun tabu ko. Bā n kpa bu sere sun kisirari bu doona. Yen sō, i de su bu bwisi gēe kasua su ka ben marubu yōrasia kpa bu ku maa dabiru sosi.

¹¹ Ma ba bu səman wirugibu gəsia be ba koo bu yoo səm sēsəginu koosia. Nge mēya ba kua ba ka wuu marosu bana si ba sokumə Pitomu ka Ramusesi, si su kua Egibiti sunən dukia beru yenu. ¹² Adama nge mē ba bu nənī səəmə, nge mēya ba maa dabiāmə ba sosimə. Ma Egibitigibu ba bu tusa n banda. ¹³ Ma ba bu yoo səmburu doke. ¹⁴ Ba birikiba muramə ka səndu, ba maa gbee səma baayere m̀. Ma ben wāara sēsia domi ka nuku kōsura ba ka bu səma ye kpuro koosiamə.

Egibiti sunə u Isireliba nənī səəmə

¹⁵ Ma Egibiti sunə u Heberuban marusio beni, Sifira ka Pua səəwa u nēe, ¹⁶ ì n Heberuban kurəbu marusiamə, ì n wa bii tən durəwa ba mara, i nùn goowo. Ñ n tən kurən na, i nùn derio u n wāa.

¹⁷ Adama marusio be, ba Gusunə nasie. Yen sōna ba òn kue nge mē sunə wi, u bu yiire. Ba bii be kpuro deriwa.

¹⁸ Ma u bu soka u nɛɛ, mban sɔna i ka kua mɛ, i dera bii be, ba wãa.

¹⁹ Marusio be, ba nùn wisa ba nɛɛ, Heberuban kurɔbu ba ñ sãa nge Egibitigibu. Ben wasi yi sãu. Ba ra mawa su sere tunuma.

²⁰⁻²¹ Ma Gusunɔ u marusio be durom kua u ben tii bibu kã yèn sɔ ba nùn nasie. Mɛya maa Heberu be, ba dabiamɔ ba dam sosimɔ. ²² Ma Egibiti sunɔ u win tɔmbu kpuro wooda wɛ u nɛɛ, i Heberuban bii wɛɛ tɔn durɔbu kpuro kpɛɛyɔ daa baka te ba mɔ Nilu sɔɔ, kpa i bii wɛɛ tɔn kurɔbu deri.

Mɔwisin marubu

2

¹ Durɔ goo wãa Lefin bweseru sɔɔ, win kurɔ maa sãa win bwese te. ² Yera saa ye sɔɔ, ye ba menna ka kurɔ wi, ma kurɔ wi, u gura sua u mara bii tɔn durɔ. U wa ma bii wi, u wã, ma u nùn berua suru ita. ³ Saa ye bii wi kun maa berurɔ, u kpakoro bwīgiru kua u tu kɔntaa ka dãa swī swīinu tɛɛni, nim mu ku ka du mi, ma u bii wi sua u kpɛɛ sɔɔ. U da u tu yi naa yarin suunu sɔɔ daa baka ten goorɔ. ⁴ Ma bii win sesu u da mi, u yɔ n desire u ka mɛera u wa ye n koo bii wi deema.

⁵ Saa ye sɔɔra Egibiti sunɔn bii tɔn kurɔ u na daaru mi, u ka wobure. Ma win yoba bɔsu daa ten bɔɔwɔ. Ye u kpakoro bwīgii te wa, ma u yoo ben turo gɔra u ka tu na.

⁶ Yera u tu wukia u deema bii wɛɛra ta wã mi, tɔn durɔ, ta sumɔ. Ma wɔnwɔnda nùn mwa u nɛɛ, Heberuban biiwa.

⁷ Yera bii win sesu besirama u sunɔn bii wi sɔɔwa u nɛɛ, a kī n da n nun goo kasuama Heberuban kurɔbu sɔɔ wi u koo nun bii wi nɔɔria?

⁸ Ma sunɔn bii wi, u nɛɛ, oo, a doo.

Yera wɔndia wi, u da u bii wɛɛ ten mero sokuma. ⁹ Ye u na, yera sunɔn bii wi, u nɛɛ, a bii wi mɔɔ a man nɔɔria, kon da nun yen kɔsiaru wɛ.

Kurɔ wi, u bii wɛɛ te sua u ka da u nɔɔri.

¹⁰ Sanam mɛ bii wi, u bɔm karabu tura, yera u ka nùn wura, ma sunɔn bii wi, u nùn kua nge win tiin bii maruro. U tii sɔɔwa u nɛɛ, na nùn yaramawa nim di. Yen sɔ, win yĩsira Mɔwisi.

Mɔwisi u yakura u da Madianio

¹¹ Sanam dɔɔ sanam wure, Mɔwisi u kpɛa. Yera u win mero bisibu Heberuba beram da, u wa ba sɔm sɛsɔginu mɔ. Ma u mam Egibitigii goo wa u ben turo soomɔ u kĩ u go. ¹² Yera Mɔwisi u mɛera gee ka giɔ, u ñ goo wa. Ma u Egibitigii wi so u go. U nùn sikua yani sɛeri sɔɔ. ¹³ Yen sisiru u kpam wura mi. Yera u deema Heberuba yiru ba sannamɔ. Ma u bu yakiana u wi u kun gem mɔ sɔɔwa u nɛɛ, mban sɔna a wunen beruse soomɔ.

¹⁴ Ma durɔ wi, u Mɔwisi wisa u nɛɛ, wara nun kua besen wirugii a ka sun siri. A kĩ a man gowa nge mɛ a Egibitigii wi go?

Ye Mɔwisi u nua mɛ, berum nùn mwa. U nɛɛ, ñ n men na, tɔmbu kpuro ba gari yi nua. ¹⁵ Saa ye Egibiti sunɔ u nua ye ya koora yera u swaa kasu u ka Mɔwisi go. Adama Mɔwisi u yakura u doona min di u da u wãa Madianin temɔ.

Sɔɔ teeru u da u sɔ dɔkɔ gaan bɔkuɔ. ¹⁶ Yera Madianin yãku kowon bii wɔndiaba nɔɔba yiru ba nim takam na dɔkɔ mi, ma ba nim yibia sabenun nim nɔru yero ben baaban sabenu nu ka nɔ. ¹⁷ Ma kparobu gaba na ba bu gire. Adama Mɔwisi u seewa u bu sanna u ben sabenu nim kã. ¹⁸ Saa ye ba gɔsira yɛnuɔ, ben tundo Rewelin mi, wi ba maa mɔ Yetoro, u nɛɛ, amɔna i ka yellu wɔma mɛ gisɔ.

¹⁹ Ba nùn wisa ba nɛɛ, Egibitigii goowa u ka sun yina ye kparo be, ba sun gire, sere u mam sun nim taka u besen sabenu kã.

²⁰ Yera u win bii be bikia u nεε, mana durō wi, u sere wāa. Mban sōna i ñ ka nùn nε. I doo i nùn sokuma u na u di.

²¹ Ye Mōwisi u na u di ma u wura u ka sina durō win mi. Ma u nùn bii ben turo kã kurō, wi ba mō Sefora. ²² Kurō wi, u gura sua u Mōwisi bii tən durō marua. Yera Mōwisi u nùn yīsiru kã ka win barum Gεεsōmu, yen tubusiana, sōō, domi u nεε, u sāawa sōō tem tukumō.

Gusunō u Mōwisi soka u ka Isireliba wōra

²³ Sanam dōō sanam wure, Egibiti sunō wi, u gu. Saa ye sōō, Isireliba ba weeweenu mō ba wuri mō ben yoo sōma yen sō. Ben wuri yi, yi Gusunō girari, ²⁴ ma u ben weeweenu nua. N deema u ñ win arukawani duari ye u ka ben baababa Aburhamu ka Isaki ka Yakōbu bōkua. ²⁵ Yera u bu mεεrima u ben wōnwōndu wa.

3

¹ Saa ye sōō, Mōwisi u win dokiri Yetoro, Madianin yāku kowon sabenu kpare. U ka nu da yakasō sōō duu yeru gia. Ma u tura sere guu te ba mō Horebuō te ba maa sokumō Sinai te Gusunō u tii gōsia. ² Yera Yinni Gusunōn gōrado * u ka nùn gari kua dōō yarin di yi yi wāa awīi gεen suunuō. Mōwisi u mεera u wa wee, awīi yi kpuro yi dōō mō, adama yi ñ dōō mwaaramō. ³ Ma u nεε, kon gεra n kāsī baka te wawa, kpa n wa yèn sō awīi yi, yi ñ dōō mwaaramō.

⁴ Ye Yinni Gusunō u wa ma u gεra u ka wa, yera u nùn soka saa awīi yin suunu sōōn di u nεε, Mōwisi, Mōwisi.

Ma Mōwisi u wura u nεε, nε wee.

⁵ Gusunō u nεε, a ku susima mini. A wunen salubata ye poto domi nēna na wāa mini, ⁶ nε wi na sāa wunen sikadoba Aburhamu ka Isaki ka Yakōbun Yinni.

* 3:2 Yinni Gusunōn gōrado - Heberuba ba ku ra kã bu Gusunōn yīsiru soku. Yen sōna ba yorua Yinni Gusunōn gōrado. N deema Gusunōn tii tiiwa u ka nùn gari kua.

Ma Məwisi u win wuswaa berua domi berum nùn mò u ka Gusunə məəri.

⁷Yinni Gusunə u kparam nɛɛ, na nɛn tɔmbun nɔni swāaru wa be ba wāa Egibitiə. Na maa ben weeweenu nua dam mə ba bu dɔremən sɔ̄. Na ben nuku sankiranu yɛ̄.
⁸Yera na sarama n ka bu wɔra Egibitigibun nɔman di, kpa n ka bu da tem bakam gam sɔɔ mə mu gea sāa mu tim ka bom yiba. Tem mə sɔɔra Kananiba ka Hɛtiba ka Amɔreba ka Feresiba ka Hefiba ka Yebusiba ba wāa.
⁹Wee, na Isireliban weeweenu nua. Na maa dam mə wa mə Egibitigiba bu dɔremə. ¹⁰A doo n nun gɔri tɛ̄ Egibiti sunən mi, a nɛn tɔmbu Isireliba yarama win tem di.

Gusunə u win yīsiru Məwisi tubusia

¹¹Məwisi u nùn wisa u nɛɛ, wara ra n nɛ n ka da Egibiti sunən mi, n Isireliba yara win tem di.

¹²Gusunə u nɛɛ, ko na n ka nun wāa. Sanam mə a tɔn be yarama Egibitin di, guu tenin miya i ko na i man sā. Yeniwa ya ko n sāa yīreru a n ka yɛ̄ ma nɛna na nun gɔra.

¹³Məwisi u Gusunə sɔɔwa u nɛɛ, n n men na, kon da Isireliban mi, n bu sɔ̄ n nɛɛ, bɛsɛn sikadoban Yinniwa u man gɔrima ben mi. Adama bā n man bikia, aməna win yīsiru, mba kon gere.

¹⁴Gusunə u nùn wisa u nɛɛ, nɛna wi na ra n wāa. A Isireliba wisio a nɛɛ, wi u tii sokumə Wi u ra n wāa, wiya u nun gɔrima ben mi. ¹⁵Meniwa nɛn yīsiru sere ka baadommaɔ. Mɛya ba ko n da man soku sere ka ben bweserun bibə. Ma u kparam Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, ameniwa kaa Isireliba sɔ̄ a nɛɛ, nɛ wi na ra n wāa na sāa bɛɛn sikadoba Aburhamu ka Isaki ka Yakəbun Yinni, na maa nun gɔrima ben mi. ¹⁶A doo a Isireliban guro gurobu mɛnna a bu sɔ̄ a nɛɛ, nɛ wi na ra n wāa, na sāa bɛɛn sikadoba Aburhamu ka Isaki ka Yakəbun Yinni, na maa nun kure na ka nun gari kua na nɛɛ, na bu wa, na maa wa ye ba bu kuammɛ Egibitiə. ¹⁷Ma na nɛɛ, kon bu yara

Egibitin di mi ba n̄ni swāaru waam̄. Kpa n ka bu da Kananiba ka Hetiba ka Am̄reba ka Feresiba ka Hefiba ka Yebusiban tem̄ me mu tim ka bom yiba. ¹⁸ Ba koo wunen gari wura kpa wun̄ ka Isireliban guro gurobu i da Egibiti sun̄n mi, i n̄e, n̄e wi na ra n wāa na s̄a b̄e Heberuban Yinni, na maa ka b̄e gari kua. U de i da gbabur̄ i tonda nge s̄o itan sanum saka kpa i n̄e b̄en Yinni yākuru kua mi. ¹⁹ Na ȳ ma Egibiti sun̄ ù n nua me, u ñ wuram̄ i da ma n kun m̄ na n̄n nen dam s̄osi. ²⁰ Yen s̄, kon nen n̄omu demia kpa n s̄m maamaaki bwese bweseka dabinu ko Egibitī. Yen biru ba koo b̄e gira i doona. ²¹ Sanam me ba koo doona ba ñ doon̄ n̄m dira. Domi kon de nen t̄mbu bu k̄i geeru wa Egibitigibun mi. ²² B̄en t̄n kur̄ baawurewa u koo win beruse ñ kun me ka wi ba wāa yenu teu s̄o bura yāa ni ba kua ka wura ka sii geesu kana, ka maa beka kpa bu ye kpuro ben bibu dokea. Nge meya i ko ka Egibitigibun arumani gura.

M̄wisi u k̄i u Gusun̄n sokuru yina

4

¹ Ma M̄wisi u wisa u n̄e, na t̄n be ȳ. Ba ñ koo man naane ko. Ba ñ gari yi swaa dakim̄. Ba koo n̄e, wun̄ Yinni Gusun̄ a ñ man kure a ka man gari kue.

² Yinni Gusun̄ u n̄n bikia u n̄e, mba a neni wunen n̄omū mi.

M̄wisi u n̄e, deka.

³ Ma Yinni Gusun̄ u n̄e, a ye k̄ow̄ tem̄. Ma u ye k̄ tem̄, ma ya ḡsia waa. Yera M̄wisi u duka sua yen min di. ⁴ Yinni Gusun̄ u kram n̄n s̄ow̄a u n̄e, a wunen n̄omu demia kpa a yen siru n̄ene a sua.

Ma u win n̄omu demia u yen sii te n̄nua u sua, ma ya kram ḡsia deka win n̄omū. ⁵ Yinni Gusun̄ u maa n̄e, yeniwa kaa ko, kpa bu gia ma n̄e wi na ra n wāa na ka nun

gari kua, nε wi na s̄a ben baababa Aburhamu ka Isaki ka Yak̄abun Yinni.

⁶ Ma Yinni Gusun̄o u kpm nεε, a wunen n̄omu dokeo wunen yaberun s̄ow̄o toror̄o.

Ma u doke, yen biru u wuna. Wee ga burura nge w̄esu, ga bara disigiru wa. ⁷ Yinni Gusun̄o u kpm nεε, a maa wunen n̄omu ge wesio mi.

U wesia, ma u ge wuna. Ma ga kpm kua nge mε ga raa s̄a. ⁸ Yinni Gusun̄o u nεε, b̄a kun nun naanε kue, b̄a kun ȳire gbiikiru wure, ba koo yiruseru wura. ⁹ B̄a kun maa wure baa mε ba ȳirenu yiru ye wa, b̄a n wunen gari yina, a daa baka ten nim s̄oko a yari tem̄o. Nim mε a s̄oka mi, mu koo ḡosiawa yem tem̄o.

Gusun̄o u Aroni ḡosa u ka M̄owisi somi

¹⁰ Yera M̄owisi u Yinni Gusun̄o wisa u nεε, Yinni, gari gerubu bu ra n ka man s̄ε yellun di, baa ka t̄ε ye a ka man gari m̄o, domi nen yara bunu.

¹¹ Ma Yinni Gusun̄o u n̄un s̄ow̄a u nεε, wara t̄onun n̄o kua. Wara ra t̄onu ko soso. Wara ra yam waasie. Wara ra t̄onu ko w̄oko. N n̄ nε, Yinni Gusun̄o wi ro? ¹² N̄ n men na, a doo t̄ε. Kon nun somi. Kon nun s̄osi ye kaa gere.

¹³ Adama M̄owisi u nεε, aawo, a goo ḡosio a ḡari.

¹⁴ Saa yera Yinni Gusun̄o u ka M̄owisi m̄aru kua. Ma u nεε, n n̄ Aroni Lefi u s̄a wunen m̄o? Na ȳε ma gari gerubu kun ka n̄un s̄ε. Win tii wee, u nun senn̄o sisi. Û n nun wa, win nukura koo dora. ¹⁵ A ka n̄un gari koowo, kpa a n̄un s̄o ye u koo gere. Nena kon wunen n̄o ka win n̄o dendi, kpa n bεε s̄osi ye i ko ko. ¹⁶ Wiya u koo t̄ambu wunen gari tusia. U ko n s̄a nge wunen n̄o, kpa a n s̄a nen k̄osire win s̄o. ¹⁷ T̄ε, a d̄eka ye suo ye kaa ka ȳireru ko, kpa a n ye neni wunen n̄omu.

M̄owisi u ḡosira Egibit̄o

¹⁸ Yen biru Məwisi u doona min di. U gəsira u da win dokiri Yetoron mi. Ye u tura mi, u nùn sđowa u nεε, a de n da n nen dusibu wa mε ba ka wāa Egibitiə.

Ma Yetoro u nùn sđowa u nεε, a doo ka bəri yendu.

¹⁹⁻²⁰ Ma Məwisi u win kurə ka win bibu sua u bu ketekunu yəəsia ba da Egibitin temə. U maa deka ye sua ye Gusunə u nùn sđowa u n neni mi. Domi Yinni Gusunə u raa nùn sđowa u nεε, be ba raa kasu bu nùn go, be kpuro ba gu. Yen sđ, u gəsiro u da Egibitiə.

²¹ Yinni Gusunə u kpam Məwisi sđowa u nεε, tē, a doo Egibiti mi, kpa a n yaaye yīre ni na nun nəmu bəria, a ka nu ko Egibiti sunən wuswaaə. Adama kon win gđru bəbiasia. U ñ wuramə u tən be deri bu doona. ²² Kpa a nùn sđ a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerua, Isirelin bweseru ta sāawa nge nen bii yeruma. ²³ Yen sđ, u de nen bii wi, u doona u ka man sā. Û n maa yina, kon win bii yeruma go.

²⁴ Swaa səə mi Məwisi u yđra u kpuna, miya Yinni Gusunə u nùn sēre, u kī u nùn go. ²⁵ Ma Sefora u kpee nəə durorugiru sua u win bii bango kua, ma u win sen sarusu sua u ka Məwisin tiin tən durəru baba u nεε, wee, na wunen woro yemgiru kua. ²⁶ Bango yen sđna u gerua mε. Sanam mε səəra Yinni Gusunə u Məwisi deri.

²⁷ N deema Yinni Gusunə u raa Aroni sđowa u nεε, a seewo a Məwisi sennə da gbaburə.

Aroni u seewa u da ma u ka Məwisi yinna guu ten mi, te Gusunə u tii gəsia. Ma ba gabana ba bəkasina nuku doon sđ. ²⁸ Yen biru Məwisi u Aroni saaria kpuro ye Yinni Gusunə u ka nùn gərima, ka yīre ni u nùn sđowa u kə. ²⁹ Ma Məwisi ka Aroni ba gurena ba da Egibitiə, ba Isireliban guro gurobu menna. ³⁰ Ma Aroni u bu gari yi kpuro saaria yi Yinni Gusunə u Məwisi sđowa mi. Ma Məwisi u tən be yīre ni kua. ³¹ Yera, ba naanε doke. Ba

gia ma Yinni Gusunə u wa nge me ba bu nənɪ sɔ̄mɔ. Tɛ̄ u kɪ u bu faaba ko. Ma ba yiira ba nùn sɔ̄wa.

Məwisi ka Aroni ba da Egibiti sunən mi

5

¹Yen biru Məwisi ka Aroni ba seewa ba da Egibiti sunən mi ba nɛɛ, ameniwa Isireliban Yinni wi ba mɔ̄ Wi u ra n wɔ̄a, u gerua. U nɛɛ, a de win tɔ̄mbu bu da gbaburɔ̄ bu sɔ̄aru ko.

²Ma Egibiti sunə u nɛɛ, wara ba mɔ̄ Wi u ra n wɔ̄a, n ka sere nùn mɛm nɔ̄wa, n de bɛɛ Isireliba i doona. Na n nùn yɛ̄. Na n maa derimɔ̄ i doona.

³Yera ba nɛɛ, bɛsɛ Heberuban Yinniwa u sun kure u ka sun gari kua. Yen sɔ̄, a de su da gbaburɔ̄ nge sɔ̄ itan sanum saka su ka nùn yɔ̄kuru kua, kpa u ku raa sun bara bakaru kpɛ̄ɛ su gbi, n kun me u de bu sun go tabu sɔ̄.

⁴Ma Egibiti sunə u bu sɔ̄wa u nɛɛ, wunɛ Məwisi ka Aroni, mban sɔ̄na i tɔn be sɔ̄mburu yɔ̄rasia. I doo i bɛɛn sɔ̄ma ko. ⁵Wee, ye tɔn be, ba marura ba dabia tɛ̄ tem meni sɔ̄, yera i kɪ i ben sɔ̄mburu yɔ̄rasia?

Ba Isireliba sɔ̄mburu sosia

⁶Dɔma teya Egibiti sunə u wigii be ba tɔn be kpare sɔ̄ma ye sɔ̄, ka Isireliban swaa gbiobu sɔ̄wa u nɛɛ, ⁷i ku ra maa tɔn be taka nɔ̄ wɛ̄ nge yellu bu ka birikiba ko. I de ben tii bu da bu taka nɔ̄ kasu. ⁸Ka me, i ku ben birikiban geeru kawa me ba ra raa ko yellu. Domi yikura ta bu mɔ̄. Yen sɔ̄na ba weeweenu mɔ̄ ba mɔ̄, bu da bu ben Yinni yɔ̄kuru kua. ⁹I de tɔn ben sɔ̄mburu tu sɛ̄sɔ̄ sosi, kpa ba n tu mɔ̄. Sanam me, ba n koo maa weesu swaa daki.

¹⁰Ma be ba tɔn be kpare sɔ̄ma ye sɔ̄ mi, ka Isireliban swaa gbiobu ba na ba bu sɔ̄wa ba nɛɛ, ameniwa Egibiti sunə u gerua. U nɛɛ, u n maa bɛɛ taka nɔ̄ wɛ̄ɛmɔ̄. ¹¹N n

men na, i doo i beɛn taka nɔɔ kasu mi i ko wa. Adama ka mɛ, sa ñ gāanu kawamɔ beɛn sɔma sɔɔ.

¹² Ma tɔn be, ba yarina baama Egibitin tem sɔɔ, ba yakasu kasu bu ka taka nɔɔ ko. ¹³ Be ba bu kpare sɔma ye sɔɔ, ba bu baasi ba mɔ, i beɛn sɔma yibio tɔru baatere nge mɛ i ra raa ko, sanam mɛ ba beɛ taka nɔɔ wɛɛmɔ. ¹⁴ Ma ba Isireliban swaa gbio be Egibiti sunɔn tɔmba wuna soomɔ ba bu bikiamɔ, mban sɔna i ñ beɛn birikiban geeru yibie gāa ka gisɔ nge mɛ i ra raa ko.

¹⁵ Sanam mɛ sɔra Isireliban swaa gbio be, ba da ba Egibiti sunɔ wuri koosimɔ ba mɔ, mba n kua, yinni, a ka sun yenin bweseru kuammɛ. ¹⁶ Ba ku ra maa sun taka nɔɔ wɛ. Kpa ba n mɔ su birikiba muro. Yen biru sà kun kue, kpa ba n sun soomɔ. N sere deema, wunen tɔmbun taarɛwa.

¹⁷ Ma Egibiti sunɔ u bu wisa u nɛɛ, yikurobu beɛ, i ñ garu kobu kī. Yen sɔna i gerumɔ, n de i da i Yinni Gusunɔ yākuru kua. ¹⁸ I doo tɛn tɛ ge i beɛn sɔmburu ko. Goo kun maa beɛ taka nɔɔ wɛɛmɔ. Adama birikiban gee tee tera i ko n muramɔ mi.

¹⁹ Isireliban swaa gbio be, ba wa ma ben wahala ya sosimɔwa domi ba nɛɛ, bu ku raa ben birikiban geeru kawɛ. Tɔru baatere ka ten sɔmbura. ²⁰ Ye tɔn be, ba yarima Egibiti sunɔn min di, ba Mɔwisi ka Aroni deema ba yɔ ba bu mara. ²¹ Yera ba bu sɔɔwa ba nɛɛ, Yinni Gusunɔ u beɛ waamɔ. U koo maa beɛ siri. Beɛya i sun tusiru kasua Egibiti sunɔ ka win tɔmbun mi. Wee, i takobi doke ben nɔmuɔ bu ka sun go.

²² Ma Mɔwisi u wura Yinni Gusunɔn mi, u nɛɛ, Yinni, mba n dera a tɔn be kɔsa kuammɛ. Mban sɔna a man gɔrima ben mi. ²³ Saa mìn di na da Egibiti sunɔn mi, na ka wunen yīsiru nùn gari sɔɔwa, u wunen tɔmbu gɔba kuammɛwa, a ñ maa bu wɔre sere ka tɛ.

6

¹ Yinni Gusunə u Məwisi sḏowa u nɛɛ, tɛ̃ kaa wa ye kon Egibiti sunə kua. Kon nùn tilasi ko u ka bu yḏsu bu doona. U koo mam bu girawa win tem di.

Gusunə u kpm ka Məwisi gari kua

² Ma Gusunə u kpm ka Məwisi gari kua u nɛɛ, nena Wi u ra n wāa. ³ Na Aburhamu ka Isaki ka Yakəbu kure na ka bu gari kua. Ba maa gia ma nena na sāa Gusunə Dam kpurogii. Adama ba ñ tuba ma nen yīsira Wi u ra n wāa. ⁴ Na maa ka bu arukawani bəkua ma kon bu Kananin tem wɛ̃ mu ko begim mɛ̃ səɔ ba sina nge səbu. ⁵ Na Isireliban weeweenu nua mi ba yoru dimə Egibitigibun mi, na maa nen arukawani ye yaaye. ⁶ Yen sḏ, a Isireliba sḏowə a nɛɛ, nena Wi u ra n wāa, na kon maa bu wəra saa wahala ye Egibitigiba bu koosiamən di. Kon bu yakia ben yorun di, kpa n nen dam sḏosi n Egibitigibu wahala doke, kpa n nen təmbu faaba ko. ⁷ Kon bu mwa bu ko nen təmbu, kpa n ko ben Yinni, kpa bu gia ma nena Wi u ra n wāa, na maa sāawa ben Yinni nɛ wi na bu yakiamə ben yoo səma ye Egibitigiba bu koosiamən di. ⁸ Na kon bu duusia tem mɛ səɔ, mɛ na Aburhamu ka Isaki ka Yakəbu nəɔ mwɛru kua na nɛɛ, kon bu wɛ̃ ba n mə. Nɛ wi na ra n wāa nena na gerua mɛ.

⁹ Yera Məwisi u da u Isireliba gari yi sḏowa. Adama ba ñ nùn swaa daki, domi ben yoo səm sḏəgii ni, nu kpɛ̃a sere ba mwia kpanamə.

¹⁰ Ma Yinni Gusunə u Məwisi sḏowa u nɛɛ, ¹¹ a seewo a da a Egibiti sunə sḏ u be de Isireliba bu doona win tem di.

¹² Ma Məwisi u Yinni Gusunə wisa u nɛɛ, wee Isireliba ba ñ nen gari swaa daki. Aməna Egibiti sunə u koo ka man swaa daki. Na ñ daa nun sḏowa ma gari gerubu ra n ka man sɛ̃?

¹³ Yen biru Yinni Gusunə u Məwisi ka Aroni wooda wē ye ba koo Isireliba ka Egibiti sunə sǝ kpa bu ka Isireliba yara Egibitin di.

Məwisi ka Aronin bwese kera Isireliba sǝ

¹⁴ Isirelin bii gbiikoo wi ba mǝ Rubeni, win bibun yīsa wee, Enəku ka Paalu ka Həsironi ka Kaami. Ben min diya Rubenin bwese keri marura.

¹⁵ Be ba maa sǝa Simeəba, beya Yemueli ka Yamini ka Ohadi ka Yakini ka Sokaa ka Sǝlu wìn mero sǝa Kananigii. Ben min diya Simeəni bwese keri marura.

¹⁶ Be ba maa sǝa Lefin bibu, beya Gəesəni ka Kehati ka Merari. Ben min diya Lefin bwese keri maa marura. Ben baaba Lefi wi, u kuawa wǝwə wunaa weeru ita sari u sere gu. ¹⁷ Ma Gəesəni u seewa u bii tən durəbu yiru mara. Beya Libini ka Simei. Ma ba marura ba kua Gəesənin bweseru. ¹⁸ Be ba maa sǝa Kehatiba, beya Amuramu ka Yisehari ka Heboroni ka Usieli. Ma ben baaba Kehati wi, u kua wǝwə wunaa teeru ka wəkura ita u sere kpuna u gu.

¹⁹ Be ba maa sǝa Merariba, beya Makili ka Musi. Beni kpurowa ba kua Lefin bwese keri.

²⁰ Amuramu u win tiə Yokebedi sua kurə. Wiya u ka Aroni ka Məwisi mara. Amuramu wi, u kuawa wǝwə wunaa weeru ita sari u sere kpuna u gu.

²¹ Be ba maa sǝa Yiseharin bibu, beya Kore ka Nefegi ka Sikiri. ²² Be ba maa sǝa Usielin bibu, beya Mikali ka Elisafani ka Sitiri.

²³ Aroni u Eliseba, Abinadabun bii sua kurə. Kurə wi, u sǝawa Nasonin sesu. Ma u ka Aroni bibu mara. Bera Nadabu ka Abihu ka Eleasaa ka Itamaa.

²⁴ Be ba maa sǝa Koren bibu, beya Asiri ka Elikana ka Abiasafu. Ben min diya Koren bwesera marura.

²⁵ Ma Eleasaa, Aronin bii wi, u Putielin bii wəndia turo sua kurə. U ka nùn bii tən durə mara. Bii win yīsira

Finɛɛsi. Be sa wa mi kpuro, beya ba sãa Lefin bwese kerin wirugibu.

²⁶ Be sɔɔra Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni gɔsa bu ka Isireliba yara saa Egibitin di. U nɛɛ, b̃a n yariɔ bu de ba n swiine bweseru ka bweseru ba n s̃aka sãa swɛɛ swɛɛ. ²⁷ Ma Mɔwisi wi ka Aroni wi, ba wura ba da ba Egibitin sina boko wi kana u de Isireliba bu yari win tem di.

Yinni Gusunɔ u win nɔɔ mwɛɛru sire

²⁸ Sanam mɛ Yinni Gusunɔ u ka Mɔwisi gari kua Egibitiɔ, ²⁹ u ñn s̃ɔɔwa u nɛɛ, nena Wi u ra n wãa. A Egibiti sunɔ s̃ɔɔwɔ kpuro ye na nun s̃ɔɔmɔ mini.

³⁰ Ma Mɔwisi u Yinni Gusunɔ wisa u nɛɛ, wee, gari gerubu ra n ka man s̃ɛ. Egibiti sunɔ u koo wura u man swaa daki?

7

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi s̃ɔɔwa u nɛɛ, wee, na nun kua nen k̃asire Egibiti sunɔn s̃ɔ. Wunen m̃ɔɔ Aroni u ko n maa sãa wunen gari gero. ² Wuna kaa ñn s̃ɔ ye na nun s̃ɔɔmɔ kpuro. Wiya u koo maa Egibiti sunɔ s̃ɔ, kpa u de Isireliba bu doona win tem di. ³⁻⁴ Kon de Egibiti sunɔn g̃ɔru gu b̃ɔbia sere u ñ b̃ɛ swaa dakimɔ, baa mɛ kon ỹire nanumgii dabinu ko win temɔ. Yen s̃ɔ, na kon ñn nen dam s̃ɔɔsi n win t̃ambu wahala doke, kpa n nen t̃ambu Isireliba yara win tem di, ba n s̃aka sãa swɛɛ swɛɛ nge tabu kowobu. ⁵ Sanam mɛ na nen dam s̃ɔɔsi tem mi, ma na Isireliba yara min di, sanam mɛya Egibitigiba koo gia ma nena Yinni Gusunɔ.

⁶ Ma Mɔwisi ka Aroni ba kua mam mam nge mɛ Yinni Gusunɔ u bu s̃ɔɔwa. ⁷ Sanam mɛ ba ka Egibiti sunɔ gari yiba m̃ɔ, Mɔwisi u m̃ɔwa w̃ɔ w̃enɛ, ma Aroni u m̃ɔ w̃ɔ w̃enɛ ka ita.

Egibiti sunɔ u yina u Mɔwisi ka Aroni swaa daki

⁸ Yen biru Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ,
⁹ Egibiti sunɔ ù n bɛɛ sɔɔwa u nɛɛ, i nùn yĩreru kuo te ta
 sɔɔsi ma nɛna na bɛɛ gɔrima, saa ye sɔɔra wunɛ Mɔwisi
 kaa Aroni sɔ u win dɛka suo u ye kɔ sunɔ win wuswaaɔ.
 Ya koo gɔsia waa.

¹⁰ Ma ba seewa ba da Egibiti sunɔn mi, ba kua ye Yinni
 Gusunɔ u bu sɔɔwa. Aroni u win dɛka ye kɔ sunɔ wi ka win
 bwāabun wuswaaɔ. Ma ya gɔsia waa. ¹¹⁻¹² Yera Egibiti
 sunɔ u win bwisigibu ka win timgibu ka win sɔrobu soka.
 Ben baawure u dobo dobo kua, u win dɛka kɔ ma ya gɔsia
 waa. Adama Aronigia ya begii mwɛeki. ¹³ Ka mɛ, Egibiti
 sunɔn gɔru ga bɔbia, u ñ maa Mɔwisi ka Aronin gere swaa
 daki, nge mɛ Yinni Gusunɔ u raa gerua.

Wahala gbiikaa ye Gusunɔ u Egibitigibu doke, yem

¹⁴ Yinni Gusunɔ u kɔram Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, Egibiti
 sunɔn gɔru ga bɔbia. U yina tɔn be, bu doona. ¹⁵ Wee
 u koo da daarɔ buru buru yellu. A doo a ka nùn yinna
 daarun goorɔ kpa a n dɛka ye neni, ye ya raa gɔsia waa
 mi. ¹⁶ Kpa a nùn sɔ a nɛɛ, nɛ Gusunɔ Heberuban Yinniwa
 na nun gɔrima win mi. U de nɛn tɔmbu bu da bu man sã
 gbaburɔ. Na wa ma sere ka tɛ u ñ gari yi swaa sue. ¹⁷ Yèn
 sɔ u nɛɛ, u ñ man yɛ, yen sɔna na nɛɛ, ameniwa u koo ka
 man gia, nɛ wi na ra n wãa. A daa ten nim soowo ka dɛka
 ye a neni mi, kpa n nim mɛ gɔsia yem. ¹⁸ Swɛɛ yi yi wãa
 daa te sɔɔ, kpa yi gbi, kpa daa ten nim mu sankira sere
 Egibitigibu bu kpana bu mu nɔ.

¹⁹ Yera Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a Aroni
 sɔɔwɔ u win dɛka suo u ye tii Egibitin nim kpuron wollo
 mɛ mu wãa daanɔ ka yerusɔ ka sere kotosɔ ka wekenɔ.
 Mi nim mu wãa kpuro gesi mu koo gɔsiawa yem, kpa yem
 mu n wãa Egibitin tem kpuro sɔɔ.

²⁰ Ma Mɔwisi ka Aroni ba kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u
 bu sɔɔwa. Aroni u win dɛka ye sua, ma u daa ten nim

so Egibiti sunə ka win bwāabun wuswaad. Ma mu gəsia yem. ²¹ Swēɛ yi yi wāa daa te sɔɔ, yi gu. Ma daa ten nim mu sankira. Egibitigiba kpana bu mu nɔ. Ma nim mɛ mu wāa tem mɛ kpuro sɔɔ mu kua yem.

²² Adama Egibitin sɔrobu ba maa kua mɛ ka ben dobo dobo. Ye Egibiti sunə u wa mɛ, ma win gɔru ga bɔbia, u n Məwisi ka Aronin gari swaa daki nge mɛ Yinni Gusunə u raa gerua. ²³ Egibiti sunə u gəsira win yenuə. Gari yi, yi n mam nùn nande. ²⁴ Ma Egibitigibu kpuro ba tem gba gba daa ten goorɔ bu ka nim wa bu nɔ, domi ba n kpɛ bu daa ten nim nɔ.

²⁵ Ma daa ten nim mɛ, mu gəsire yem n ka kua sɔɔ nɔɔba yiru saa dɔma tɛn di Yinni Gusunə u dera ba mu so.

Wahala yiruse, surenu

²⁶ Yen biru Yinni Gusunə u kparam Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, a doo Egibiti sunən mi, a nùn sɔ a nɛɛ, nɛ Yinni Gusunə na nɛɛ, u de nɛn tɔmbu bu da bu man sã. ²⁷ Û n maa yina u bu kara bu doona, kon de surenu yibu nu wahala doke win tem sɔɔ kpuro. ²⁸ Surenu koo marura daa baka ten di, kpa nu gasirima sere win yenuə ka win dii sɔwɔ ka win kpinu wəllə n ka da win bwāabu ka win tɔmbun diaɔ. Nu koo mam du sere doo koo yenə ka sonə. ²⁹ Sure ni, nu ko nu n kabirimə kpa nu win tii ka win tɔmbu ka win bwāabu makiri.

8

¹ Ma Yinni Gusunə u Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, a Aroni sɔ u doo u win nɔmu demia u deka ye tii daanu ka yerusun wəllə kpa surenu nu gasirima nu na nu n wāa Egibitin tem sɔɔ.

² Yera Aroni u win nɔma demia Egibitin daanu gia, ma surenu nu gasirima nu Egibitin tem wukiri. ³ Adama Egibiti sunən sɔro be, ba maa kua mɛ, ka ben dobo dobo. Ba dera surenu nu gasirima Egibitin temə. ⁴ Ma Egibiti

sunə u Məwisi ka Aroni soka u nεε, i Yinni Gusunə kanə u sure ni doonasia nε ka nən təmbun min di, kpa n de tən be, bu doona bu nùn yākuru kua.

⁵ Sanam meya Məwisi u Egibiti sunə sɔɔwa u nεε, na wunen gere mara, a man sɔ saa yerà dim dim kon Yinni Gusunə kana wunε ka wunen təmbu ka wunen bwāabun sɔ, u ka de sure ni, nu tonda beε ka been yenusun di, kpa nu kun maa tie ma n kun mə daa bakaru sɔɔ.

⁶ U wisa u nεε, sia.

Ma Məwisi u nεε, n koo koorə mε, kpa a gia ma goo sari wi u sāa nge Gusunə besen Yinni. ⁷ Sure ni, nu koo ka nun tonda nu geera wunen bwāabu ka wunen təmbu ka been yenusun di. Daa bakaru tona sɔɔra nu ko nu n tie.

⁸ Yen biru Məwisi ka Aroni ba yara Egibiti sunən min di. Ma Məwisi u Yinni Gusunə nɔɔgiri sue u sure ni gira ni u Egibiti sunə wisi mi. ⁹ Ma Yinni Gusunə u kua nge mε Məwisi u bikia. Yera sure ni, nu gbisuka diaɔ ka yenu yaariɔ ka gbeaɔ. ¹⁰ Ba nu gura ba menna menna. Ma nin nubura yiba tem mε sɔɔ.

¹¹ Ye Egibiti sunə u wa ma wahala ya dwiia yera u kpam win gɔru bɔbiasia. U n̄ maa Məwisi ka Aroni swaa daki, nge mε Yinni Gusunə u raa gerua.

Wahala itase, gaanikunu

¹² Yen biru Yinni Gusunə u Məwisi sɔɔwa u nεε, u Aroni sɔɔwə u win deka suo u tem so, kpa tua yu gɔsia gaanikunu Egibitin tem kpuro sɔɔ.

¹³ Ma ba kua nge mε. Tua kpuro ya gɔsia gaanikunu tem mε kpuro sɔɔ. Gaanikuu ni, nu dua təmbu ka yaa sabenu sɔɔ. ¹⁴ Ma sɔrobu ba dobo dobo kua bu ka maa gaanikunu ko. Adama ba kpana. Gaanikuu ni, nu wāawa baama. ¹⁵ Yera sɔro be, ba Egibiti sunə sɔɔwa ba nεε, Gusunən tiin dama mini.

Adama ka me, Egibiti sunan gōru ga bəəbu. U n Məwisi ka Aronin gari swaa daki nge me Yinni Gusunə u raa gerua.

Wahala nnese, gbabu swēe

¹⁶ Yen biru Yinni Gusunə u maa Məwisi sōwa u nēe, a seewo buru buru yellu a da a ka Egibiti sunə yinna sanam me u dōo daarə, kpa a nūn sō a nēe, ameniwa ne Yinni Gusunə na gerua. U de nen tambu bu da bu man sā. ¹⁷ Û n maa yina nen tambu bu doona kon nūn gbabu swēe surema yi yi koo wi ka win bwāabu ka win tambu kuni. Egibitigibun yenusu kpurowa su ko n gbabu swēe yiba kpa yi tem wukiri. ¹⁸ Adama dama te, na n derimə gbabu swēe yi da Goseniə mi nen tamba wāa, kpa u gia ma ne, Yinni Gusunə na wāa tem me sō. ¹⁹ Kon nen tambu ka win tambu wunana. Siawa yire te, ta koo sōsira.

²⁰ Yinni Gusunə u kua nge me. Gbabu swēe wuuru ta Egibiti sunə ka win bwāabun yenusu wəri. Ma Egibitin tem kpuro mu sankira gbabu swēe yin saabu. ²¹ Yera Egibiti sunə u Məwisi ka Aroni sokusia u nēe, i doo i been Yinni yāku te kua tem me sō, i ku yari.

²² Adama Məwisi u wisa u nēe, n n koorə me domi besen yākunu ko n sāa taare Egibitigibun nōni sō. Sà n maa yāku taareginu kua ben nōni biru, ba n koo sun kpenu kasuku? ²³ Yen sō, sa ko dawa gbaburə mi n toma nge sōo itan sanum saka su ka Gusunə besen Yinni yākuru kua, nge me u sun sōwa su ko.

²⁴ Egibiti sunə u nēe, kon de i da i Gusunə been Yinni yākuru kua gbaburə, adama i ku tonda. Yen sō, i kanaru koowo nen sō.

²⁵ Ma Məwisi u nūn wisa u nēe, wee, na doonə wunen min di, n ka Yinni Gusunə kana wunen sō. Sia gbabu swēe yi, yi koo doona wunə ka wunen bwāabu ka wunen

tɔmbun min di. Adama a ku maa sun yaakoru ko a yina su da su Gusunɔ besen Yinni yākuru kua.

²⁶ Yera Mɔwisi u yara Egibiti sunɔn min di, u da u Yinni Gusunɔ suuru kana. ²⁷ Ma Yinni Gusunɔ u kua nge mɛ Mɔwisi u nùn bikia. Gbabu swɛɛ yi, yi tonda Egibiti sunɔ ka win bwāabu ka win tɔmbun min di. Yi n̄ maa tie mi, baa tia. ²⁸ Adama ka mɛ kpuro, Egibiti sunɔn gɔru ga bɔbia kparam maa, ma u yina tɔn be, bu doona.

Wahala nɔɔbuse, yaa sabenun gɔɔ

9

¹ Yen biru kparam Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a doo Egibiti sunɔn mi kpa a nùn sɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ Heberuban Yinni Wi u ra n wāa na gerua. Na nɛɛ, u de nen tɔmbu bu doona bu man sã. ² Adama ù kun bu yɔsu, ma u yen yina yinaminu mɔ kparam, ³ wee, kon nen nɔm damguu doke win dumi ka ketekunu ka yooyoosu ka keteba ka yāanu sɔɔ, win yaa sabenu kpuro gesi ni ba kparamɔ gberɔ. Adumgbeku baka ya koo nu wɔri. ⁴ Saa ye sɔɔ, kon Isireliban sabenu ka Egibitiginu wunana. Ye ya sãa Isireliban sabenu, yen gaa kun gbimɔ.

⁵ Ma Yinni Gusunɔ u tɔru yi u nɛɛ, ù kun bu yɔsu, siawa kon yabu ye ko tem mɛ sɔɔ.

⁶ Yen sisiru Yinni Gusunɔ u kua mɛ. Egibitigibun sabenu gbisuka kpuro, adama Isireliban sabenu sɔɔ, baa teeru ta n̄ gu. ⁷ Egibiti sunɔ u ye ya kooran labaari bikia. U nua ma Isireliban sabenu sɔɔ baa teeru ta n̄ gu. Ka mɛ, win gɔru ga kparam bɔbia, u n̄ wure tɔn be, bu doona.

Wahala nɔɔba tiase, bwisinu

⁸ Yinni Gusunɔ u kparam Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, i torom sɔko doowɔ i n neni, kpa Mɔwisi u mɛ yɛka wɔllɔ Egibiti sunɔn wuswaaɔ. ⁹ Torom mɛ, mu koo gɔsia nge

tua, kpa mu Egibitin tem kpuro wukiri. Mu koo bwisinu wisi tambu ka sabenu sɔɔ, kpa nu booboosu ko.

¹⁰ Yera ba torom me sɔka ba da Egibiti sunɔn wuswaaɔ. Ma Mɔwisi u torom me yɛkana wɔllɔ, ma mu kua bwisinu tambu ka sabenun wasi sɔɔ. ¹¹ Saa ye sɔɔ, sɔroba kpana bu yarima Mɔwisin wuswaaɔ bwisi nin sɔ. Domi nu ben tii wisiwa nge Egibitigii be ba tie. ¹² Egibiti sunɔ u n Mɔwisi ka Aronin gari swaa daki. Yinni Gusunɔ u dera win gɔru ga bɔbia ga sosi nge me u raa Mɔwisi sɔɔwa.

Wahala nɔɔba yiruse, guru kpenu

¹³ Yera Yinni Gusunɔ u kpan Mɔwisi sɔɔwa u neɛ, a seewo buru buru yellu a da Egibiti sunɔn mi, kpa a nɔn sɔ a neɛ, ameniwa ne Gusunɔ Heberuban Yinni ne wi na ra n waa na gerua. U de nen tambu bu doona bu man sɔ. ¹⁴ Domi tɛ, n n mɔ win bwɔabu ka win tambu tɔna kon wahala doke ye ya koo nen dam bakam sɔɔsi. Ka win tiiwa kpa u gia ma goo sari nge ne handunia sɔɔ. ¹⁵ Nɔ n daa nen nɔm damguu demia na wi ka win tambu bara kɔsuru kpɛɛ, u n ko n daa maa waa handuniaɔ. ¹⁶ Adama na dera u waa u ka nen dam wan sɔ, kpa nen yisuru tu ka nɔra handunia kpuro sɔɔ. ¹⁷ Wee u ka nen tambu seewa sere ka tɛ. U n dere bu doona. ¹⁸ Yen sɔ, sia amadaare kon de guru kpenu nu neera ka dam nɔn bweseru nu n koore Egibitin temɔ saa yen toren di sere n ka gisɔ girari. ¹⁹ N n men na, a de bu win yaa sabenu kuku yeru kua, ka yabu ye u mɔ kpuro gberɔ. Domi guru kpee ni, nu koo tambu kpuro so gbeaɔ ka yaa sabenu kpuro ni nu n kuku yeru wa, kpa sabe ni, ka tɔn be, bu kam ko.

²⁰ Yera Egibiti sunɔn bwɔabu gabu be ba Yinni Gusunɔn gari nasie, ba dera ben yobu ba ka ben sabenu wɔma yenuɔ fuuku fuuku. ²¹ Be ba kun maa Yinni Gusunɔn gari gara, ba ben yobu ka yaa sabenu deri gbeaɔ.

²² Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a wunen nɔma suo wɔllɔ kpa guru kpenu nu yɛkama Egibitin tem kpuro sɔɔ, tɔmbu ka sabenu ka ye ya kpia gbeaɔ kpuron wɔllɔ.

²³ Yera Mɔwisi u win dɛka sua u tii wɔllɔ, ma Yinni Gusunɔ u dera guru kpenu nɛmɔ. Guru maakinu mɔ nu girarimɔ sere temɔ. ²⁴ Gura yen bwesera kun nɛere Egibitin tem sɔɔ saa yen toren di. ²⁵ Ma guru kpee ni, nu baayere kpuro so nu go ye ya wɔa gbeaɔ Egibitin tem sɔɔ, saa tɔmbu sere ka sabenu ka ye ya kpia kpuro. Ma dɔnu kpuro nu besikira. ²⁶ Gosenin bera mi Isireliba ba wɔa tɔnawa guru kpee ni, nu n̄ na. ²⁷ Yera Egibiti sunɔ u Mɔwisi ka Aroni sokusia u nɛɛ, na wa ma nɛna na tora. Gusunɔ wi u ra n̄ wɔa u gem mɔ. Nɛ ka nɛn tɔmbu sa taarɛ kua. ²⁸ A Yinni Gusunɔ kanɔ domi guru gbɔsuku ni, ka guru kpee ni, nu den tura. Kon de i doona, na n̄ maa bɛɛ nɛnumɔ.

²⁹ Ma Mɔwisi u n̄n wisa u nɛɛ, n̄ n̄ yara wuun di kon nɛn nɔma sua wɔllɔ n̄ Yinni Gusunɔ kana, kpa guru gbɔsukunu ka guru kpenu nu mari a ka gia ma wiya handunia mɔ. ³⁰ Adama na yɛ ma wunɛ ka wunen bwɔabu i n̄ Yinni Gusunɔ nasiam kpa.

³¹ Saa ye gura ye, ya na, wɛsu ka ɔɔsu kam kua yɛn sɔ ɔɔsu ya n̄ɔ kusia, wɛsu maa wɛsu sɔa. ³² Adama alikama ya n̄ kam kue yɛn sɔ ya n̄ sanam mɛ kpɔ.

³³ Yen biru Mɔwisi u yara Egibiti sunɔn min di u da wuun biruɔ. Ma u win nɔma sua wɔllɔ u Yinni Gusunɔ kana, ma guru gbɔsukunu ka guru kpee ni, nu mari. Gura kun maa nɛmɔ.

³⁴ Ye Egibiti sunɔ u wa mɛ, u win toraru sosi. Wi ka win bwɔaba ben gɔrusu bɔbiasia. ³⁵ U n̄ wure Isireliba bu doona nge mɛ Yinni Gusunɔ u raa gerua saa Mɔwisin nɔn di.

Wahala nɔɔba itase, twee

10

¹⁻² Yinni Gusunə u kparam Məwisi səwwa u nəe, na dera Egibiti sunə ka win bwāabun gōrusu bəbia, kpa n ka nən yīre ni sōsi ben suunu sō. Kpa wunen tii a ka wunen bibu ka wunen debuminu sō nge me na ka Egibitigibu yaakoru kua, ka yīre ni na sōsi ben suunu sō kpa i n ka yē ma nena Gusunə wi u ra n wāa. Ñ n men na, a doo Egibiti sunən mi.

³ Məwisi ka Aroni ba da sunə win mi, ba nəe, ameniwa bese Heberuban Gusunə wi u ra n wāa u gerua. U nəe, sere domma kaa n yine a tii kawa win wuswaa. A de win tambu bu doona bu nùn sã. ⁴ À n maa yina a bu kara, wee, sia u koo de twee yi na wunen tem kpuro sō. ⁵ Yi koo teria yi tem wukiri. Baa tem bau ba ñ wasi. Yi koo dĩa ni nu tie di ni guru kpenu kun sankã, kpa yi been gbean dāa wurusu kpuro di. ⁶ Yi koo wunə ka wunen bwāabu ka Egibitigibu kpuron dia duuri yi yibu. Wunen baababa ka wunen sikadoba ba ñ yen bweseru waare saa min di ba wāa handunia sō sere ka gisə.

Ma Məwisi u seewa u yara Egibiti sunən min di. ⁷ Yera Egibiti sunən bwāaba nùn bikia ba nəe, sere domma durə wini u ko n sun wahala m̀. A de tən be, bu doona bu da bu Gusunə ben Yinni sã. A ñ wa ma besen tem mu kam kobu dō?

⁸ Ma ba dera Məwisi ka Aroni ba wurama Egibiti sunən mi. Ye ba tura mi, yera u bu sōwwa u nəe, i doo i Gusunə been Yinni sã, adama bee sō berà ba koo da.

⁹ Məwisi u wisa u nəe, bese kpurowa, bibu ka bukurobu ka besen yaa sabenu. Sanna sa ko da. Domi tōo bakara sa ko Yinni Gusunə kua.

¹⁰ Ma Egibiti sunə u bu yaakoru kua u nəe, Yinni Gusunə u ka bee da baani, nà n dera i da ka been kurəbu ka bibu. Domi gāa kōsuna i bwisikumə. ¹¹ Adama bee tən durəbu tənawa i ko da. Domi meya i bikia.

Yera u dera ba bu gira win min di.

¹² Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a wunen dɛka suo a tii Egibitin tem sɔɔ kpa twee yi na yi tem mɛ wukiri, yi kpuro di ye ya kpia mi, ye guru kpenu nu deri.

¹³ Yera Mɔwisi u win dɛka ye sua u tii mi. Ma Yinni Gusunɔ u dera woo gaga seema saa sɔɔ yari yerun di tem mɛ sɔɔ. Woo ge, ga kuawa saa sɔɔ sɔɔn di sere ka wɔ̄kuru kpuro. Sisi bururu ba deema twee wee yam kpuro yi woo ge, ga ka na. ¹⁴ Twee yi, yi na wuunu ka wuunu yi pusa Egibitin tem baama. Yi dabia yi sara yi ba raa waare. Mɛya ba ñ maa yin bweseru wasi. ¹⁵ Tem kpuro mu tıra twee yin saabu. Ma yi yakasu ka dāa binu kpuro di, ni guru kpenu kun daa sankaa. Wuru gaga kun maa tie Egibitin tem sɔɔ dāa ka dāa kikiɔ.

¹⁶ Yera Egibiti sunɔ u Mɔwisi ka Aroni sokusia fuuku u nɛɛ, na Gusunɔ beɛn Yinni tora, mɛya, na maa beɛn tii tora. ¹⁷ Tē, i man suuru kuo nɔn tee teni kpa i Gusunɔ beɛn Yinni kana u man wahala gɔɔgia yeni wunari.

¹⁸ Ma Mɔwisi u yara min di u da u Yinni Gusunɔ suuru kana. ¹⁹ Yera Yinni Gusunɔ u dera woo damguu ga seema saa sɔɔ duu yerun di ga ka twee yi doona ga gure nim wɔ̄ku sɔɔ ge ba mɔ Naa yari. Baa yin tia kun tiare tem mɛ kpuro sɔɔ. ²⁰ Adama Yinni Gusunɔ u kpam dera Egibiti sunɔn gɔ̄ru ga bɔbia, u ñ wure Isireliba bu doona.

Wahala nɔɔba nnese, yam wɔ̄kuru

²¹ Yen biru Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a wunen dɛka tiiyɔ wɔ̄llo kpa yam wɔ̄ku sinumgiru tu Egibitin tem wukiri, sere bu tu baba.

²² Yera Mɔwisi u win dɛka ye tii wɔ̄llo ma yam wɔ̄kura kua Egibitin tem kpuro sɔɔ sɔɔ ita. ²³ Egibitigiba kun waanamɔ, goo kun seere win yenun di sere sɔɔ ita ye. Adama mi Isireliba ba wāa kpuro, yam bururam mu wāawa. ²⁴ Egibiti sunɔ u Mɔwisi sokusia u nɛɛ, i doo i

Yinni Gusunɔ sã ka beɛn kurɔbu ka bibu sannu. Adama i ku ka beɛn yaa sabenu da.

²⁵ Mɔwisi u wisa u nɛɛ, ñ n men na, a sun yaa sabenu wɛɛyɔ domi n ñ koo koora sa kun nu mɔ su ka Gusunɔ besen Yinni yãku dɔɔ mwaararuginu ka yãkunu ganu kua. ²⁶ Yen sɔ, sa ko ka besen yaa sabenu dawa, baa samu sa ñ derimɔ. Domi miya sa ko gɔsi ye sa ko ka nùn sã. Sa ñ maa gina yen geeru yɛ ka yen ye sa ko gɔsi sere sà n tura mi.

²⁷ Adama Yinni Gusunɔ u dera Egibiti sunɔn gɔru ga bɔbia, u ñ wure bu doona. ²⁸ Ma sunɔ wi, u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a gesiro nen bɔkun di. A ku ra maa na nen wuswaaɔ, domi dɔma te na maa nun wa, a guwa.

²⁹ Mɔwisi u nɛɛ, too, ya wã, a ñ maa man wasi.

Mɔwisi u wahala wɔkurusen gari mɔ

11

¹ N deema Yinni Gusunɔ u raa Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, n tie wahala tia ye kon Egibitigibu ka ben sunɔ doke. Yera ya koo de u beɛ yɔsu. U koo mam beɛ girawa minin di ka dam. ² A tɔn durɔ ka tɔn kurɔ baawure sɔɔwɔ u bura yãa wuraginu ka sii geesuginu kana win beruse Egibitigiin mi.

³ N deema Yinni Gusunɔ u dera Egibitigibu ba ka Isireliba nɔnu geu mɛera. Mɔwisi u maa sãa tɔn boko sunɔn bwãabu ka Egibitigii be ba tien nɔni sɔɔ.

⁴ Mɔwisi u sere doona Egibiti sunɔn min di, u nùn sɔɔwa u nɛɛ, ameniwa Yinni Gusunɔ u gerua. Wɔkurun bɔnun sakawa u koo Egibitin tem bukiana. ⁵ Bii yerumaba kpuro ba koo gbi, saa wunen bii yeruman di, wi u koo wunen sina gɔna tubi di sere ka yoo tɔn kurɔn bii tɔn durɔ gbiikoowɔ. Yaa sabenun bii gbiikii dwanu nu koo maa gbi. ⁶ Wuri beke yi ko n wãa Egibitin tem kpuro sɔɔ dɔma te, yìn bweseru yi ñ koore. Mɛya yi ñ koo maa wure yi ko.

⁷ Adama beɛe Isireliban mi, baa bɔɔ ga ñ sun worimɔ sere

ka beŋen yaa sabenɔ, kpa i n ka yɛ ma Yinni Gusunɔ u sun wunanɛ ka beɛ Egibitigibu. ⁸ Ma Mɔwisi u kparam nɛɛ, wunen bwāabu kpuro ba koo na bu kpuna nen wuswaɔ bu man sɔ bu nɛɛ, n yario ka nen tɔmbu kpuro be ba man swii. Yen biru na kon den yari n doona.

Ye u gari yi gerua u kpa, ma u yara Egibiti sunɔn min di ka mɔru baka.

⁹ Yinni Gusunɔ u raa nùn sɔɔwa u nɛɛ, Egibiti sunɔ kun wunen gari swaa dakimɔ. Yera ya koo de n maa sɔm maamaakiginu ganu ko Egibitin temɔ.

¹⁰ Mɔwisi ka Aroni ba sɔm maamaakigii ni kpuro kua Egibiti sunɔn wuswaɔ adama Yinni Gusunɔ dera win gɔru ga bɔbia ma u ñ wure Isireliba bu doona win tem di.

Ɔɔ sararibun tɔɔ bakaru

12

¹ Mɔwisi ka Aroni bu sere yari Egibitin di Yinni Gusunɔ u bu sɔɔwa u nɛɛ, ² suru winiwa u koo ko beɛn suru gbiikoo wɔɔ sɔɔ. ³ I Isireliba kpuro sɔɔwɔ i nɛɛ, suru winin sɔɔ wɔkuru, ben yenu yɛro baawure u yāa kinɛ kpendu gɔsi win yenun sɔ. ⁴ Yenu yɛro wɔn tɔmba kun dabiru tura bu ka yāa giriru tem, wi ka win beruse bu yāaru gɔsio te begiba koo kpī bu tem bu kpe. ⁵ I ko kpī i yāaru ñ kun mɛ boɔ gɔsi, adama i de ya n sāa kinɛru te ta wɔɔ tia mɔ, kpa ta kun alebu mɔ. ⁶ I ko nu berewa sere suru win sɔɔ wɔkura nɛɛ, kpa beɛ Isireliba kpuro i nu go dɔma ten yoka kpa. ⁷ I ko nin yem sua i tɛniwa dinu mi i ko nin yaa tem kɔnnɔsun beri berika ka sin wɔllɔ. ⁸ Wɔku tera ba koo yaa ye wɔ kpa bu ye di ka pɛɛ ye ba ñ seeyatia doke ka kpee wuru si su sosu sannu. ⁹ I ku yen gɔma tem, ñ kun mɛ ye ba yikua. I ye wɔɔwɔ girum girum ka yen wiru ka taanu ka bɔsɔ yānu. ¹⁰ Yà n maa tiara i ko ye wisiwa dɔɔ sɔɔ. I

ku de yen gaa yu yam s̄ara. ¹¹ Wee m̄e i ko i n s̄a i ka ye di. I n s̄aru s̄a i ka swaa w̄ari, i n gbaburun ȳanu doke, i n bokunu n̄eni, kpa i di ka wasi kasanu, domi ya s̄awa t̄ɔɔ bakaru te i ko man diiya Ḡɔɔ sararibun s̄ɔ.

¹² W̄ɔku tera kon Egibitin tem bukiana kpa n bii t̄an dur̄ɔ gbiikoo baawure go, t̄ambun bibu ka yaa sabenun binu. M̄eya kon ka s̄ɔsi ma Egibitigibun b̄unu nu ñ dam m̄ɔ. N̄e, Yinni Gusun̄wa kon ye ko. ¹³ Yem m̄eya mu koo ko ȳireru te ta yenusu s̄ɔsim̄o mi i w̄a. N̄a n yem m̄e wa, kon b̄e sarariwa. K̄esi te, ta ñ b̄e babam̄o te kon ka Egibitigibu wahala ko.

¹⁴ I ko i n da t̄ɔ te yaayewa w̄ɔ ka w̄ɔ, kpa i man t̄ɔ bakaru diiya. B̄een bibun bweseru ba ko n da maa tu yaayewa sere ka baadommāɔ.

P̄ɛe ye ba ñ seeyatia doken t̄ɔ bakaru

¹⁵ Yinni Gusun̄o u maa n̄e, i ko kowa s̄ɔ n̄ɔba yiru i ku p̄ɛe di ye ba seeya. T̄ɔ gbiikuru i ko p̄ɛe seeyatia yara b̄een yenusun di. Domi b̄een goo ù n ḡānu di ni nu seeyatia m̄o s̄ɔ n̄ɔba yiru ye, yu sere yibu, ba koo ȳero gowa. ¹⁶ T̄ɔ gbiikuru ka t̄ru n̄ɔba yiruse, i ko mennawa i man s̄a. I ku ra s̄omburu garu ko t̄nu yiru ye s̄ɔ, ma n kun m̄o b̄een d̄ia ni i ko din kobu.

¹⁷ I ko n da p̄ɛe ye ba ñ seeyatia doken t̄ɔ bakaru di, domi t̄ɔ te s̄ara na b̄een bweseru kpuro yara Egibitin tem di. Yen s̄ɔ, b̄een bibun bweseru ba ko n da t̄ɔ bakaru diwa t̄ɔ te s̄ɔ, sere ka baadommāɔ. ¹⁸ Suru gbiikoon s̄ɔ w̄akura nn̄esen yokan di, p̄ɛe ye ba ñ seeyatia dokewa i ko i n dim̄o sere ka win s̄ɔ yenda tiasen yokaa. ¹⁹ S̄ɔ n̄ɔba yiru yen baa s̄ɔ, bu ku raa p̄ɛe seeyatia wa b̄een yenus̄o. Domi wi u ḡānu di ni ba seeyatia doke, ba koo ȳero gowa, baa ù n s̄ɔn na. ²⁰ Ñ n m̄en na, b̄een yenusu kpuro s̄ɔ, i ku ra ḡānu di ni ba seeyatia doke.

Gɔɔ sararibun torubu

²¹ Yen biru Mɔwisi u Isireliban guro gurobu sokusia u nɛɛ, i yāa kinɛ kpennu gɔsio nge mɛ bɛɛn yɛnusu nɛ, kpa i nu go gɔɔ u ka bɛɛ sarari. ²² Kpa bɛɛn baawure u dāa kiku ge ba mɔ isɔpu sua u wasi yāa yem sɔɔ mɛ mu ko n wāa gbɛɛrɔ, kpa u tɛɛni win dii kɔnnɔn beri berikaɔ ka gen wɔllɔ. Bɛɛn goo u ku raa yari dirun di ma n kun mɔ yam sāra mam mam. ²³ Sanam mɛ Yinni Gusunɔ u koo tem mɛ bukiana u ka Egibitigibu go, u koo yem mɛ wa bɛɛn dii kɔnnɔsun beri berikaɔ ka sin wɔllɔ, kpa u bɛɛn dia sarari. U n̄ wuramɔ gɔɔn gɔrado u du u bɛɛ go. ²⁴ Bɛɛ ka bɛɛn bibun bweseru, mɛya i ko i n da tɔɔ baka te di sere ka baadommaɔ. ²⁵ Sanam mɛ i tem mɛ dua, mɛ Yinni Gusunɔ u koo bɛɛ wɛ nge mɛ u nɔɔ mwɛɛru kua, i de tɔɔ baka te, tu ko bɛɛn wororu. ²⁶ Bɛɛn bibu b̄a n bɛɛ woro ten tubusianu bikia, ²⁷ i ko bu wisi i nɛɛ, Gɔɔ sararibun yākura te sa ka Yinni Gusunɔ sāmam, domi u bɛɛ Isireliban dia sarari, u n̄ sun go sanam mɛ u Egibitigibu goomɔ.

Yen biru Isireliba ba yiira ba Gusunɔ sāwa. ²⁸ Ma ba da ba kua dee dee ye Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa.

Bii gbiikobun gɔɔ

²⁹ Ye n kua wɔkurun bɔnu, Yinni Gusunɔ u bii gbiikobu kpuro go Egibitin temɔ, saa Egibiti sunɔn tiin bii gbiikoon di wi u koo win sina gɔna tubi di, sere ka be ba wāa pirisɔm sɔɔn bii gbiikobu, n ka da yaa sabenun bii gbiikinɔ. ³⁰ Egibiti sunɔ ka win bwāabu ka tɔn be ba tie Egibiti ye sɔɔ kpuro, ba seewa wɔkuru ba wuri bɛkɛ kua domi yɛnu gagu sari gɛn mi tɔn tia tia kun gu. ³¹ Wɔku tee te sɔɔ, Egibiti sunɔ u Mɔwisi ka Aroni soka, u nɛɛ, i seewo i doona nɛn tɔmbun min di, bɛɛ ka bɛɛn tɔmbu Isireliba. I doo i Yinni Gusunɔ s̄a nge mɛ i gerua. ³² I ka bɛɛn yāanu ka bɛɛn keteba doo nge mɛ i gerua, kpa i maa man domaru kana bɛɛn Yinnin mi.

³³ Ma Egibitigiba Isireliba baasi bu ka yari ben tem di fuuku, ba nεε, domi sa ko gbi su kpe. ³⁴ Ma Isireli be, ba ben p̄εε kp̄ii te ta ñ seeyatia m̄o sua gb̄εa s̄o ba tu beka wukiri ba s̄owa.

³⁵ N deema Isireliba ba raa kua nge mε M̄owisi u gerua, ba Egibitigibu bura ȳa ni ba kua ka wura ka sii geesu kana, ka maa beka. ³⁶ Yinni Gusun̄o u maa dera t̄on be, ba k̄ii geeru wa Egibitigii ben mi. Ma ba bu w̄ε ye ba bikia kpuro. Nge m̄eya ba ka Egibitigibun ȳanu wa ba gura.

Isireliba ba yara Egibitin di

³⁷ Isireliba ba swaa w̄ari ka naasu saa Ramusesin di ba d̄o Suk̄otua. Ben geera s̄a n̄ar̄obun suba natan saka (600.000), t̄on kur̄obu ka bibu ka dur̄o t̄ak̄onu baasi. ³⁸ Ma ba ka ben yaa sabenu da dabi dabinu, ket̄eba ka ȳanu ka bonu. T̄on tuko dabira maa bu sw̄ii. ³⁹ Ba p̄εε kua ka p̄εε kp̄ii te ba ñ seeyatia doke, domi ba bu girawa Egibitin di ba yara ka sendaru. Ba ñ maa f̄εε wa bu d̄ia kusenu sua.

⁴⁰⁻⁴¹ Gusun̄on t̄ambu Isireliba ba kuawa Egibitīo w̄o n̄εeru ka tena (430). D̄oma te w̄o n̄εeru ka tena ye, ya yiba, yera be kpuro ba yara Egibitin di. ⁴² W̄ōku te s̄o, Yinni Gusun̄o u Isireliba k̄osu ba ka yara Egibitin di. Yen s̄ona w̄ō ka w̄ō Isireliba ba ko n da dom se w̄ōku te. Kpa bu Yinni Gusun̄o t̄ōo bakaru diiya, be ka ben bibun bweseru sere ka baadommāo.

Ḡo sararibun t̄ōo bakarun yaa dibun wooda

⁴³ Yinni Gusun̄o u M̄owisi ka Aroni s̄ōwa u n̄εε, wooda ye na b̄εε w̄εm̄o Ḡo sararibun t̄ōo bakarun s̄o wee. S̄ōo goo u ku raa ten yaa dibu di.

⁴⁴ Adama yoo t̄on tuko be i dwa ka gobi, ma i bu bango kua, ba koo kp̄i bu di.

⁴⁵ S̄ōo wi u sar̄o, ñ kun mε t̄on tuko goo wi u s̄omburu m̄o b̄εen mi, u ka gobi wa, be yiru yen goo kun yaa dii bi dim̄o.

⁴⁶ Dirəwa i ko tɔɔ baka ten yaa dibu di. I ku ra ka yen yaa yari tɔɔwɔ.

Baa yen yaa kuku teeru i ku ra kəra.

⁴⁷ Isireliba kpurowa ba koo tɔɔ baka te di.

⁴⁸ Sɔɔ goo ù n tem yarima u wāa been mi, ù n kī u tɔɔ baka ten yaa dibu di, i nùn bango koowo ka win yenun tən durəbu kpuro i sere yaa dii bi di ka wi sannu. Domi u ò ko n maa sāa nge sɔɔ.

Adama bango sarirugii goo kun bu dimɔ.

⁴⁹ Wooda tia ye, ya ka beɛ kpuro yā, beɛ Isireliba ka sere sɔɔ be ba wāa been mi.

⁵⁰ Ma Isireliba ba kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u Məwisi ka Aroni sɔɔwa. ⁵¹ Yen tɔɔ tera u maa Isireliba yara Egibitin di bwese kera ka bwese kera.

Gɔɔ sararibun tɔɔ bakarun woodaba

13

¹ Yinni Gusunɔ u Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a de Isireliba bu ben bii tən durə gbiikobu ka ben yaa sabenun bii gbiikii dwanu wuna nenem kpa ye kpuro ya n sāa negia.

³ Məwisi u Isireliba sɔɔwa u nɛɛ, i n da tɔɔ te yaaye tɛ sɔɔ Gusunɔ u beɛ yarama ka win dam bakam saa Egibitin di, mi i yoru di. Yen sɔɔ, ò n tɔɔ ten yaa dibu dimɔ, i ku ra pɛɛ ye ba seeyatia doke di. ⁴ Suru wì sɔɔ ba ra gɛɛbu tore, wi ba mɔ Abibu, win tɔɔ gbiikiru sɔɔra i yara. ⁵ Yinni Gusunɔ u beɛn baababa nɔɔ mwɛɛru kua ka bōri sannu u nɛɛ, u koo bu tem gem wɛ mi tim ka bom yiba. Tem miya Kananiba ka Hetiba ka Aməreba ka Hefiba ka Yebusiba ba wāa. Ò n ka beɛ tura tem mi, i n da tɔɔ baka teni di i ka nùn sā suru win tɔɔ gbiikiru sɔɔ. ⁶ Sɔɔ nɔɔba yirun baa sɔɔra i ko pɛɛ di ye ba ò seeyatia doke. Yen nɔɔba yirusen tii sɔɔra i ko Yinni Gusunɔ tɔɔ bakaru diiya. ⁷ Sɔɔ nɔɔba yiru ye sɔɔ, i ku maa de pɛɛ ye ya seeyatia mɔ ò kun mɛ seeyatia gaa ya n wāa beɛn suunu sɔɔ tem mɛ

kpuro sɔɔ. ⁸ Dɔma te i tɔɔ baka te mɔ, i bɛɛn bibu sɔɔwɔ i nɛɛ, sa yeni mɔwa su ka yaaya ye Yinni Gusunɔ u sun kua sanam mɛ sa yara Egibitin di. ⁹ Yeni ya ko n sɔawa nge yire te ba yorua nɔmaɔ, n̄ kun mɛ sirikanaɔ, kpa i n Yinni Gusunɔn woodaba yaayamɔ bɛɛn faagi sɔɔ. Domi wiya u bɛɛ yarama ka win dam bakam Egibitin di. ¹⁰ Yen sɔna n weene i tɔɔ baka ten wooda yibia wɔɔ baagere, ten saa ya n tura.

¹¹ Saa ye Yinni Gusunɔ u dera bɛɛ Isireliba i dua Kananin temɔ, mɛ u bɛɛ ka bɛɛn baababa nɔɔ mwɛɛru kua ka bɔri ma u bɛɛ mu wɛ, ¹² i ko n̄n bɛɛn bii tɔn durɔ gbiikobu ka bɛɛn yaa sabenun bii gbiikii dwanu yiyawa nenem n sɔa wigia. ¹³ Adama bɛɛn goo ù n kī u win keteku buu gbiikuu nene, u koo gu yakiawa ka yāa buu. Ù kun maa kue mɛ, u koo gen wīi suma buawa u go. I ko maa bɛɛn bii tɔn durɔ gbiikoo baawure yakiawa ka gobi. ¹⁴ Baa sia bɛɛn bibu b̄a n da bɛɛ bikia ba nɛɛ, mba yenin tubusianu, kpa i bu wisi i nɛɛ, tɔɔ te Yinni Gusunɔ u sun yarama ka win dam bakam Egibitin di, mi sa raa yoru di, tera sa yaayamɔ mi. ¹⁵ Domi saa ye Egibiti sunɔ u yina mam mam su yari tem min di, yera Yinni Gusunɔ u dera tem min bii tɔn durɔ gbiikoba gu gu ka maa yaa sabenun bii gbiikii dwanu. Yen sɔna sa ra ka besen yaa sabenun bii gbiikii dwanu Yinni Gusunɔ yākuru kue, kpa su besen bii tɔn durɔ gbiikobu yakia. ¹⁶ Yeni ya ko n sɔawa nge yire te ba yorua nɔmaɔ ka sirikanaɔ kpa ta n sun yaayasie ma dam bakama Yinni Gusunɔ u ka sun yara saa Egibitin di.

Yinni Gusunɔ u dera guru wii wurora Isireliba kpare

¹⁷ Sanam mɛ Egibiti sunɔ u dera Isireliba ba doona, Yinni Gusunɔ u n̄ wure bu kpe ka swaa ye ya dɔɔ Fil-isitiban temɔ, baa mɛ ya turuku bo. Domi u nɛɛ, u n̄ kī bu gɔru gɔsia bu wura Egibitiɔ sanam mɛ ba bu tabu wɔri.

¹⁸ Yen sɔna u ka bu gɔburun swaa bɛeri nim wɔkun bera

gia, ge ba m̀ Naa yari. T̀n be, ba yarawa Egibitin di ka tabun s̀oru. ¹⁹ Ma M̀wisi u Yosefun goru sua ba ka da, nge m̀ Yosefu u raa Isireliba b̀rusia bu ko. U ǹe, bu de bu ka win goru yari sanam m̀ Yinni Gusuǹ u koo bu yakia.

²⁰ Isireliba ba doona Suk̀tun di ba da ba ben sansani kua Etamù g̃babu dirirun ǹẁ. ²¹ Yinni Gusuǹ u bu swaa gbiiye guru wii wuroru s̀ s̀ s̀ ka ẁkuru. Ẁkuru kpa ta n s̃a nge d̀o yari bakaru ta n ka bu yam bururasie. ²² S̀ s̀ ka ẁkuru guru wii wuro te, ta ku ra biare t̀n ben wuswaa.

Ba nim ẁku ge ba m̀ Naa yari t̀bura

14

¹ Yen biru Yinni Gusuǹ u M̀wisi s̀w̃a u ǹe, ² a Isireliba s̀w̃a bu wuro Piha Hiroton bera gia bu ben sansani gira Migidoli ka nim ẁkun baa s̀, Baali Sefonin deederu. Miya i ko gina ỳra nim ẁkun b̀ku, ³ kpa Egibiti suǹ u n t̃maa b̀e Isireliba i k̀r̃awa tem m̀ s̀, mi g̃baburu ta b̀e sikerẽ, ⁴ kpa n win g̀ru b̀biasia u b̀e naa sw̃i. Adama kon wi ka win tabu kowobu dendi n ka nen yiiko s̀si kpa Egibitigibu bu ka gia ma nena Yinni Gusuǹ.

Ma Isireliba ba kua m̀.

⁵ Sanam m̀ ba Egibiti suǹ s̀w̃a ma t̀n be, ba yakurawa, yera wi ka win bw̃abu ba ben himba g̃sia. Ba ǹe, mban bwesera sa kua mini. Domi sa dera Isireliba ba b̃sen yoru yara ba doona. ⁶ Ma Egibiti suǹ u win tabu keke s̀oru kua ka win tabu kowobu sannu. ⁷ U tabu keke nata (600) sua yi yi gia s̃a ka sere Egibitin tabu kekeba kpuro, yen baayere ka yen tabu kowo damgii. ⁸ Saa yera Yinni Gusuǹ u suǹ win g̀ru b̀biasia, ma u Isireliba naa gira baa m̀ u ỹ ma Yinni Gusuǹwa u bu yara. ⁹ Egibitigibun tabu kowobu ka ben maas̀bu ka dumi, ka

tabu kekeba ba bu naa gira ma ba bu naamwe mi ba yōra nim wōkun bōkuo ba ben sansani gira Piha Hirotun bera gia Baali Sefonin deedeeru.

¹⁰ Sanam me Egibiti suno u turuku kua, Isireliba ba noni seeya ba wa wee, Egibitigiba kekua ba wee. Ma berum bu mwa gem gem, ma ba Yinni Gusuno nao giru sue. ¹¹ Ba Mowisi sowa ba nee, siku yeru sariwa Egibiti? Yen sna a ka sun na su gbi gbaburu mini? A wa ye a ka sun deema ye a sun yarama Egibitin di? ¹² Sa n daa nun sowa me Egibiti sa nee, a sun derio su Egibitigibu yoru diya? Domi sa kiru bo su bu yoru diya ka sere ye sa ko gbi gbaburu mini.

¹³ Yera Mowisi u ton be wisa u nee, i ku berum ko, i yoro see, kpa i wa nge me Yinni Gusuno u koo bee faaba ko giso. Domi Egibitigii be i waamo mini, i n maa bu wasi sere ka baadommao. ¹⁴ I yoro see, Yinni Gusonowa u koo bee sanna.

Yinni Gusuno u nim wōku burana

¹⁵ Ma Yinni Gusuno u Mowisi bikia u nee, mban sna i man nao giru mo. A Isireliba sowa bu seewo bu da wuswaa. ¹⁶ Wune maa, a wunen deka suo a tii nim wōku wollo kpa gu bonu ko yiru Isireliba bu ka du bu tabura ge so, ga n tem gberere. ¹⁷ Nena kon Egibitigibun gorusu babiasia bu ka bu swii mi. Kpa n ben suno kamia ka win tabu kowobu ka win tabu kekeba ka win maasabu, kpa bu nen yiiko wa. ¹⁸ Saa ye sora ba koo gia ma nena na Yinni Gusuno.

¹⁹ Sanam me so, Gusunan gorado wi u Isireliba gbiye u gasira ben biru gia ma guru wii wuro te, te ta raa bu gbiye, ta maa wurama biru. ²⁰ Ma ta da Egibitigibu ka Isireliban sansani yiru yen baa so. Ta yam tiri Egibitigibun bera gia ma ta yam buriri Isireliban mi gia. Ma Isireliba ka Egibitigibu ba n susine wōku te kpuro.

²¹ Ye ba tura nim wōku gen mi, yera Mōwisi u win deka tīi gen wōllō ma Yinni Gusunō u woo damguu seeya sōō yari yerun di wōku giriru sōō, ga dera nim wōku gen nim mu bōnu kua yiru, ma gen suunu sōō mi, n gbera. ²² Nim mu kpaasine bera ka bera ben nōm geuō ka nōm dwarō. Ma Isireliba ba sīa tem gbebum sōō, ba tōbura. ²³ Egibitigibu ba bu naa swīi ba dua nim wōku gen suunu sōō, ka ben sunōn dumi ka win tabu kekeba ka win maasōbu. ²⁴ Ye n kua buru buru yellu, ma Yinni Gusunō u bu mēerima saa guru wii wuro ten min di, ma u bu nandasia. Be kpuro ba yōsuna. ²⁵ U dera ben kekeban naasu wōōramō, ba kpana bu sī fuuku. Ma ba nēē, su duki gōsira Isireliban min di, domi Yinni Gusunō u ka sun sannamōwa ben sō.

²⁶ Ma Yinni Gusunō u kram Mōwisi sōōwa u nēē, a wunen deka tīiyō nim wōku mi, kpa nim mē, mu wurama mu Egibitigibu ka ben tabu kekeba ka maasōbu wukiri.

²⁷ Mōwisi u win deka ye tīi nim wōku gen mi. Ye n kua yam sāreru, ma nim mē, mu wurama nge mē mu raa sīa. Egibitigibu ba kī bu nim mē suuri, adama Yinni Gusunō u bu sure mēn suunu sōō. ²⁸ Nim mē, mu wurama mu Egibiti sunōn tabu kekeba ka win maasōbu ka tabu kowobu kpuro wukiri be ba Isireliba naamwem da nim wōku gen suunu sōō. Baa ben turo, u ñ yara. ²⁹ Adama Isireliba ba sīa tem gbebum sōō nim wōku gen suunuō. Domi nim mu kpaasinewa bera ka bera ben nōm geuō ka nōn dwarō.

³⁰⁻³¹ Ye Isireliba ba sōm damgiru wa te Yinni Gusunō u Egibitigibu koosi ma ba ben gōnu wa nim wōkun goorō, yera ba gia ma Yinni Gusunōwa u bu faaba kua dōma te, saa Egibitigibun nōman di. Ma ba nūn nasia ba sosi, ba nūn naane kua ka maa win gōro Mōwisi.

Mōwisi ka Isireliban womu

15

¹ Saa yera Məwisi ka Isireliba ba Yinni Gusunə siarabun womu kua. Ba nεε,
kon Yinni Gusunə təma ka womu
domi u win wεrəbu tabu di.

U dumi ka yin maasəbu sure nim wəku səw.

² Yinni Gusunəwa nən dam,
wiya na siaramə ka nən womu.

Wiya u man faaba kua.

Wiya nən Yinni, kon nùn bεεε wě.

Wiya nən baaban Yinni, kon nùn wəlle sua.

³ U sāawa tabu kowo ka gem.

Win yīsira Yinni Gusunə.

⁴ U Egibiti sunən tabu kekeba ka win tabu kowo damgibu
sure

nim wəku səw ge ba mə Naa yari.

Win tabu kowo gisonkoba ba nim diira.

⁵ Nim mε, mu bu wukiri,
ma ba numa temə nge kperu.

⁶ Yinni Gusunə, wunen nəm geu ga dam yīkogim mə.

Geya ga wunen wεrəbu munka muku muku.

⁷ Wunen sinandun kpāaru ta ra wunen wεrəbu taare.

Wunen məru yà n sewa,

a ra de bu dɔw mwaarewa nge wīi.

⁸ A wēru wura ma nim mu kpaasina
mu sinum kua bera ka bera nge gbāraru.

⁹ Wεrə u nεε, u koo bu naa swīi kpa u bu naamwe.

U koo məru kəsia be səw nge mε u kī,

kpa u takobi woma u bu go ka win nəma,

kpa u ben dukia bənu ko.

¹⁰ Adama a wunen wom wēsia,

ma nim mu bu wukiri.

Ba numa ba kpuna nge dɔw kpenu mi nim mu duku.

¹¹ Yinni Gusunə, mba n ka nun weene
ye təmba sāmə kpuro səw.

Mba n ka nun dæeraru nε, wunε wi a nanum mα.
 Mba n ka nun weenε, wunε wi ba koo siara.
 Mba n ka nun weenε, wunε wi a ra sαm maamaakiginu
 ko.

¹² Domi a wunen dam sɔɔsi, ma tem bu mwe.

¹³ Wunen wɔnwɔndu sɔɔra
 a wunen tɔmbu swaa sɔɔsi be a yakia.
 A maa bu kparama ka wunen dam
 a ka dɔɔ sere wãa yee te a bu nɔɔ mwæeru kua sɔɔ.

¹⁴ Tɔn tukobu ba ye nua, ma ba diirumα.

Filisitiba ba bεrum soora.

¹⁵ Edαmun sinambun toronu kara.
 Ma Mɔabun tabu durɔbu ba diirumα.
 Kananiba kpuro, ben wasi dwiia.

¹⁶ Bεrum ka nandabu koo bu deema subaru sɔɔ.
 Wunen dam saabu ba koo mari sɔɔ sɔɔ nge kperu.
 Sere wunen tɔn be a yakia yorun di
 bu ka nim wɔku tɔbura, Yinni Gusunɔ.

¹⁷ Kaa ka bu da kpa a bu tãsisia
 wunen tiin guuru wɔllɔ,
 mi a wunen wãa yeru sɔɔru kua.
 Tera ta sãa wunen sãa yeru te a tii kua.

¹⁸ Wunε Yinni Gusunɔ, kaa n bandu diiwa ka baadommaα.

¹⁹ Sanam mε Egibiti sunɔn dumi ka win tabu kεkεba ka
 maasɔbu ba dua nim wɔku sɔɔ, Yinni Gusunɔ u dera nim
 mu wurama mu bu wukiri. Adama u dera tem mu gbera
 nim wɔku gen suunu sɔɔ, ma Isireliba ba tɔbura.

²⁰ Yen biruwa Aronin sesu Mariamu wi u sãa Gusunɔn
 sɔmɔ, u bara kpãru sua ma tɔn kurɔbu kpuro ba nùn swii
 ba bara kpãnu soomα ba yaamα.

²¹ Mariamu u bu womu geni kua u nεε,
 i Yinni Gusunɔ tɔmɔ ka womu,
 domi u nasara wa ka win yiiko.

Dumi ka yin maasɔbu u sure nim wɔku sɔɔ.

ISIRELIBAN SANUM GBABURɔ

Nim sosuram

²² Yen biru Məwisi u Isireliba kpara saa nim wōku ge ba m̀ Naa yarin di ba da gbaburō te ba m̀ Suri. Sō itawa ba s̄a gbabu te s̄o ba ñ nim wa. ²³ Ma ba tura Maraō adama nim m̄e ba wa mi, mu sosu, ba ñ kp̄ia bu n̄o. Yen s̄ona ba yam mi soka Mara. Yen tubusiana sosura. ²⁴ Ma t̄on be, ba Məwisi w̄akisi ba n̄e, mba sa ko n̄o. ²⁵ Məwisi u Yinni Gusunō n̄oḡiru sue. Ma Yinni Gusunō u n̄un d̄eka gaa s̄ōsi. Ye u d̄eka ye sua u kare nim m̄e s̄o, ma mu dora.

Miya Yinni Gusunō u win t̄ambu woodaba w̄e ka woronu. Miya u maa ben laakari m̄era. ²⁶ U n̄e, ì n n̄e Gusunō b̄een Yinnin gere nua s̄a s̄a, ma i m̀ ye n man w̄ere ma i nen woodaba m̄em n̄ōwa, na ñ ka b̄e bara ni s̄eyasiam̄o ni na Egibitigibu kp̄e. Nena Yinni Gusunō n̄e wi na ra n b̄e bekiam̄o.

²⁷ Yen biru ba tura Elimuō mi nim bwii w̄akura yiru ya w̄a ka kpakpa b̄e wata ka w̄akuru. Ma ba ben sansani gira bwii yin b̄akuō.

Manna ka kusunu

16

¹ Ma Isireliban wuu te kpuro ta seewa Elimun di ta da gbaburō te ba m̀ Sini te ta w̄a Elimu ka Sinain baa s̄o. Saa d̄ama t̄en di ba doona Egibitin di, ba kuawa suru tia ka s̄ō w̄akura n̄ōbu ba sere tura mi. ² Ma be kpuro ba Məwisi ka Aroni w̄akisim w̄ari gbaburu mi. ³ Ba n̄e, n daa san̄o bo Yinni Gusunō u sun go Egibitiō mi sa ra raa sine su d̄ianu di ni sa k̄i ka yaa. Adama wee, i ka sun na gbabu teni s̄o ḡōru tu ka sun go b̄ese kpuro.

⁴ Yen biru Yinni Gusunō u Məwisi s̄ōwa u n̄e, t̄e kon de d̄ianu nu n̄era w̄ollun di nge gura b̄e kpuron s̄o, kpa t̄ambu ba n da yari bu gure baadomma m̄en bukata ba m̄o t̄ō te. Nge m̄eya kon ka ben laakari m̄eri n wa b̄a n

koo nen woodaba mem nɔɔwa. ⁵ Sɔɔ nɔɔba tiase, me ba ra guren nen yiruwa ba koo gura kpa bu yen sɔmburu ko.

⁶ Ma Mɔwisi ka Aroni ba Isireliba kpuro sɔɔwa ba nɛɛ, yoka ye, i ko gia ma Yinni Gusunɔwa u bɛɛ yarama Egibitin di. ⁷⁻⁸ Domi u koo bɛɛ yaa wɛ i tem yɛn sɔ u nua i nɛn wɔkisimɔ. I n yɛ ma wiya i wɔkisimɔ, n n mɔ bɛɛ. Sia bururu u koo maa bɛɛ dɛanu wɛ i di i debu, kpa i win yiiko wa.

⁹ Ma Mɔwisi u Aroni sɔɔwa u nɛɛ, a Isireliban wuuru kpuro sɔɔwɔ a nɛɛ, bu susima Yinni Gusunɔ mi, yɛn sɔ u ben wɔkinu nua.

¹⁰ Saa ye Aroni u ka Isireliban wuu te gari mɔ, ba sɛira gɔbaburu gia ba wa wee, Yinni Gusunɔn yiikon girima sɔɔsira guru wii wuro te sɔɔ. ¹¹ Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹² na Isireliban weeweenu nua. A bu sɔɔwɔ ma yoki yam bere berebu ba koo yaa tem kpa sia bururu bu dɛanu di bu debu kpa bu gia ma nɛna na Gusunɔ ben Yinni.

¹³ Ye n kua yoka yera kusu wuu bakara na ta tɛria sansani ye kpuro sɔɔ. Sisiru bururu ma tem kpuro mu kakoru sɛa. ¹⁴ Saa ye kako te, ta gbera gɛa piiminu tɛrie temɔ nge dɛa bimi. N sɛa nge guru kpenu nu tem wukiri. ¹⁵ Ye Isireliba ba ye wa, ba sɔɔna ba nɛɛ, mba yeni. Domi ba n ye yɛ.

Mɔwisi u bu sɔɔwa u nɛɛ, yeniwa dɛa ni Yinni Gusunɔ u bɛɛ wɛɛma i di. ¹⁶ U nɛɛ, yɛnu yɛro baawure u koo gurawa mɛn nɔɔ win yɛnugibu ba koo di sɔɔ teeru nge me ben gera nɛ.

¹⁷ Ma Isireliba ba kua me. Gaba gura n kpɔ n kere gabu. ¹⁸ Yen biru ba ye yɛira. Ma ba deema wi u gura n kpɔ u n saka sare. Wi u maa gura fiiko u n saka kɔmie. Baawure u wa dee dee nge mɛn nɔɔ u koo di.

Mannan wooda

¹⁹ Məwisi u bu sɔwa u nɛɛ, bɛɛn goo u ku de yu tiara sere sisiru bururu.

²⁰ Adama ba ɛ Məwisigia nua. Ben gaba dera ya tiara sere sisiru bururu ma ya kɔsa ya kɔkɔnu kua. Yera Məwisi u ka bu mɔru bara. ²¹ Bururu baatere ba ra gurewa mɛn nɔɔ ba koo di, adama sɔɔ ɔ n ye, ya ra yandewa.

²² Alusuman sɔɔ nɔɔba tiase, ben sɔɔ yirun dim sakawa ba gura. Ben guro gurobu kpuro ba na ba Məwisi sɔwa ba nɛɛ, ba kua mɛ. ²³ Ma u bu sɔwa u nɛɛ, Yinni Gusunɔ u gerua u nɛɛ, sia tɔɔ wɛrarugira te sa ra nɔn derie, i sɔnwɔ ye i kɔ i sɔmɛ, kpa i yike ye i kɔ i yike. Kpa i sukum yi sere sia bururu.

²⁴ Ba ye yi sere sisiru bururu nge mɛ Məwisi u gerua. Ya ɛ maa kɔsa, yu sere kɔkɔnu ko. ²⁵ Məwisi u nɛɛ, i ye dio domi tɔɔ wɛrarugira te i ko Yinni Gusunɔ deria. Gisɔ i ɛ ye wasi temɔ. ²⁶ Sɔɔ nɔɔba tia i ko n da ye gure. Adama sɔɔ nɔɔba yiruse, tɔɔ wɛrarugira. Te sɔɔra i ɛ ko ye wa i gura.

²⁷ Ka mɛ, sɔɔ nɔɔba yiruse te, tɔn ben gaba yara bu wa bu ka gura adama ba ɛ gɔanu wa. ²⁸ Yera Yinni Gusunɔ u Məwisi sɔwa u nɛɛ, sere domma i ko i n nɛn gere ka nɛn woodaba yinamɔ. ²⁹ I yaayo ma nɛ, Yinni Gusunɔ na bɛɛ tɔɔ wɛrarugiru wɛ. Yen sɔna na ra bɛɛ sɔɔ yirun dɔanu wɛ sɔɔ nɔɔba tiase. I de bɛɛn baawure u sina u ku yari win wɔa yerun di u sɔmburu ko sɔɔ nɔɔba yiruse te sɔɔ.

³⁰ Ma tɔn be, ba wɛra tɔɔ te sɔɔ.

³¹ Isireliba ba dɔa ni soka ka ben barum manna. Yen tubusiana, mba yeni. Ya sɔawa nge dɔa bima kpika piibu. ɔ n denda, ya dowa nge kira te ba kua ka tim.

³² Sɔɔ teeru Məwisi u nɛɛ, wooda wee ye Yinni Gusunɔ u bɛɛ wɛɛmɔ. I manna beruo, sɔɔ teerun dim saka bɛɛn bibun bweserun sɔ bu ka wa dɔa ni u bɛɛ wɛ i di gbaburɔ sanam mɛ u bɛɛ yarama Egibitin di.

³³ Māwisi u maa Aroni s̄ōwa u n̄εε, a wekeru garu tama a manna doke s̄ō teerun dim saka, kpa a tu yi Yinni Gusun̄n s̄ā yer̄o, kpa ya n berua b̄εen bibun bweserun s̄ō.

³⁴ Ma Aroni u ye sua u yi woodan kpakororun wuswaāo kpa ya n berua nge m̄ε Yinni Gusun̄o u Māwisi wooda w̄ε u ko.

³⁵ Isireliba ba manna ye diwa w̄ōo weeru, sere ba ka tura Kananin tem n̄o bura yer̄o, tem m̄ε s̄ōo ba koo du ba n w̄āa.

³⁶ Mannan s̄ōo teerun dim sakawa ba ra soku om̄eri. Om̄eri ye, ya s̄āawa ditiri nn̄en saka. Om̄eri w̄akurun sakawa ba ra soku efa.

Nim mu yara kperun di

17

¹ Isireliban wuu te kpuro ta s̄īma saa gbaburun di te ba m̄ō Sini, ta ka ten sanum d̄ōo nge m̄ε Yinni Gusun̄o u bu s̄ōwa. Ye ba tura Refidimūo ma ba ben sansani gira, adama ba ñ nim wa mi, bu n̄o. ² Miya ba Māwisi n̄o kuurim w̄ori ba n̄εε, a sun nim w̄ēȳo su n̄o.

Māwisi u bu s̄ōwa u n̄εε, mban s̄ōna i ka man n̄o kuurim̄o. Nge mba n kua i ka Yinni Gusun̄n laakari m̄εerim̄o.

³ Adama nim n̄oru ga t̄on be baasi gia ma ba Māwisi w̄akisim̄o ba m̄ō, mban s̄ōna a sun yarama Egibitin di. Kaa ka de nim n̄oru gu sun go, bese ka besen bibu ka besen yaa sabenu.

⁴ Ma Māwisi u Yinni Gusun̄o n̄oogiru sue u n̄εε, mba kon t̄on beni kua. Wee, ba k̄i bu man kp̄enu kasuku.

⁵ Yinni Gusun̄o u n̄un s̄ōwa u n̄εε, i saro i da i n t̄on be gbiiye wun̄ε ka ben guro gurobu sannu, kpa a n wunen d̄eka ye neni ȳè a ka daa ten nim so. ⁶ Wee, kon ȳōra wunen wuswaāo kperu garun w̄ollo Horebun guur̄o, te ba

maa sokumə Sinai, kpa a kpee te so. Nim mu koo yari min di tən be, bu ka nɔ.

Ma Məwisi u kua mɛ, Isireliban guro gurobun wuswaaɔ.

⁷ Yera u yam mi yīsinu yiru kã Teera Masa domi miya Isireliba ba nùn nɔɔ kuura. Yiruse maa Mɛriba domi miya ba Yinni Gusunɔn laakari mɛera ba nɛɛ, Yinni Gusunɔ u wãa besen suunu sɔɔ? Nge u sari.

Isireliba ba ka Amalɛkiba tabu kua

⁸ Sanam mɛ sɔɔra Amalɛkiba ba na ba Isireliba tabu wɔri Refidimuɔ. ⁹ Yera Məwisi u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, a durɔbu gabu gɔsio kpa i yari i da i ka Amalɛkiba tabu ko sia. Nɛn tii kon da n yɔ guuru wɔllɔ na n dɛka ye sue wɔllɔ ye Gusunɔ u nɛɛ, na n nɛni.

¹⁰ Yosue u Amalɛkiba tabu wɔri nge mɛ Məwisi u nùn sɔɔwa. Ma Məwisi ka Aroni ka Huri ba da guu ten wɔllɔ. ¹¹ Məwisi ù n win nɔma sue wɔllɔ, Isireliba ba ra n kamiamɔwa, adama ù n ye sura temɔ, Amalɛkibara ba ra n bu kamiamɔ. ¹² Məwisin nɔma ya mɔnya ma ba kperu garu sua ba yi win kɔkɔrɔ ma u tu sinari. Ma Aroni ka Huri ba win nɔma sue wɔllɔ, turo nɔm geuɔ, turo maa nɔm dɔwarɔ. Ma win nɔma suare wɔllɔ dim dim sere sɔɔ ka dua. ¹³ Ma Yosue u Amalɛki ka win tɔmbu kamia mam mam.

¹⁴ Ma Yinni Gusunɔ u Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, a yeni yoruo tireru sɔɔ i ka ye yaaya, kpa a Yosue sɔ ma kon de bu Amalɛkiba duari mam mam handunia sɔɔ.

¹⁵ Yen biru Məwisi u yãku yeru gira ma u tu yīsiru kã Yinni Gusunɔwa nɛn tuuta. Domi wiya u bu nasara wɛ.

¹⁶ U nɛɛ, yèn sɔ Amalɛkiba ba Yinni Gusunɔ seesi, yen sɔna u koo ka bu tabu ko sere ka baadommaɔ.

Yetoro u Məwisi beram da

18

¹ Saa ye sɔɔ, Yetoro Madianiban yãku kowo, wi u sãa Məwisin dokiri, u nua kpuro ye Yinni Gusunɔ u Məwisi ka

win tǎmbu Isireliba kua sanam mε u bu yarama Egibitin di. ²⁻³Ma u seewa u da Mǎwisin mi ka Mǎwisin kurǎ Sefora ka win bibu yiru be u raa deri wi, Yetoron mi. N deema, ye Mǎwisi u bii be mara, u turo yǐsiru kǎ Gεεsǎmu yèn sǎ u wǎa tem tukumǎ u ka nùn mara. ⁴Ma u yiruse yǐsiru kǎ Εliesεε yèn sǎ Gusunǎ win baaban Yinniwa u nùn somi u nùn wǎra Egibiti sunǎn nǎmun di.

⁵Ma Yetoro ka Mǎwisin kurǎ ka win bii be, ba tura mi Isireliba ba ben sansani gire guu te ba mǎ Sinaiǎ. ⁶Saa yera Yetoro u Mǎwisi gǎria u nεε, bu nùn sǎ wee, u ka nùn win kurǎ naawa ka win bibu yiru ye. ⁷Ye Mǎwisi u nua mε, yera u yara u win dokiri sennǎ da. Ye u tura mi, ma u yiira win wuswaaǎ. Yen biru u seewa ba bǎkasina ba tǎbirina. Ma Mǎwisi u ka nùn da win dii bekurugirǎ. ⁸Ma u win dokiri wi saaria kpuro ye Yinni Gusunǎ u Egibitigibu ka ben sunǎ kua be Isireliban sǎ, ka sere nǎni swǎa te ba wa swaa sǎǎ, ka nge mε Yinni Gusunǎ u bu yara te sǎǎn di. ⁹Durom mε Yinni Gusunǎ u Isireliba kua mi, sanam mε u bu yara Egibitigibun nǎman di, ya Yetoro dore. ¹⁰Yera u nεε, na Yinni Gusunǎ siara wi u bεε wǎra saa Egibiti sunǎ ka win tǎmbun yorun di. ¹¹Tε na gia ma wiya u bǐnu kpuro kere. Domi u dera Egibitigibun nuku kǎsura wǎri ben tii sǎǎ.

¹²Ma u Gusunǎ yǎku dǎǎ mwaararugiru kua ka yǎkunu ganu. Yera Aroni ka Isireliban guro gurobu ba na ba di ka Mǎwisin dokiri wi sannu ba ka Gusunǎ sǎwa.

Yetoro u Mǎwisi bwisi kǎ

¹³Yen sisiru bururu yera Mǎwisi u sina u ka Isireliba siria, ma tǎn be, ba yǎ win wuswaaǎ saa bururun di sere ka yokaa. ¹⁴Ye Yetoro u wa mε, yera u Mǎwisi sǎǎwa u nεε, mba a tǎn be kuammε mε. Mban sǎna a sǎ wunε turo a bu siriammε saa bururun di sere ka yokaa.

¹⁵Ma Mǎwisi u nùn sǎǎwa u nεε, tǎn be, ba naamǎwa nen mi, n ka bu Gusunǎ bikia ye u kǐ bu ko. ¹⁶Bǎ n maa

gari gεε mǝ ben tii tiine sǝǝ kpa n bu siria n bu sǝǝsi ye Yinni Gusunǝ u kī.

¹⁷ Yera win dokiri wi, u nεε, ye a mǝ mi, ya ñ wǎ.
¹⁸ Kaa ra tii mεera kowa mi, ka sere maa tǝn be ba nun sikerene mini. Domi sǝmbu te, ta kpǎ. A ñ kpē a tu ko wunε turo. ¹⁹ Tē a nen gari nǝǝwǝ, kpa Gusunǝ u nun somi. Bwisi yi kon nun kē wee. A koowo tǝn ben wirugii Gusunǝn wuswaaǝ, kpa a n da ka ben gari de win mi.
²⁰ Kpa a bu Gusunǝn woodaba tubusia ka swaa ye ba koo swīi, ka sǝma ye ba koo ko. ²¹ Kpa a gabu gǝsi be sǝǝ, be ba koo kpī bu bu kpara kpa yēroba n sǝa be ba Gusunǝ nasie, ba gem swīi, ba ku ra nǝm biran kēnu mwε. Kpa a ben gabu ko tǝmbu nǝrǝbun (1.000) wirugibu, gabu maa wunǝbun (100) wirugibu, gabu weeraakurun wirugibu, gabu maa wǝkurun wirugibu. ²² Beya ba ko n da tǝn be sirie baadomma kpa ba n da ka gari yi yi sē nε wunen mi. A de bu nun wunen sǝmunu kawa, kpa bu ka nun sǝbe.
²³ À n kua mε, ma Gusunǝ u nun kpare swaa ye sǝǝ, kaa kura, kpa tǝn be, bu maa turi mi ba dǝǝ ka bǝri yendu.

²⁴ Mǝwisi u win dokirin gere wura u kua kpuro nge mε u nùn sǝǝwa. ²⁵ U tǝn be gǝsa Isireliba sǝǝ be ba koo sǝmbu te kpī. Ma u ben gabu kua tǝmbu nǝrǝbun (1.000) wirugibu, gabu maa wunǝbun (100) wirugibu, gabu weeraakurun wirugibu, gabu maa wǝkurun wirugibu.
²⁶ Bera ba ra gari yi yi ñ sē siri. Yi yi sē kpa bu ka Mǝwisi daawa.

²⁷ Yen biru win dokiri u nùn nǝǝ kana ma u doona u da win temǝ.

GUSUNǝ U KA ISIRELIBA ARUKAWANI BǝKUA

Isireliba ba wǎa Sinain guurun nuuro

19

¹⁻² Yen biru Isireliba ba doona Refidimun di. Ye n kua suru itasen tōō gbiikiru saa mìn di ba yara Egibitin di, yera ba tura Sinain gbaburō. Ma ba ben sansani gira guu te ba m̀ Sinain nuurō. ³ Yera Yinni Gusunō u Mōwisi soka guu ten wəllō u ka ǹn gari ko.

Ye u yəōwa mi, yera Yinni Gusunō u n̄ε, ameniwa kaa Yakəbun bibu Isireliban bwese keri sō a n̄ε, ⁴ i wa ye na Egibitigibu kua ka nge m̄ε na b̄ε tii gawe na sua ka n̄n n̄m damguu nge m̄ε gunō bakeru ta ra ten binu sue. ⁵ Tē, ì n n̄n gere nua, ì kun n̄n arukawani kusie, i ko ko n̄n tiin t̄mbu n t̄mbu kpuro kere. Handunia kpuro s̄awa n̄gia, ⁶ adama b̄ε i ko n s̄awa n̄n t̄n be na ḡsa na tii yiiye, kpa i n s̄a n̄n ȳku kowobu t̄n be ba tien s̄. Gari yi kaa Isireliba s̄wa mi.

⁷ Yen biru Mōwisi u sarama u t̄n ben guro gurobu sokusia u bu s̄ōwa kpuro ye Yinni Gusunō u n̄ε u bu s̄. ⁸ Ma t̄n be kpuro ba wura ba n̄ε, ye Yinni Gusunō u gerua kpuro, yeya sa ko ko.

Ma Mōwisi u maa ka t̄n ben gere wura Yinni Gusun̄n mi. ⁹ Ma Yinni Gusunō u Mōwisi s̄ōwa u n̄ε, wee, kon na wunen mi guru wii wuro te ta sinum m̄ s̄ō, kpa t̄n be, bu n̄ sanam m̄ε na ka nun gari m̀, kpa ba n da n nun naan̄ε s̄a.

Saa ye s̄ōra Mōwisi u den Yinni Gusunō t̄n ben gari yi tusia.

Gusunō u ka Mōwisi yinna Sinain guuru wəllō

¹⁰ Yera Yinni Gusunō u kpam ǹn s̄ōwa u n̄ε, a doo a t̄n be deema a bu s̄ bu ben beka teo bu tii d̄erasia gisō ka sia, ¹¹ kpa ba n s̄ōru s̄a ba n ka s̄ō itase mara. Domi s̄ō itase te s̄ōra n̄ε, Yinni Gusunō kon sarama Sinain guurō be kpuro bu ka man wa. ¹² Kaa t̄n be ȳreru kua mi ba koo ȳra guu ten b̄kuō, kpa a bu s̄ ba n tii s̄ bu ku raa guu te ȳ, bu ku mam susi ten ḡarō bu tu b̄esu.

Ben wi u tu besu, yēro koo gbiwa. ¹³ Ba ñ nùn sēremō ka nōma, kpena ba koo nùn kasuku, ñ kun mē bu nùn sēenu twee bu ka go. Baa ñ n yaa saberun na, mēya ba koo ka tu go. Kōba yā n swīwa ba koo susi guu ten bōkuō.

¹⁴ Ma Mōwisi u sarama guu ten min di, u tōn be sōōwa u nēē, bu tii dēerasio bu ka Gusunō sã. Ma ba ben beka tea. ¹⁵ U kparam bu sōōwa u nēē, i ku ra ka bēen kurōbu bakuna i n sōōru sãa i n ka sōō itase te mara.

¹⁶ Sōō itase ten bururu ba guru kukiribu nua, ma ba guru maakinu ka guru wii wuro te ta sinum mō wa guu ten wōllō. Ma kōba ya sumō tãa tãa sere tōn be ba wãa sansani ye sōō kpuro berum bu mwa ba diira. ¹⁷ Yera Mōwisi u tōn be yarama ben sansanin di bu da bu ka Gusunō yinna, ma ba yōra guu ten nuurō.

¹⁸ Wiisu Sinain guu te wukiri, domi Yinni Gusunō u sarama ka dōō u wãa ten wōllō. Wii si, su yōōmō nge dōō bokon wiisu. Ma guu te, ta yīrumō ka dam. ¹⁹ Kōba yen swīi maa sosimō. Yera Mōwisi u gari gerua, ma Gusunō u nùn wisa ka nōōgii te ta sãa nge guru kukiribu.

²⁰ Nge mēya Yinni Gusunō u ka sarama guu ten wōllō, ma u Mōwisi soka. Yera Mōwisi u yōōwa u da mi. ²¹ Ma Yinni Gusunō u nùn sōōwa u nēē, a saro a tōn be kirō ko gem gem bu ku raa susima bu yīre te sara bu man mēeri, kpa ben dabiru tu ku raa kam ko. ²² Mēya yāku kowobun tii, be ba ra man susi, bu de bu tii dēerasia kpa n ku ra ben gabu go.

²³ Ma Mōwisi u Yinni Gusunō sōōwa u nēē, tōn be, ba ñ yōōmō guuru wōllu mi. Domi a sun kirō kua gem gem a nēē n bu yīreru kuo guu ten bōkuō mi ba koo yōra. Kpa su tu garisi guu te a tii yiye.

²⁴ Yinni Gusunō u nēē, a saro a da kpa wune ka Aroni i yōōma, adama yāku kowobu ka tōn be ba tie, bu ku raa yīre te sara bu man mēeri, kpa n ku ra ben gabu go.

²⁵ Ma Mōwisi u sara u da u tōn be gari yi sōōwa.

20

Wooda wōku te Gusunō u Isireliba wē
(*I maa mēerio Wooda Yiruse 5:6-21*)

¹ Yen biru Gusunō u gari yini kpuro gerua u nεε. ² Nena Gusunō bεen Yinni wi u ra n wāa nε wi na bεε yarama Egibitin tem di, na bεε yakia saa yorun di.

³ Yen sō, i ñ ko i gāanu ganu sã nε baasi.

⁴ I ku ra tii bwāarokunu kua ni nu sãa gāanun weenasinu ni nu wāa wōllō, ñ kun mε temō, ñ kun mε nim sōwō. ⁵ I ku ra yiira i bwāaroku gagu sã, domi nena bεen Yinni wi u ra n wāa. Nε, Yinni nisinugiiwa, nε wi na ra baababan durum mōuru mwe ben bibun mi be ba man tusan suunu sō sere ka ben sikadominun bibō. ⁶ Adama be ba man kī, ma ba nen wooda nasie, na ra ben bibun wweseru wōnwōndu kue sere ka baadommaō.

⁷ Nena bεen Yinni wi u ra n wāa. I ku ra nen yīsiru soku kam. Wi u tu soka kam, kon yēro sēyasia.

⁸ I wēro tōō wērarugiru sō, kpa i tu garisi te na yi nenem nen sō. ⁹ Sōō nōōba tia i ko n da bεen sōma kpuro ko. ¹⁰ Adama sōō nōōba yirusera ta sãa tōō wērarugiru te i nε Gusunō bεen Yinni derie. Tōō te sōō, i ku ra sōmburu garu ko, bεε ka bεen bibu, ñ kun mε bεen yobu, ñ kun mε bεen yaa sabenu, ñ kun mε sōō be ba wāa bεen yenusō.

¹¹ Domi sōō nōōba tian baa sōōra na ka wōllu ka tem ka nim wōku kua ka baayere kpuro ye ya wāa mi sōō. Ma na wēra sōō nōōba yiruse. Yen sōna na sōō nōōba yiruse te domaru kua na tu yi nenem nen sō.

¹² I bεen tundo ka mero bεere wēeyō kpa bεen hunde yu wa yu daka da tem mε na bεε wē sōō.

¹³ I ku ra tōnu go.

¹⁴ I ku ra sakararu ko.

¹⁵ I ku ra gbeni.

¹⁶ I ku ra goo gari mani.

¹⁷ I ku ra beɛn tɔnusin diru binɛ ko, ñ kun mɛ win kurɔ, ñ kun mɛ win yobu, ñ kun mɛ win yaa sabenu, ye n sãa wunen tɔnusin gãanu kpuro gesi.

¹⁸ Yen biru tɔn be kpuro ba guru kukiribu ka kɔban swii nua ma ba guru maakinu wa guu ten wɔllɔ te wiisu wukiri. Yera ba diira ba da ba yɔra n desire. ¹⁹ Ba Mɔwisi sɔɔwa ba nɛɛ, wunen tii, à n ka sun gari kua, sa ko nun swaa daki. Adama a ku de Gusunɔ u ka sun gari ko, kpa su ku ra gbi.

²⁰ Ma Mɔwisi u tɔn be sɔɔwa u nɛɛ i ku berum ko. Domi Yinni Gusunɔ u nawa u ka beɛn laakari mɛeri kpa i n nɔn nasie, i ku ra maa ka durum ko.

²¹ Ma tɔn be, ba yɔ n desire saa ye Mɔwisi u guru wii sinumgii te susi mi Gusunɔ u wãa.

Yãku yerun wooda

²² Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a Isireliba sɔɔwɔ a nɛɛ, beɛn tii i wa ma wɔllun diya na ka bu gari kua.

²³ Yen sɔ, i ku ra maa tii bwãaroku gagu kua ka wura, ñ kun mɛ ka sii geesu, kpa i gu ko beɛn bũu. ²⁴ Adama i ko man yãku yeru bania ka tem. Kpa i beɛn yaa sabenu gɔsi i ka man yãku dɔɔ mwaararuginu ka siarabun yãkunu kua ten wɔllɔ. Yam kpuro mi na gɔsa i ka man sã, ko na n wãa mi, kpa n beɛ domaru kua. ²⁵ Ì n man yãku yeru baniamme ka kpenu, i ku tu bani ka kpee ni i dãka. Domi ì n kpee ni dãka, i nu disi dokewa mi. ²⁶ I ku ra de ta n yɔɔtia mɔ, kpa bu ku raa ka beɛn tereru wa ì n yɔɔmɔ mi.

Woda ye Yinni Gusunɔ u Isireliba wɛ yobun sɔ

21

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a Isireliba wooda yeni wɛɛyɔ. ² Ben goo ù n win Isirelisi dwa yoo, yoo wi, u koo win yinni sãwa wɔɔ nɔɔba tia, nɔɔba yiruse u koo yariwa yoo ten di u kun gãanu kɔsie. ³ Û kun kurɔ mɔ u

ka dua yoo te sɔɔ, wi turowa u koo yari. Ù n maa kurɔ mɔ ba ka nùn dwa, sanna ba koo yari. ⁴ Ñ n win yinnin na, u nùn kurɔ wē, ma u ka kurɔ wi bibu mara, dɔma te u yariɔ yorun di, u koo kurɔ ka win bibu win yinni deriawa kpa u yari wi turo. ⁵ Adama yoo wi, ù n gerua batuma sɔɔ u nɛɛ, u win yinni kī ka maa win kurɔ wi, ka win bibu, yen sɔ, u ñ yariɔ, ⁶ saa yera yinni wi, u koo ka nùn da Yinni Gusunɔn sãa yerɔ. Miya u koo nùn seririsia sãa yee ten gamboɔ, u nùn swaa yaba ka sɔkura. Kpa n sãa yīreru ma yoo wi, u sãawa win yoo sere ka baadommaɔ.

⁷ Goo ù n maa win bii tɔn kurɔ dɔra yoo, ba ñ nùn yakiamɔ nge mɛ ba ra yoo tɔn durɔbu yakie. ⁸ Win yinni ù n nùn sua kurɔ, ma u wa dākuru ya ñ ka nùn naawe u koo kpī u nùn win tɔmbu yakie. Adama u ku raa nùn tɔn tuko yakie. Domi durɔ wi, u kua naane sarirugii. ⁹ Goo ù n yoo tɔn kurɔ dwa u ka win bii tɔn durɔ wē, u nùn kuo nge mɛ ba ra bii wɔndia kue bà n nùn suamɔ. ¹⁰ Goo ù n yoo sua kurɔ, yen biru ù n maa kurɔ kpao sua, u ku raa yoo win dīanu ka win yāa ni u ra raa nùn wē kawa. Meya maa ben wāasinaa sɔɔ, u ku raa de gāanu ganu kɔsi. ¹¹ Ù kun maa nùn gāanu ita yenin gaa kuamme, u de kurɔ wi, u yari yorun di u kun gāanu kɔsie.

Daa kɔsa ye tɔnu ù n kua ba koo nùn go

¹² Wi u tɔnu so u go, ba koo yēron tii gowa. ¹³ Adama wi u kun kī u ka tɔnu go samba sɔɔ, nɛ Yinni Gusunɔ kon yam gam gɔsi mi u koo kpikiru da u kuke. ¹⁴ Wi u win winsim mwa u go nuku kɔsurun sɔ ka bwisi, bu yēro mɔɔ bu go, baa ù n dua nen sãa yerɔ u yāku yeru nenua u ka bōre.

¹⁵ Wi u win tundo so, ñ kun mɛ win mero, ba koo yēro mwa bu gowa.

¹⁶ Wi u tɔnun tii gbena u dɔra, ñ kun mɛ u nùn kua win yoo, ba koo yēro mwa bu gowa.

¹⁷ Wi u win mero, ñ kun me win tundo kōsa gerusi, ba koo yēro gowa.

Wooda ye Gusunō u yi be ba tambu mēera kuan sō

¹⁸ Saa ye tambu yiru ba sannamō ma ben turo u win winsim so ka nōm kuseru, ñ kun me u nùn kara ka kperu u mēera kua, ma ya kun nùn go, ba ñ wi u nùn so mi goomō. Yà n nùn kpī, ¹⁹ ma u ra sanō kua u ka deka sīimō, wi u nùn mēera kua mi, ba ñ nùn gāanu kuammē. Adama durō win sōmbu te u koo raa ko ù n bwāa do, wi u nùn mēera kua mi, wiya u koo tu ko, kpa u maa mēera yen nōribun gobi kōsia.

²⁰ Goo ù n win yoo so ka bokuru u go mii mii ba koo yēro gowa. ²¹ Adama yoo wi, ù n kua tōō giriru ñ kun me sōō gira yiru u sere gu, ba ñ maa win yinni gāanu kuammē, domi yoo wi, u sāawa win gobi.

²² Tōn durōbu gabu bà n sannamō, ma ba guragii wōri sere win nukura ka yara, ma win gam kun mēera wa, yen me kurō win durō u tōn be bure, mēya ba koo kōsia siri kowobun wuswaaō. ²³ Adama kurō wi, ù n mēera gaa wa, mēera yen bwesera ba koo maa bu ko. ù n maa gun na, ba koo bu gowa. ²⁴ Ñ n win nōnin na ba wuna ba koo maa begii wunawa. Ñ n win dondun na ba bua, ba koo maa beginu buawa. Ñ n win nōman na ba bua, ba koo maa begia buawa. Ñ n win naasun na ba bua, ba koo maa begisu buawa. ²⁵ Ñ n maa dōōn na ba nùn meni, ba koo maa be dōō meniwa. Mēera yèn bweseru ba nùn kua gesi, yen bwesera ba koo maa bu ko.

²⁶ Goo ù n win yoo tōn durō, ñ kun me tōn kurōn nōnu kōra, u koo yoo wi karawa u doona nōnu gen sō. ²⁷ Ñ n maa win dondun na u wuna, u koo nùn karawa u doona don ten sō.

²⁸ Ketε ya n tōnu kōba so ya go, ba koo yen tii kpenu kasuku bu gowa, ba n̄ yen yaa temmō. Yen biru ba n̄ maa yen yinni gāanu kuammε. ²⁹ Adama ketε ye, ya n̄ daa goo kōba sōkure ma ba yen yinni sōwa ma u n̄ ka ye gāanu kue, ba koo win tii gowa ka ketε ye sannu. ³⁰ Bā n̄ maa n̄n̄ gāanu buren na u wa u ka win wāaru yakia, u koo ni kpuro kōsiawa nge mε ba gerua. ³¹ Ketε yen bweseru ya n̄ bii goo kōba sōka, siri tee biya ba koo ye kua mi, ka yen yēro. ³² Adama ketε ye, ya n̄ goon yoo so ya go, sii geesun gobi tena yen yinni u koo yoo win yinni wē, kpa bu ketε ye kpenu kasuku bu go.

³³ Goo ù n̄ dōkō mō, n̄ kun mε u wōru gagu gba u deri u n̄ wukiri, ma goon yaa sabera wōri mi, ta gu, ³⁴ wi u dōkō ye mō n̄ kun mε wōru ge, u koo sabe ten kōsire wēwa kpa u sabe goo te sua.

³⁵ Goon ketε ya n̄ googia mēera kua ya go, ba koo ketε wasa ye dōrawa bu yen gobi bōnu ko. Kpa bu maa ye ya gu min yaa bōnu ko. ³⁶ Ketε ye, ya n̄ daa gεε mēera koore, ma yen yēro u yē adama u n̄ gāanu kue, u koo ye ya gu min kōsire wēwa kpa wi, u goo te sua.

Yaa sabenun gbenan wooda

³⁷ Goo ù n̄ ketε gbena u go, n̄ kun mε u ye dōra, ketε nōbuwa u koo kōsia tia yen wōllō. N̄ n̄ maa yāaru na, yāanu nnewa u koo kōsia tee ten wōllō.

22

¹⁻³ Ye u gbena mi, bā n̄ ye wa win nōma sō, n̄ n̄ keten na, n̄ kun mε keteku, n̄ kun mε yāaru, ma ya gesi wasi, yen yiruwa u koo wē. Û kun maa gāanu mō, ba koo win tii dōrawa.

Goo ù n̄ gbena da wōkuru, bā n̄ n̄n̄ mwa wōku te, ba so ba go, ba n̄ goo win yem bikiamō. Adama yam mù n̄ sāra ba sere n̄n̄ go, be ba n̄n̄ go mi, ba koo bu win yem bikia.

Goon gāa ni ba suan woodaba

⁴ Βεεn goo ù n win sabenu sure win winsim gberɔ, ù kun me win dāa gbaarɔ, ma nu dīanu asɔrɔ kua, win gberun dīa geena u koo yēro kəsire wē, ù kun me win dāa marum.

⁵ Goo ù n dōɔ menima, dōɔ wi, ù n dua goon gberɔ, ma yēron dīanu kpuro dōɔ mwaara, wi u dōɔ meni mi, u koo dīa ni nu dōɔ mwaaran kəsire wēwa.

⁶ Goo ù n win winsim gobi, ù kun me gāanu berusia, ma ba nu gbena mi u berua mi, bà n gbena wi wa ye u sua min nən yiruwa u koo kəsia. ⁷ Bà kun maa nùn wa, win mi ba gāa ni gbena u koo dawa Gusunən sāa yerɔ u noma sua wəllɔ u bōre u nεε, u ù gāanu ganu sue ni ba nùn berusia mi sɔɔ. ⁸ Təmbu yiru bà n gāanu sikirinəmɔ, ù n yaa saberun na, ù kun me yānu, ù kun me gāa ni nu kōɔra, be kpuro ba koo dawa Gusunən sāa yerɔ u bu siria. Ben wi u kun gem mɔ, ye ba sikirine min wasi yiruwa u koo kəsia.

⁹ Goo ù n win winsim yaa saberu garu sabusia, ma ta bōɔra ù kun me ta gu ù kun me ba tu sēre ba mwa goo kun wa, ¹⁰ wi ba tu sabusia mi, u koo dawa Gusunən sāa yerɔ u bōre u nεε, u ù tu babe. Sanam meya, wi u sabe te mɔ mi, u koo durɔ win gere wura kpa wi ba sabe te sabusia u ku maa gāanu ganu kəsia. ¹¹ Adama bà n sabe te gbenan na win yenuɔ, u koo ten kəsire wēwa. ¹² N̄ n maa gbeeku yaan na ya tu mwa ya kasuka, u ka ten seeda na u sōɔsi. Saa ye, u ù maa ten kəsire wēemɔ.

¹³ Goo ù n maa win winsim yaa saberu bəkura, ma ta bōɔra ù kun me ta gu sanam me wi u tu mɔ u ù wāa mi, ba koo nùn ten kəsire wēwa. ¹⁴ Adama ù n wāa mi, ba ù maa nùn kəsire wēemɔ. Bà n maa tu due kuan na, ten due gobi yi, yi tura.

Təmbun wāasinaan wooda ka sāarugia

¹⁵ Goo ù n wəndia kəkura u nùn bekuru doke, ma ba ù daa wəndia wi durə kã, wi u nùn bekuru doke mi, u koo dokiriru kpuro kowa nge me ba ra ko, kpa u wəndia wi sua kurə. ¹⁶ Baa wəndia win tundo ù n yina bu suana, ka me, durə wi, u koo dokiriru kpuro kowa nge me ba ra ko bu ka wəndia sua.

¹⁷ Tən kurə səro ù n wã been suunu səw, i nùn goowo.

¹⁸ Wi u maa ka yaa saberu kpuna, i yēro goowo.

¹⁹ Ne, Yinni Gusunə turowa i ko sã. Wi u yina u būu goo sãamə, i yēro goowo.

²⁰ I ku səw goo nəni sã. I ku maa nùn taki di. I yaayo ma been tii i raa səru di Egibitin temə. ²¹ I ku gəmini goo nəni sã, ñ kun me gobeku goo. ²² Wi u bu nəni sđəmə ma ba man somiru kana, ka geema na be sđəmə, kon bu somi. ²³ Kpa n de nen məru yu se bu be go tabu gberə, been kurəbu bu maa ko gəminibu kpa been bibu bu maa ko gobekuba.

²⁴ Be sɪsɪreliba səw, been wi u sãaro gobi bəkura, u ku raa yi nim dokea nge me bwese tukunu nu ra ko.

²⁵ Ì n goon bekuru təruba mwa, i nùn tu wesia sđw u sere du. ²⁶ Domi beku tee tera u mə mi, u ka win wasi wukiri. Yen sđ, à n tu neni mba u koo wukiri wđkuru. Sanam me səw, ù n man wuri koosima, kon nùn wənwəndu kua, n nùn swaa daki.

²⁷ I ku ra man kđsa gerusi, i ku ra maa been wirugii bđre.

²⁸ Ì n been dĩa gbiikinu gã i ku de n te i sere ka neginu na.

I ku maa te i ka been bii tən durə gbiikobu yakia domi ba sãawa negibu.

²⁹ Meya i ko maa man been yaa sabenun bii gbiikinu yiiya nenem adama i ko de nu gina bəm nəwa sđw nəba yiru, nəba itase i sere ka man nu yākuru kua.

³⁰ Been tii maa, i ko n wãawa nenem nen sđ, i n dɛere. Yen sđ, i ku yaa gaa tem ye gbeeku yaa ya go ya deri. I ye bđnu wɛɛyə domi ba ñ ye sake.

In da bwẽɛbwẽɛbu sirie dee dee

23

¹ I ku labaari weesugia kpara. I ku maa tɔn kɔso seeda weesugia diiya u ka yari. ² Bɛɛn goo u ku raa tɔn dabinun gere swii u ka kɔsa ko. Mɛya u ku maa bu swii b̄a n gem s̄iiyamɔ siribu sɔɔ. ³ I ku goo siri ka wɔnwɔndu baa ù n s̄aa bwẽɛbwẽɛ.

⁴ Ì n bɛɛn wɛrɔbun saberu garu wa ta kɔɔrɔ, ketɛwa? Ì kun mɛ ketɛku? I tu mɔɔ i ka nùn wurama. ⁵ Ì n maa win ketɛku wa ga wɔrumɛ ka sɔmunu, i ku doona i nùn deri. I nùn somio i ka gu seeya.

⁶ Siribu sɔɔ, i ku wi u gem mɔ gem bira win bwẽɛbwẽɛrun s̄ɔ. ⁷ I ku seeda weesugia wura. I ku maa goo go wi u kun taare gaa kue. Domi wi u kua mɛ, nɛ, Yinni Gusunɔ kon ȳɛro s̄ɛyasia. ⁸ I ku nɔm biran k̄ɛnu mwa domi nu ra tɔnu nɔni w̄kewa gem swaa sɔɔ kpa u kpana u mu gere.

⁹ I ku wi u s̄ɔru dimɔ bɛɛn suunu sɔɔ nɔni s̄ɔ. Domi bɛɛn tii i ȳɛ nge mɛ u bwisikumɔ, ȳɛn s̄ɔ i raa s̄ɔru di Egibitio.

W̄ɔɔ w̄ɛraruguu ka t̄ɔɔ w̄ɛraruguru

¹⁰ W̄ɔɔ nɔɔba tian baa s̄ɔra i ko i n da bɛɛn gberun d̄ianu duure, kpa i nu ḡɛ. ¹¹ Adama w̄ɔɔ nɔɔba yiruse, i ko i bɛɛn gbean tem kpuro deriwa mu w̄ɛra, ka bɛɛn d̄aa gbaanɔ. Kpa i de be ba s̄aa s̄aarɔbu bu da bu d̄ianu kunɔnu ko be ka yaa sabenu.

¹² Mɛya maa s̄ɔɔ nɔɔba tian baa s̄ɔra i ko i bɛɛn sɔma kpuro ko. Adama nɔɔba yiruse i ko w̄ɛrawa ka bɛɛn yobu ka sɔɔ be ba s̄ɔmburu m̄ɔ bɛɛn mi, ka sere bɛɛn yaa sabe ni i ra ka s̄ɔmburu ko.

¹³ Ye na b̄ɛ s̄ɔɔwa kpuro, i ye m̄ɛm nɔɔwɔ mam mam. Kpa i ku ra b̄unu ganun ȳisuru sia i sere nɛɛ, ko i nu s̄a.

T̄ɔɔ bakanu ita ni nu kp̄aru bo

¹⁴ Wɔ̄ɔ baagere nɔn itawa i ko i n da man tɔ̄ɔ bakaru kue. ¹⁵ Pɛɛ ye ba ñ seeyatia doken tɔ̄ɔ bakara i ko gbi i ko. Sɔ̄ɔ nɔ̄ɔba yiruwa i ko pɛɛ di ye ya kun seeyatia mɔ nge mɛ na raa bɛɛ yen wooda wɛ̄, wɔ̄ɔn suru gbiikoo wi ba mɔ̄ Abibu sɔ̄ɔ, domi saa yera i yara Egibitin di. Ì n kanaru mɔ̄, goo u ku raa na nen wuswaā u kun kɛ̄ru neni. ¹⁶ Yiruse kpa i maa bɛɛn gbean dīa gbiikinun yaa kpaabun tɔ̄ɔ bakaru di. Yen biru ì n bɛɛn gberun dīanu kpuro gā kpa i maa yen tɔ̄ɔ bakaru di, i n wāa kunu sɔ̄ɔ. ¹⁷ Nge mɛya wɔ̄ɔ baagere bɛɛ tɔn durɔbu i ko i n da ka menne nɔn ita nen sāa yerɔ.

¹⁸ Ì n man yākuru kua, i ten yaa gum dɔ̄ɔ meniō dɔma te. Ì n maa ten yaa dimɔ̄, i ku ye menna ka pɛɛ ye ba seeyatia doke. ¹⁹ I n da ka man bɛɛn gberun dīa gbiikii ni nu gea sāa naawe nen sāa yerɔ. Domi nena na sāa Gusunɔ̄ bɛɛn Yinni. I ku boo buu yike ka gen meron bom.

Sɔ̄ɔsinu ganu ka nɔ̄ mweenu

²⁰ Yeniba kpuron biru Yinni Gusunɔ̄ u Isireliba sɔ̄ɔwa u nɛɛ, kon bɛɛ nen gɔrado gɔriama u ka bɛɛ kpara kpa u n bɛɛ kɔ̄su bɛɛn sanum sɔ̄ɔ. U koo ka bɛɛ da tem mɛ na bɛɛ sɔ̄ɔru kua sɔ̄ɔ. ²¹ Yen sɔ̄, i de i n tii sɛ kpa i nùn mem nɔ̄wa, kpa i ku nùn nuki sanku. Domi u ñ da bɛɛ suuru kuamme ì n tora, yèn sɔ̄ nen yiiko ya wāa wi sɔ̄ɔ. ²² Adama ì n nùn mem nɔ̄wa mam mam, ma i mɔ̄ dee dee ye na bɛɛ yiire, nena kon ka bɛɛn werɔbu kpuro sanna.

²³ Nen gɔrado wi, u koo bɛɛ swaa gbiiya u ka bɛɛ turi sere tem mi Amɔ̄reba ka Hetiba ka Feresiba ka Kananiba ka Hefiba ka sere Yebusiba ba wāa. Kpa n be kpuro go bɛɛn sɔ̄. ²⁴ Adama ì n tura mi, i ku ra ben bũnu sã, i ku maa ben komanu saari. I ben bũu turanu suririo kpa i ben bwāarokunu kɔ̄suku muku muku. ²⁵ Ne Gusunɔ̄ bɛɛn Yinniwa i ko i sã kpa n bɛɛ domaru kua, i n dīanu mɔ̄ ka nim. Mɛya na kon maa bɛɛ baranu gbara. ²⁶ Na ñ maa

derimə tən kurə goon nukuru tu yari, meya beən goo kun maa mə wīro. Kon maa de beən hunde yu dēya.

²⁷ Ye kon maa wure n ko wee. Be ba nua i duə ben temə kpuro, kon de bu nanda, kpa bu yari bu doona beən sō.

²⁸ Kon Hefi be, ka Kanani be, ka Heti be susunu kpare, kpa bu yari bu doona tem min di. ²⁹ Adama na ñ be kpuro giramə wōə tian baa səə, tem mə, mu ku raa ka ko bansu, kpa gbeeku yeə yi beə yibusi. ³⁰ Fiiko fiikowa kon de ba n doonamə min di, sere i ka dabia i teria i sina tem mə kpuro səə. ³¹ Tem mə kon beə wē mi, men nəə bura yera ko n wāawa saa nim wōku ge ba mə Naa yarin di sere n ka girari Filisitiban nim wōkuə, ka maa saa Sinain gbaburun di, sere n ka girari daa te ba mə Efaratiə. Tən be ba wāa tem mi kpuro, kon beə bu nəmu beriawa kpa i bu gira. ³² I ku ra ka bu arukawani gaa bəke. I ku maa ben būu goo sā. ³³ Ì n ben būnu sāmə, nu ko n sāawa beən yina. Yen sō, i ku de ben goo u n wāa beən suunu səə kpa u ku raa beə torasia nen swaa səə.

Yinni Gusunə u win nəə mwɛru sire

24

¹ Yinni Gusunə u Məwisi sōəwa u nəə, i yəəma Sinain guuru mini, nen mi, wunə ka Aroni ka Nadabu ka Abihu ka Isireliban guro gurobu wata ka wəkuru, kpa i man kpuna sarun di. ² Wunə Məwisi, kaa man susima wunə turo. Be ba ka nun yəəma bu yōro mi ba wāa mi. Tən be ba maa tie, bu ku raa yəəma mini.

³ Ma Məwisi u da u tən be Yinni Gusunən gari ka win woodaba kpuro sōəwa. Ma be kpuro ba wura ka gōru teu ba nəə, sa ko ko ye Yinni Gusunə u gerua kpuro.

⁴ Məwisi u Yinni Gusunən gari yi kpuro yorua ma u seewa buru buru u yāku yeru bana guu ten nuurə. U maa kpenu wəkura yiru gira nge mə Isireliban bwese kerin

geera ne. ⁵ Ma u Isireliban aluwaasiba gabu gɔra bu ka Yinni Gusunɔ yāku dɔɔ mwaararuginu kua kpa bu naa kinenu go bu ka siarabun yākunuu ko. ⁶ Mɔwisi u yaa yem men bɔnu sua u doke gbɛa sɔɔ. Ma u sukum me n tie yɛka yāku yee ten wɔllɔ. ⁷ Ma u woodan tire te sua u tu gara tɔn ben wuswaɔɔ. Ma ba nee, sa ko Yinni Gusunɔ mem nɔɔwa kpa su ko kpuro ye u gerua.

⁸ Ma Mɔwisi u yem me sua u yɛka tɔn ben wɔllɔ u nee, yem me wee, me mu Yinni Gusunɔn nɔɔ mwɛeru siremɔ te u beɛ kua sanam me u beɛ wooda yeniba kpuro wɛ.

⁹ Ma Mɔwisi ka Aroni ka Nadabu ka Abihu ka Isireliban guro gurobu wata ka waku te, ba guu te yɔɔwa. ¹⁰ Ma ba Gusunɔ, be Isireliban Yinni wi wa. N sɔare nge u yɔ turaru garun wɔllɔ te ba kua ka kpee boogu ni nu baalimɔ weene. Nu deɛrewa nge wɔllu te ta kun guru wiru mɔ. ¹¹ Gusunɔ u n Isireliban guro guro be kɔsa gaa kue. Ba nɔn wa ma ba di ba nɔra.

Mɔwisi u yɔɔwa Sinain guuro

¹² Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nee, a yɔɔma a yɔra guuru mini. Kon nun kpee besi wɛ mi sɔɔ na wooda kpuro yorua, tɔn be ka ben bibun bweseru ba n ka ye meɛrimɔ baadomma.

¹³ Ma Mɔwisi u seewa ka win bɔɔ Yosue. Adama u sere guu te yɔ, ¹⁴ u guro guro be sɔɔwa u nee, i yɔro mini, i sun ma sere su ka wurama beɛn mi. Wee Aroni ka Huri ba wāa ka beɛ. Beɛn goo u n gari giri gee mɔ, u na ben mi. ¹⁵ Yen biru u yɔɔwa guu ten wɔllɔ, ma guru wii wurora tu wukiri. ¹⁶⁻¹⁷ Yera Yinni Gusunɔn yiikon girima ya sɔɔsira mi. Isireliba ba ye wa, ya sāa nge dɔɔ boko. Ma guru wii wuro te, ta Sinain guu te wukiri sere sɔɔ nɔɔba tia. Sɔɔ nɔɔba yiruse Yinni Gusunɔ u Mɔwisi soka saa guru wii wuro ten min di. ¹⁸ Yera Mɔwisi u dua guru wii ten sɔɔwɔ

ma u yɔwɔa guu ten wɔllɔ. Miya u wɔa sɔɔ sɔɔ weeru ka wɔkuru weeru.

YINNI GUSUNON KUU BEKURUGIRUN KPUNAA

Kɛɛ ni Isireliba ba koo wɛ bu ka Yinni Gusunon sɔa yeru ko

25

¹Yinni Gusunon u Mɔwisi sɔwɔa u nɛɛ, ²a Isireliba sɔwɔ bu ka man kɛnu naawa. Ye ba wɛ ka nuku tia kpuro, a mɔɔ. ³Kɛɛ ni ba koo wɛ, niya, wura ka sii geesu ka sii gandu, ⁴ka ana bekunu ni ba wɔkua ka bura, ka maa gaadura ka ni ba swɛrasia ka sɛɛsu, ka ni ba wesa ka wɛɛ damgii ka yaa sansun beka, ⁵ka yɔa gɔni yi ba swɛrasia ka sɛɛsu, ka gɔni sinungii, ka dɔa damgia, ⁶ka gum mɛ ba ra ka fitila sɔre ka gum mɛ mu turare mɔ mɛ ba ra kpuro tɔre bu ka sɔɔsi ma Gusunon u ye gɔsa nenem, ka turare ye ba ra dɔɔ doke, ⁷ka kpee gobiginu nɔn nɔni sɔa bɛrɔ wuru ka kpee gobiginu bwese bweseka ka ni ba koo doke yɔku kowo tɔnweron yabe tarakpe sɔɔ ka sere maa win bɔɔ baran wɔllɔ. ⁸Yen biru i ka man ye kpuro kuu bekurugiru kuo na n ka wɔa bɛɛn suunu sɔɔ. ⁹I ko tu kowa ka ten dendi yɔnu kpuro nge mɛ kon bɛɛ sɔɔsi.

Yinni Gusunon woodan kpakororu

¹⁰Ba koo kpakororu ko ka dɔa damgia. Ten dɛɛbu bu ko n sɔawa gɔm soonu yiru ka bɔnu. Ten yasum mu ko n maa sɔawa gɔm soo teeru ka bɔnu kpa ten gunum mu n sɔa gɔm soo teeru ka bɔnu. ¹¹Kpa a tu wura pote ten sɔwɔ ka tɔwɔ. Kpa a ten goonu nɛɛ kpuro nɔɔ bɔka kua ka wura. ¹²Kpa a wuran sumi ko wasi nɛɛ a doke ten goo gookan yinna yenu sɔɔ, yiru ya n mɛɛrinɛ bee tia, yiru yeni ya n maa mɛɛrinɛ bee tia. ¹³Yen biru a dɔa pɔɔsi kasu yiru a yi wura pote. ¹⁴Kpa a yi wasi kpakoro ten sumi sɔɔ

beri berika, yi n sãa ten nenutii. ¹⁵ Sumi yi sãara dãa pãasi yi, yi ko n da n wãa. Ba ñ yi wunamã min di. ¹⁶ Yen biru kaa woodan kpee besi yi kon nun wẽ doke kpakoro te sãa.

¹⁷ Kpa a kpakoro te wukiritia kua ka wura ya n ka tu saka nẽ. ¹⁸⁻¹⁹ Kpa a wãllun kãsobu yirun weenasibu ko ka wura a mani wukiritia yen goo piiminun wãllõ gee ka gee. ²⁰ Kpa yi n kpakoro ten wukiritia ye kasa wukiri mam mam. Yi ko n wuswaa kisinẽwa yi n mærinẽ. ²¹ Kaa woodan kpee besi yi doke kpakoro te sãa, a sere ten wukiritia ye doke. ²² Yen wãllõwa ko na n da ka nun yinne kãsobu yiru yen baa sãa, kpa n nun nen woodaba kpuro wẽ Isireliban sã.

Tabulu yèn mi ba koo pẽe yi, ye ba ka Gusunõ naawa

²³ Yinni Gusunõ u kparam Mõwisi sãõwa u nẽe, kaa tabulu ko ka dãa damgia. Yen dẽebu ko n sãawa gãm soonu yiru, yen yasum mu ko n maa sãa gãm soo teeru, kpa yen gunum mu n sãa gãm soo teeru ka bõnu. ²⁴ Kpa a ye kpuro wura pote, kpa a maa yen goo gooka nãõ bõka kua ka wura. ²⁵ Yen biru kpa a dãa besi piiminu gore yen goo gooka mi, ni nu ka nãm tararu yasum nẽ, a ka sikerena, kpa a nin tii wura pote. ²⁶ Kpa a maa sumi nne ko ka wura a doke tabulu yen goo gookaõ mi yen naasu gire gire. ²⁷ Mi ba dãa besi piimii ni goren bõku bõkuka sãara sumi yi, yi ko n wãa, kpa bu dãa pãasi wasi yi sãa, ba n da ka tabulu ye sue. ²⁸ Dãa pãasi yi, yi ko n sãawa dãa damgia kpa a yi wura pote. ²⁹ Yen biru kaa gbẽa ko ka nãri ka perentiba ka gbẽe yorukunu, ye kpuro ya n sãa wuragia kpa ba n da ka dendi ba n yãku tam wisimõ. ³⁰ Kpa a pẽe ye ba ka man naawa sãndi tabulu yen wãllõ. A ku ra de pẽe ye, yu biara mi. A de ya n da n wãa nen wuswaaõ baadõmma.

Fitilan dabu

³¹⁻³² Yinni Gusunɔ u kpam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, kaa dabu ko ka wura gea, ga n kãasi mɔ nɔɔba tia, gen yɛsi yɛsikaɔ ita ita. Kpa gen yɔratia ka gen pɔtura ka gen kãasi ka gen bura te ta ka dãa marum ka biibii weenɛ, ye kpuro ya n sãa bɔri tia.

³³ A de kãasi nɔɔba tia yen baayere ya n buranu ita ita mɔ ni nu ka biibii weenɛ. ³⁴ Kpa dabu gen pɔturan tii ya n buranu nne mɔ ni nu ka dãa marum weenɛ. ³⁵ Mi kãasi yiru yiru yi gbinne ka pɔtura, kaa nin temɔ buraru koosiwa te ta ka dãa marum weenɛ. ³⁶ Bura te, ka kãasi yi, ye kpuro ya n sãa wuran bɔri tia. ³⁷ Yen biru kaa fitilanu nɔɔba yiru ko, kpa a nu sɔndi sɔndi dabu gen wɔllɔ ka gen tiin wii kpiirɔ. Kpa ba n nu sɔre nu n yam bururasie. ³⁸ Baku piibu ge ba ko n da ka fitila nin dɔɔ sɔmɛ ka mi sɔɔ nin torom mu ko n da wɔriki, kaa ye kpuro kowa ka wura gea. ³⁹ Dabu ge, ka gen dendi yãnu kpuro, wuran kilo tenan sakawa kaa ka ye ko. ⁴⁰ Wunɛ Mɔwisi, a de a n sɔmbu te nɔni doke kpa a kuu te ko ta n sãa nge te na nun sɔɔsi guuru wɔllɔ.

Kuu bekurugii tɛn mi ba ra ka Yinni Gusunɔ yinne

26

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a bekunu wɔkuru wesio ka wɛɛ damgii ka wɛɛ yi ba wɔkua ka bura ka maa gaadura, ka maa wɛɛ wunɔmgii, kpa a beka ye buraru dokea ta n sãa wɔllun kɔsobun weenasibu. Kpa a ka man kuu bekurugiru kua. ² Beka ye kpuro ya ko n nɛwa. Yen dɛɛbu bu ko n sãawa gɔm soonu tɛna yiru sari. Yen yasum maa gɔm soonu nne. ³ Beka yen nɔɔbu nɔɔbuwa ba koo sua bu swɛɛna. ⁴ Yen biru kpa a yen baayeren goo baka teerɔ wɛri doke ka wɛɛ yi ba wɔkua ka bura, yi ba koo ra ka ye sɔrena. ⁵ Wɛri weeraakuukuubuwa kaa doke beka ye ba swɛɛnan baayeren goo baka teerɔ yi n nɔɔ kisine.

⁶ Yen biru kaa soretinu weeraakuru ko ka wura bu ka beka ye kpuro sarena, kpa yu ko beku teeru kuu ten sō.

⁷ Kpa a maa bekunu wākura tia wesi ka boo sansu ni ba koo kuu bekurugii te wukiri. ⁸ Beka ye kpuro ya ko n newa. Yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu tena. Yen yasum maa gəm soonu nne. ⁹ Beka yen nābuwa ba koo gbi bu swēena kpa bu maa nāba tia yeni swēena. Kpa bu nāba tiase ten sukum bue kuu ten wōlō wuswaa gia. ¹⁰ Kpa a wēri weeraakuukuubu doke beka ye ba swēenan baayeren goo baka teerō. ¹¹ Yen biru kaa soretinu weeraakuru ko ka sii gandu, kpa a nu doke beka yen wēri yi sō, a ka ye sarena, yu ko beku teeru. ¹² Bā n ka tu kuu te wukiri, beku te ta kuu te sare mi, a de ta n sāare kuu ten biruō. ¹³ Kuu ten yasum gia, beka ye ya maa tiara, a de ya n sāare beri berika gəm soo teeru. ¹⁴ Kaa bekunu yiru ko bu ka kuu te wukiri, teeru ka yāa kinēnun gōni, yi ba swērasia, teeru maa ka yaa gōni sinumgii, te ta ko n wāa kpuron wōlō.

¹⁵ Akasian dāa besiya kaa gira a ka kuu te ko. ¹⁶⁻¹⁷ Dāa besi yi, yi ko n newa. Yin dēebu bu ko n sāawa gəm soonu wākuru kpa yin yasum mu n sāa gəm soo teeru ka bōnu. Kpa a yin baayere soretinu yiru dokea yi n ka sarenε. ¹⁸ Kuu ten sō yēsan nām dwaru gia dāa besi yenda kaa gira. ¹⁹ Kpa a yi yōratii kua weeru ka sii geesu a doke yiru yiru, yin tia sō temō, yi n ka soretii ni neni. ²⁰ Ten sō yēsan nām geu gia besi yenda kaa maa ko. ²¹ Kpa a maa yi yōratii weeru kua ka sii geesu bu doke yiru yiru yin tia sō. ²² Ten sō duu yeru gia dāa besi nāba tia kaa gira. ²³ Dāa besi yiru yiruwā kaa doke ten goo gəmkinu yiruō biru gia. ²⁴ Dāa besi yi, yi ko n maninewa yiru yiru saa tem dī sere ka wōlō. Kpa a sumi doke yi n ka sarenε wōlō. Mēsuma kaa goo gəmkinu yiru yen dāa besi yiru yiru ye kua. ²⁵ Kpa yi kpuro yi n sāa dāa besi nāba ita. Kpa a yen baayere sō yōratii doke yiru yiru yi ba kua ka sii geesu.

²⁶⁻²⁷ Yen biru kpa a ten yēsi itaɔ akasian dāa nɔɔbu nɔɔbu kare. ²⁸ Dāa karetia ye ya wāa yēsa baayeren suunu sɔɔ mi, yen nɔɔ ga koo yōrawa dāa gɔmkinɔ. ²⁹ Kpa a maa dāa besi yi ka dāa karetii yi wura pote. Kpa a maa wuran sumi ko yi sɔɔ ba koo dāa karetii yi wasi wasi. ³⁰ À n yeniba kpuro menna a kpa, saa yera kaa den kuu bekurugii te gira ta n sāa nge te na nun sɔɔsi guu te ba mɔ̀ Sinain wɔllɔ.

³¹ Kpa a maa beku kareru ko ka wēɛ damgii ka wēɛ ye ba wɔ̀kua ka bura ka maa gaadura ka wēɛ wunɔmgii. Kpa a wɔllun kɔsobun weenasibu ko beku te sɔɔ, kpa ya n sāa buraru. ³² Kaa akasian dāa besi sinumgii nne ko a wura pote kpa a sɔretii wuragii doke yi sɔɔ, yi ka beku kare te gaba. Kpa a dāa besi yi yōratii dokea yi ba kua ka sii geesu. ³³⁻³⁴ Kpa a beku kare te bwē te ta ko n dii sɔɔ ge ga dɛere gem gem ka adɛrɔ ge ga dɛere bɔnu sāa.

À n beku kare te bwē a kpa, ten sɔɔwɔwa kaa ka kpakoro te da a yi tɛ sɔɔ woodan kpee besi yiru ye, ya wāa. Kpa a kpakoro te wukiritia dokea dii te ta dɛere gem gem sɔɔ mi. ³⁵ Kaa tabulu ye yiwa nɔm geu gia adɛrɔ ge sɔɔ à n duɔ kuu ten mi, kpa a dabu ge yi nɔm dwareu gia, tabulu ye ka dabu ge, nu n mɛerine.

³⁶ A kuu ten beku kenutiru wesio ka wēɛ yi ba wɔ̀kua ka bura ka maa gaadura ka wēɛ wunɔmgii ka wēɛ damgii, kpa a beku te sɔma dokea. ³⁷ Kpa a akasian dāa besi sinumgii nɔɔbu wura pote kpa a yin baayere yōratia kua ka sii gandu. Yen biru kpa a sɔretii wuragii doke yin baayere sɔɔ bu ka beku kenutii te bwē.

Yāku yeru

27

¹ Yinni Gusunɔ u kparam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, kaa yāku yeru ko ka akasian dāa. A de ten goonu nne kpuro nu n nɛ, nu n sāa gɔm soonu nɔɔbu nɔɔbu, kpa ten gunum

mu n sãa gòm soonu ita. ² Kpa a ten wəllun goo gəmkinə kãanu doke kpa a nu sii gandu pote. ³ Kaa yãku yee ten dendi yãnu kpuro kowa ka sii gandu. Niya gbɛɛ ni ba koo ka torom gura, ka kaatonu ka kaato donnuginu, ka gbɛɛ nì sɔɔ ba koo yaa yem doke bu ka yɛka, ka dɔɔ guratii. ⁴ Kpa a kəkəsɔ ko ka sii gandu kpa a yen goo gəmkinə sii gandun sumi doke. ⁵ Yen biru kpa a ye sua a doke yãku yee ten kəkərɔ kpa yen nɔɔ gu seema wəllɔ yãku yee ten suunu suunukaɔ. ⁶ Kpa a tu suatii yiru kua ka akasian dãa pɔɔsi a yi sii gandu pote. ⁷ Kaa dãa pɔɔsi yi wasi sumi yi sɔɔ ba n da ka yãku yee te sue. ⁸ Kaa yãku yee te kowa ka dãa besi ta n wɔru mɔ, nge te na nun sɔɔsi.

Kuu ten kara

⁹ Yeniba kpuron biru Yinni Gusunɔ u maa Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, a kuu bekurugii te kara koosio. Yen sɔɔ yɛsan nɔm dware gia kpa a bekunu kare ni ba wesa ka wɛɛ damgii. Bã n ni kpuro swɛɛna, nu ko gòm soonu wunɔbu (100). ¹⁰ Ba koo beka ye sɔrewa dãa besi sinumgii yendu sɔɔ ka sɔretii ka sii dɛki yi ba kua ka sii geesu. Kpa dãa besi yin yɔratii yi n sãa sii gandu. ¹¹ Nge mɛya ya ko n maa sãa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, kpa ye yiru ye, ya n dɛɛbu nɛ. ¹² Kara yen sɔɔ duu yeru gia kaa bekunu kare dãa besi sinumgii wəkuru sɔɔ yi ba yɔratii kua. Kara yen yasum mu ko n sãawa gòm soonu weeraakuru. ¹³ Mɛya yen sɔɔ yari yeru gia yen yasum ko n maa sãawa gòm soonu weeraakuru. ¹⁴⁻¹⁵ Yen suunu sɔɔ kaa kənnɔ wĩa ga n sãa gòm soonu yendu. Kpa a kənnɔ gen beri berikaɔ beka kare gòm soonu wəkura nɔɔbu nɔɔbu dãa besi sinumgii ita ita sɔɔ. Dãa besi yin baayere ya ko n yɔratia mɔ. ¹⁶ Kara yen kənnən tii sɔɔ, kaa beku kenutiru doke, tèn yasum ko n sãa gòm soonu yendu. Wɛɛ damgiiya kaa ka tu ko kpa a tu buraru kua ka wɛɛ wunɔmgii ka yi ba wɔkua ka bura ka maa

gaadura. Kpa a maa tu gaba kua ka dāa besi sinumgii nne yi yi yōratii mō. ¹⁷ Kara yen beku saretii ka yen sii deki yi, yì sōo ba koo beku ni sōresi, ye kpuro ya ko n sāawa sii geesu, kpa yen dāa besi sinumgii yin yōratii yi n sāa sii gandu. ¹⁸ Kara yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu wunōbu (100) kpa yen yasum mu n maa sāa gəm soonu weeraakuru, kpa yen gunum mu n sāa gəm soonu nōobu. Ba koo yen beka wesiwa ka wēe damgii kpa bu sii pōosi yin yōratii ko ka sii gandu. ¹⁹ Kuu bekurugii ten dendi yānu kpuro, sii ganda ba koo ka nu ko. Meya kuu te ka kara yen gabatian kurum kpuro ya ko n sāawa sii gandu.

Fitila gen gum

²⁰ Yera Yinni Gusunō u kparam Mōwisi sōowa u nēe, a de Isireliba bu dāa ye ba mō olifin binun gum ko mē mu gea sāa, ba n da ka kuu ten fitila sōre baadomma. ²¹ Kuu bekurugii ten adērō ge sōora Aroni ka win bibu ba koo da bu fitila ni yi yi, beku kare ten biruō te ta woodan kpakororu berua. Meya fitila ni, nu ko n da n sōre saa yokan di sere ka bururu. Isireliba ba koo wooda yeni nenewa sere ka baadomma.

Yāku kowobun sāa yānu

28

¹ Yinni Gusunō u kparam Mōwisi sōowa u nēe, a wunen mōo Aroni ka win bibu nne ye wunō nenem Isireliban suunu sōon di kpa ba n sāa nen yāku kowobu. Bii bera Nadabu ka Abihu ka Eleasaa ka Itamaa. ² A de bu wunen mōo Aroni wi sāa yānu kua ni nu koo win yiiko ka win girima sōosi. ³ Yen sō, be na yen bwisi wē, a bu wooda wēeyō bu ka nūn yāa ni kua ni u koo doke dōma te ba koo nūn tusia tōmbun wuswaaō ka sanam mē u win sōmburu mō. ⁴ Yāa ni ba koo ko wee, bōo bara ye u koo doke win tororun wōllō, ka yabe tarakpe, ka yaberu ka tako ye ba

sōma kua ka dawani ka sere maa sēkatia. Yeniba kpuro ya ko n sāawa yāa ni Aroni ka win bibu ba ko n da doke bà n yākurun sāmburu m̀. ⁵ Ba koo yāa ni kpuro kowa ka beku ni ba wōkua ka bura ka maa gaadura ka ni ba wunəm doke, ka ni ba kua ka wēε damgii ka wuran wēε siiri.

Yabe tarakpe

⁶ Yinni Gusunə u maa Məwisi sōwa u nεε, kaa yabe tarakpe kowa ka beku te ba kua ka wēε damgii kpa a ge buraru kua ka wēε wunəmgii ka yi ba wōkua ka bura ka maa gaadura ka wuran wēε siiri. ⁷ Kpa a gu sari kua yi ba koo ka gen senu sarena. ⁸ Kpa a sēkatia ko ya n sāa beku nōni tee ka yabe tarakpe ge. Kpa ya n yinusi ge sō. ⁹ Yen biru a kpee gobiginu yiru suo n̄n nōni sāa berə wuru, kpa a Isirelin bibu wəkura yiru yen yīsa yore ni sō. ¹⁰ Teerə ben nəba tian yīsa. Teerə maa nəba tia benin yīsa. Kaa ye kpuro yorewa nge m̀sum ba keranε. ¹¹ Kaa yīsa ye yorewa kpee ni sō, nge mε ba ra yore sisō. À n ye yorua a kpa, kpa a kpee ni wura gore a ka sikerena. ¹² Kpa a nu mani tarakpe gen sari sō. Aroni ù n nu doke win senə, niya nu koo sōsi ma ka Isireliban yīsina u dua nen sāa yerə, kpa nε, Yinni Gusunə na n ka bu yaaye. ¹³ Mi ba kpee ni gore mu ko n sāawa wura, ¹⁴ kpa a yōni wuragii yiru tari a yi sere wura ye sō.

Bɔɔ bara

¹⁵ Kaa bɔɔ bara ko ye Aroni u ko n da doke win tororə, u ka nε, Yinni Gusunən kīru bikia. Ye ka tarakpe ge, ya ko n sāawa beku nōni tee, ka bura teeru.

¹⁶ Bɔɔ bara yen goonu nne kpuro nu ko n nɛwa, nu n sāa gəm soonun bənu bənu. ¹⁷ Kpa a bɔɔ bara ye sō kpee gobigii bwese bweseka mani yu ko sīa nne. Kpee nin nōni wee. Sīi gbiikaa sō, swāaru ka dəm buuru, ka wuru beku. ¹⁸ Yiruse sō maa, swāaru ka boogu ka sō

tiro. ¹⁹ Itase sɔɔ, dɔm buuru ka nɔni bwese bweseka ka gaadura. ²⁰ Nnɛse sɔɔ, wuru beku ka berɔ wuru, ka nɔni bwese bweseka. Kpa a ni kpuro wura gore gore. ²¹ Kpee bwese bweseka wɔkura yiru yen baatere sɔɔra kaa Isirelin bibun yĩsinu yore tia tia. Kaa nu yorewa nge mɛ ba ra yore sisɔ.

²² Kaa yɔni wuragii yiru ko bɔɔ bara ye sɔɔ. ²³ Kpa a taaminu yiru ko ka wura, a sɔre bɔɔ bara yen soo wɔrikisɔ. ²⁴ Taaminu yiru ye sɔɔra ba koo yɔni yi sɔre sɔre. ²⁵ Kpa a bɔɔ bara yen yɔni yi gbini tarakpe gen sariɔ. ²⁶ Yen biru kaa maa taaminu yiru ko ka wura, a nu doke bɔɔ bara yen soo temkisɔ si su yabe tarakpe ge girari. ²⁷ Kpa a taaminu yiru ko a doke yabe tarakpe gen sarin nɔɔwɔ wuswaaɔ, sɛkatia yen wɔllu gia. ²⁸ Yen biru kaa bɔɔ bara yen taamii ni sɔɔ wɛɛ gaaduragii doke kpa a yi gbine yabe tarakpe gen taaminu sɔɔ. Nge meya kaa ka ye sɔre yabe tarakpe ge sɔɔ, kpa yu ku ka bɔari.

²⁹ Saa ye Aroni u duɔ kuu bekurugii ten mi, u ko n bɔɔ bara ye dokewa win tororɔ yɛ sɔɔ ba Isireliban bwese keri wɔkura yiru yen yĩsa yorua, kpa nɛ, Yinni Gusunɔ na n ka bɛɛ yaaye baadomma. ³⁰ Kaa maa urimu ka tumimu doke bɔɔ bara ye sɔɔ, kpa ya n wɔa Aronin tororɔ saa kpuro ye u duɔ nen sɔa yerɔ, kpa u ka gia ye na kɪ Isireliban sɔ.

Sɔa yɔa ni nu tie

³¹ Yinni Gusunɔ u kpam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, yabe tɛn wɔllɔ yɔku kowo u koo yabe tarakpe ge sɔndi, kaa tu kowa ka beku gaaduragiru. ³² Kpa a ten wɔirɔ sɔma doke a sinum koosia tu ku raa ka gɛɛra. Wɔi ten min diya u koo wiru wasi ù n yabe te sebumɔ. ³³ Kpa a maa ten temɔ tusanu doke nu n ka dɔa marum gam weene ni ba kua ka wɛɛ yi ba wɔkua ka bura ka maa gaadura ka wɛɛ wunɔmgii, ka sere maa yangire piiminu wuraginu a ka sikerena. ³⁴ Kpa a de dɔa marum weenasim mɛ ka yangire

ni, nu n kpaša sãa. ³⁵ Yabe tera Aroni ko n da n sebua ù n sɔmburu m̀ kuu bekurugii te sɔɔ. M̀n nɔɔ u duɔ, ka m̀n nɔɔ u yariɔ na kon da n yangire nin wɔkinu nɔɔmɔwa, kpa n ku ǹn go kuu bekurugii te sɔɔ.

³⁶ Kpa a maa wuran batani ko a yore ye sɔɔ, wini sãawa Yinni Gusunɔgii. Kaa ye yorewa nge mɛ ba ra yore sisɔ. ³⁷ Kpa a batani ye sɔresi Aronin dawanin wuswaaɔ ka wɛɛ gaaduragii. ³⁸ U ko n ye dokewa baadomma ù n dɔɔ nen sãa yerɔ, kpa nɛ, Yinni Gusunɔ n ka Isireliban yãkunu mwa baa bà n toranu ganu kua saa ye ba yãku ni m̀.

³⁹ Kpa a maa tako ka dawani ko ka wɛɛ damgii, ka sɛkatia ye ba sɔma doke.

⁴⁰ Kaa maa Aronin bibu takoba kua ka maa sɛkatii ka furɔsu, ya n sãa ben buraru te ta ben girima sɔɔsimɔ.

⁴¹ Yen biru kaa Aroni ka win bibu yãa ni sebusia, kpa a bu gum tãre wirɔ a ka sɔɔsi ma na bu gɔsa ba n sãa nen yãku kowobu. ⁴² A bu sokoto kpirinu kuo kpa bu ku ka ben tereru wan sɔ. Kaa ye kpuro kowa ka wɛɛ damgii. ⁴³ Aroni ka win bibu ba ko n nu dokewa bà n dɔɔ kuu bekurugii te sɔɔ, ñ kun mɛ bà n susiɔ yãku yerɔ bu ka ben sɔmburu ko. Yera ya koo de na kun bu go nen sãa yerɔ, domi ba ñ wãa mi tereru. Yeni ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɔ Aroni ka win bibun bweserun sɔ.

Nge mɛ ba koo ka sɔɔsi ma Yinni Gusunɔ

u yãku kowobu gɔsa

29

¹ Yinni Gusunɔ u kpaš Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, wee nge mɛ kaa koosina a ka sɔɔsi ma na Aroni ka win bibu gɔsa na yi nenem bu ka ko yãku kowobu nen sãa yerɔ.

A naa kinɛ kpendu suo ka yãa kinenu yiru. A ku de yen gaa ya n alebu m̀. ² Kpa a pɛɛ ko ka alikaman som, a ku seeyatia doke, kpa a maa kira wɔɔranu ko ǹn somɔ ba ñ

seeyatia doke, ka kira n̄n som ba ka gum burina. ³ Kpa a nu doke bireru s̄o a ka da ȳaku yer̄o ka naa kin̄e kpen te, ka ȳaa kinenu yiru ye, kpa a ka ye kpuro ȳakuru ko.

⁴ Kpa a de Aroni ka win bibu bu na kuu ten k̄onn̄w̄o mi n̄e, Yinni Gusun̄o na ra ka Isireliba yinn̄e, kpa a bu wobure ka nim. ⁵ Kpa a Aroni n̄n win s̄aa ȳaa ni sebusia. Niya tako ye, ka yabe boogugii te, ka yabe tarakpe ge, ka b̄ōo bara ye. Kpa a s̄ekatia ye s̄ēke yabe tarakpe gen w̄oll̄o. ⁶ Kpa a maa dawani sua a doke win wir̄o, kpa a wuran batani ye sua ȳe s̄ōo ba yorua, wini s̄awa Yinni Gusun̄ogii, a doke win dawani yen wuswaāo. ⁷ Yen biru kpa a maa gum sua a t̄are win wir̄o a ka s̄ōsi ma na n̄n ḡosa na yi u n s̄aa nen ȳaku kowo. ⁸ Kpa a maa win bibu soku a bu tako be sebusia, ⁹ a bu ben s̄ekatii s̄ēkea kpa a bu ben fur̄osu dokea nge m̄e a Aronin tii kua. Saa d̄oma ten diya ba koo ko ȳaku kowobu sere ka baadommāo.

Yeniba kpuron biru, ameniwa kaa de bu ka s̄ambu te tore.

¹⁰ Naa kin̄e te a ḡosa mi, kaa ka tu nawa kuu ten k̄onn̄w̄o, kpa Aroni ka win bibu bu ben n̄oma s̄ondi naa yen wiru w̄oll̄o. ¹¹ Kpa a ye saka nen wuswaāo kuu ten k̄onn̄o mi. ¹² Kpa a yen yem deka ka niki bia a t̄eni ȳaku yee ten k̄aan̄o. M̄e mu tie kpa a ȳeka ten tem̄o. ¹³ Kpa a yen b̄os̄onun gum sua ka yen worun besi baka ka yen gabu swii ka yen gum sannu, kpa a ye kpuro menna a d̄ōo doke ȳaku yee ten w̄oll̄o. ¹⁴ Adama naa kin̄e ten yaa ka ten ḡona ka ten b̄os̄o bisu, ye kpurowa kaa d̄ōo doke b̄een sansanin birūo. Ȳaku te, ta ko n s̄awa te ta koo ben durum wukiri.

¹⁵ Yen biru ba koo ka ȳaa kin̄e nin teeru na, kpa Aroni ka win bibu bu ben n̄oma s̄ondi ten wiru w̄oll̄o. ¹⁶ B̄a n kua m̄e ba kpa, yera kaa tu saka kpa a ten yem sua a ȳeka ȳaku yee ten goo gookāo. ¹⁷ Kpa a ten yaa b̄ōori b̄ōori a yi ka ten wiru sannu, kpa a maa ten b̄os̄onu tea ka ten k̄ori

kpa a ye kpuro sɔndi wii te ka ye a bɔɔra min wɔllɔ. ¹⁸ À n kua me a kpa, kpa a ye kpuro dɔɔ sɔre yǎku yee ten wɔllɔ. Ya ko n sǎawa yǎku dɔɔ mwaararugiru tèn nubura koo ne, Yinni Gusunɔ dore.

¹⁹ Kpa a maa yǎa kineru yiruse teni sua. Kpa Aroni ka win bibu bu kpam ben nɔma sɔndi ten wirɔ. ²⁰ Yen biru, kpa a tu saka a ten yem sua a tɛeni Aronin soo nɔm geuguuɔ, ka win bibun soo nɔm geugisɔ, ka ben nɔm geun niki bii bakanɔ, ka sere ben nɔm geun naa niki bii bakanɔ. Yem me mu tie, kpa a mu yɛka yǎku yee ten goo gookaɔ. ²¹ Kpa a maa yem me mu wǎa yǎku yee ten wɔllɔ sua a menna ka gum me ba ra kpuro tǎre ye Gusunɔ u gɔsa nenem kpa a mu wisi Aroni ka win bibun sǎa yǎa ni ba sebuan wɔllɔ. Nge meya Aroni ka win bii be, ka ben sǎa yǎa ni kpuro, ba ko n sǎa nenem nen sɔ. ²² Kpa a yǎa ten gum sua ka ten siru ka ten bɔsɔnun gum ka ten worun besi baka, ka ten gabu swii yiru ka yin gum sannu, ka ten nɔm geun nɔmu. Domi yǎa kinɛ te, ta ko n sǎawa te ba ka sɔɔsi ma na Aroni ka win bibu gɔsa nenem nen sɔ. ²³ Kpa a maa pɛɛ tia sua ye ba ñ seeyatia doke, ka kira wɔɔra teeru ka kira teeru tèn som ba ka gum burina, saa birerun di te ta yii sǎa yerɔ. ²⁴ Kpa a ye kpuro Aroni ka win bibu nɔmu beria kpa a ben nɔma sua a ka sɔɔsi beri berika ne, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ²⁵ Yen biru kpa a ye kpuro mwa ben nɔman di a ye sɔndi yǎku dɔɔ mwaara ten wɔllɔ kpa a dɔɔ doke kpa ya n sǎa yǎku dɔɔ mwaararugii te ta man nuburu dore. ²⁶ Kpa a maa yǎa kinɛ te ba ka sɔɔsi ma na Aroni ka win bibu gɔsa nenem min gurogururu sua a sɔɔsi beri berika nen wuswaaɔ. À n kua me a kpa, yaa ye, ya ko n sǎawa wunegia.

²⁷ Kpa a yǎa kinɛ ten nɔmu sua a yiiya wɔllɔ nen wuswaaɔ. Nge meya kaa ka sɔɔsi ma guroguro te ka nɔmu ge, ya sǎawa negia. ²⁸ Meya maa Isireliba bà n siarabun

yākuṅu m̀ ba ko n da yaan guroguroru ka yen n̄m geun n̄mu wunε nenεm nen s̄o kpa bu ye Aroni ka win bibun bweseru w̄ε kpa ya n s̄aa wooda sere ka baadomma.

²⁹ Aroni ù n maa gu, win bibun bweseru s̄ora ba koo turo wuna bu s̄aa ȳaa ni sebusia bu n̄n gum t̄are wir̄o d̄oma te ba koo s̄ōsi ma u s̄aa win k̄sire. ³⁰ Wi, wi u kua Aronin k̄sire mi, u ko n ȳaa ni dokewa sere s̄ō n̄oba yiru. Wiya u ko n da du kuu ten mi, mi Yinni Gusun̄o u ra ka Isireliba yinne kpa u s̄amburu ko ad̄er̄o ge ga d̄ere s̄ō.

³¹ Kaa ȳaa kinε te ba ka s̄ōsi ma na Aroni ka win bibu ḡsa nenεm yaa sua a yike s̄aa yer̄o. ³² Kuu ten k̄nn̄w̄ora Aroni ka win bibu ba koo yaa ye ka p̄ε ye ya w̄aa bireru s̄o mi m̄enna bu tem. ³³ Be t̄nawa ba koo ȳāku d̄ia ni di, ni ba ka ben durum wukiri sanam m̄ε ba s̄ōsi ma na bu ḡsa nenεm nen s̄ō. T̄n tuko goo u ku raa nu di, domi nu s̄āawa d̄ia ni ba wuna nenεm nen s̄ō. ³⁴ N̄n n tiara sere sisiru bu ku maa nu di. Bu nu wisio d̄ō s̄ō nu d̄ō mwaara.

³⁵ A Aroni ka win bibu kuo mam mam nge m̄ε na nun s̄ōwa. S̄ō n̄oba yiruwa kaa bu yen ȳāku ȳāki kua a ka s̄ōsi ma na bu ḡsa nenεm nen s̄ō.

³⁶ A n da naa kin̄eru go yen t̄ō baatere ȳāku yee ten w̄ll̄o, yen yem mu ka t̄mbun durum wukiri. Ȳāku niya nu koo ȳāku yee te disi w̄ka. Yen biru kpa a gum t̄are ten w̄ll̄o a ka s̄ōsi ma ta w̄aa nenεm nen s̄ārun s̄ō. ³⁷ M̄eya kaa n da ko sere s̄ō n̄oba yiru ye, yu ka yibu, kpa ȳāku yee te, ta n s̄aa nenεm ta n d̄ere. Yen s̄ō, ye n koo tu ture kpuro, baa ñ n t̄nun na, u de u n d̄ere.

Ȳāku ni ba ko n da ko t̄ō baatere

³⁸ Yinni Gusun̄o u M̄wisi s̄ōwa u n̄ε, wee ye kaa n da ko baadomma. Kaa ka ȳaa kinε kp̄em̄inu yiru w̄ō tiaginu ȳākuru ko t̄ō baatere, ³⁹ teeru bururu, teeru maa yoka. ⁴⁰⁻⁴¹ Bururu ka yokan ȳāku nin baateren w̄ll̄owa

kaa som kilo ita ye ya ka olifin binun gum yarum ditiri tia ka bōnu burinε doke, ka maa tam ditiri tia ka bōnu, kpa a ye kpuro dōo doke. Yen nubura koo nε, Yinni Gusunō dore. ⁴² Yāku dōo mwaararugii tera bεen bibun bweseru ba ko n da ko kuu bekurugii ten kōnnōwō nen wuswaā sere ka baadommaō. Miya bεε Isireliba i ko ka man yinna, kpa n ka nun gari ko.

⁴³ Kpa yam mi, mu n sāa nenem mu n dεere nen yiikon sō. ⁴⁴ Nen tiiwa kon kuu te dεerasia ka yāku yee te, n yi nenem ka sere maa Aroni ka win bibu ba n ka sāa nen yāku kowobu. ⁴⁵ Kpa na n wāa bεε Isireliban suunu sō i n man sāamō. ⁴⁶ Kpa i n yē ma nena na sāa Gusunō bεen Yinni nε wi na bεε yarama Egibitin di. Kpa na n ka bεε wāa.

Nena Gusunō bεen Yinni.

Kpakoro tèn wǎllǎ ba ko n da turare dōo doke

30

¹ Yinni Gusunō u kram Mōwisi sōōwa u nεε, kaa kpakororu garu ko tèn wǎllǎ ba ko n da turare dōo doke. Kaa tu kowa ka akasian dāa. ² Ten dēebu ka ten yasum mu ko n nēwa, mε kpuro mu n sāa gōm sooru tia tia, kpa ten gunum mu n sāa gōm soonu yiru. Kpa a de ten goo gōmkinu nnen dāa yu nōo yari nge kāanu. ³ Kpa a ten baama kpuro wura pote sere ka ten kāanō. Kpa a ten goonu nne nōo bōka kua ka wura a ka sikerena. ⁴ Kpa a maa ten goo gōmkinō wuran sumi doke ten nōo bōkan temō, kpa ba n da dāa wasi yi sōo, bu ka tu sua. ⁵ Dāa ye kaa wasi sumi yi sōo, ya ko n sāawa akasian dāa ye ba wura pote. ⁶ Ā n kua mε a kpa, kpa a kpakoro te sua a yi adērō ge sōo beku kare ten deedeeru te ta nε, Yinni Gusunōn woodan kpakororu berua dii sōo ge ga dεere gem gem sōōwō. Miya ko na n da ka nun yinne.

⁷⁻⁸ Bururu baatere saa ye Aroni u fitilanu gum dokemə ka yoka baayere saa ye u nu sōramə, u ko n da turare dōo dokewa kpakoro ten wəllə. Nge mēya wi ka win bibun bweseru ba ko n da ko sere ka baadommaə. ⁹ Adama i n ko turare tuka dōo doke kpakoro ten wəllə. Mēya i n maa yāku dōo mwaararuginu m̄ mi, n̄ kun mē i dīanu ganu s̄ndi mi, n̄ kun mē i tam wisi mi, i ka yākuru ko. ¹⁰ Wōo ka wōowa Aroni u ko n da ten k̄a ni s̄ə yāku yem tēni mē ba ra ka durum wukiri u ka tu disi wōka. Nge mēya wi ka win bibun bweseru ba ko n da ko sere ka baadommaə, kpa ta n yii n̄n̄m n̄n s̄.

Gobi yi ba koo wē kuu bekurugii ten s̄

¹¹ Yinni Gusunə u k̄pam M̄wisi s̄ōwa u n̄e, ¹² a Isireliba gario. Be ba wōo yendu turan diya kaa gari kpa a de ben baawure u gobi ḡe wē u ka win wāaru yakia. Kpa n de wahala yu bu suuri saa ye a bu garimə mi. ¹³ Wi ba gara, sii geesun b̄ri piibuwa u koo wē. Yi kpuro yi ko n n̄wa. Gobi yi, yi ko n s̄awa nge mē ba ra s̄a yerun gobi di. ¹⁴ Be ba wōo yendu tura ka be ba kere mē, beya ba koo gobi yi wē. ¹⁵ Gee tee tera baawure u koo wē. Gobigii kun w̄emə n s̄aro kere, u ka win wāaru yakia. Domi hunde tia be kpuro ba m̄. ¹⁶ Gobi yiya kaa n da ka kuu bekurugii ten s̄mburu ko. Nge mēya kon ka yaaya ma Isireliba ba ben wāaru yakia.

Boo ḡen mi ba ko n da s̄a yerun nim take

¹⁷ Yinni Gusunə u k̄pam M̄wisi s̄ōwa u n̄e, ¹⁸ kaa boo ko ka gen s̄waritia, ye kpuro ya n s̄a sii gandu. À n gu kua a kpa, a gu yiiyo yāku yeru ka kuu bekurugii ten baa s̄ə kpa bu gu nim take. ¹⁹ Nim mēya Aroni ka win bibu ba ko n da ka ben n̄ma ka naasu kpakie bu ka d̄era, ²⁰ bu sere du kuu ten mi, bu ka ben s̄mburu ko, n̄ kun mē bu sere susi yāku yerə bu ka yākuru ko kpa bu ku raa gbi.

²¹ Yeni ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɗ beɛn bibun bweseru sɔɔ.

Gum mɛ ba kua sãarun sɔ

²² Yinni Gusunɔ u kɗam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ²³ a turare bwese bweseka ye ya nuburu do suo, miru kilo nɔɔbu, ka sinamɔmu kilo yiru ka bɔnu, ka kaneli kilo yiru ka bɔnu ²⁴ ka kasi kilo nɔɔbu, ka sere olifin gum ditiri nɔɔba tia. ²⁵ Ye kpurowa kaa de wi u turare kobu yɛ u mɛnna u ka gum ko mɛ ba ko n da kpuro tãre bu ka sɔɔsi ma na ye gɔsa nenɛm. ²⁶ Gum meya kaa kuu te yɛka, ka nen woodan kpakoro te, ²⁷ ka tabulu ye, ka yen dendi yãnu, ka dabu ge, ka gen dendi yãnu, ka sere kpakoro tɛn wallo ba ra turare dɔɔ doke, ²⁸ ka yãku yee tɛn mi ba ko n da yãku dɔɔ mwaararuginu ko, ka ten dendi yãnu, ka boo ge, ka gen sɔwaritia. ²⁹ Nge meya kaa ka sãa yãa ni kpuro dɛerasia kpa nu n yii nen sɔ. Ye n koo nu besu kpuro, a de ya n dɛere. ³⁰ Kpa a maa Aroni ka win bibu gum mɛ tãre ba n ka sãa nen yãku kowobu.

³¹ Meya kaa Isireliba sɔ a nɛɛ, gum mɛ, mu ko n sãawa dɛeram mɛ ba ko n da kpuro tãre bu ka sɔɔsi ma ya wãa nenɛm nen sãarun sɔ. Yeni ya ko n sãawa wooda beɛ sɔɔ sere ka baadommaɗ. ³² Goo u ku raa mu sawa. Goo u ku raa maa men bweseru ko. I ko nu yiwa nenɛm nen sãarun sɔ. ³³ Yen sɔ, goo ù n yina u men bweseru kua, ù kun mɛ u tɔn diro goo mu tɛeni, ba koo yɛro wunawa beɛn suunu sɔɔn di.

Turare ye ba koo dɔɔ doke sãa yerɔ

³⁴ Yera Yinni Gusunɔ u kɗam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a turare bwesenu ita kasuo ye ya nuburu do, ka maa turare ye ba mɔ ansam, ye kpuro ya n saka nɛ. ³⁵ Wi u turaren kobu yɛ kpa u ye kpuro mɛnna u bɔru doke yu ko turare dɛera ye ba kua nenɛm nen sãarun sɔ. ³⁶ Kpa a yen sukum buuru wuna, a da a yi kuu bekurugii te sɔɔ, woodan

kpakoro ten wuswaaɔ mi ko na n da ka nun yinne. Kpa i ye yi nenem nen s̄aarun s̄o. ³⁷Yen s̄o, goo u ku raa turare yen bweseru ko win tiin s̄o. I ko ye yiwa nenem nen s̄aarun s̄o. ³⁸Wi u yina, u yen bweseru kua win tiin s̄o, ba koo ȳero wunawa beɛn suunu s̄oɔn di.

Kuu bekurugii ten s̄om kowobu

31

¹Yinni Gusunɔ u kram M̄owisi s̄ɔɔwa u nɛɛ, ²wee na Besaleli, Urin bii, Hurin debubu ḡosa Yudan bweseru s̄o. ³Na n̄un nen Hunde yibie u n ka s̄om bwese bwesekan bwisi m̄o, kpa u n yen asansi kpuro ȳɛ. ⁴U koo kp̄i u yen kpunaaba yi. U wuran s̄omburu ȳɛ, ka sii geesu ka sii gandu. ⁵Ka nge m̄ɛ ba ra kpee gobiginu s̄o yore ni ba koo gore, ka sere maa d̄aa d̄akubu, ye kpuro gesi ye n s̄aa burarun s̄omburu. ⁶Ma na n̄un Oholiabu, Ahisamakin bii wi u s̄aa Danun bweseru n̄omu s̄ondia u ka n̄un somi. Yen biru na maa gabu bwisi k̄a be ba s̄ambu te ȳɛ. Be kpurowa ba koo menna bu s̄ambu te ko te na nun s̄ɔɔwa mi. ⁷Tera kuu bekurugii te, ka nen woodan kpakoro te, ka ten wukiritia, ka sere maa kuu ten dendi ȳaa ni nu tie, ⁸ka tabulu ye, ka yen dendi ȳānu, ka dabu wuragu ge, ka gen dendi ȳānu, ka kpakoro t̄en w̄ollɔ ba ko n da turare d̄ɔɔ doke, ⁹ka ȳāku yee te, ka ten dendi ȳānu, ka boo ge, ka gen s̄owaritia, ¹⁰ka sere ȳaa ni Aroni ka win bibu ba ko n da sebe bu ka ȳākurun s̄omburu ko, ¹¹ka gum m̄ɛ ba ko n da ḡānu ȳɛke bu ka s̄ɔɔsi ma ya w̄aa nenem nen s̄aarun s̄o, ka sere turare nubu durorugia ye. Ye kpurowa ba koo ko nge m̄ɛ na nun s̄ɔɔwa.

T̄ɔɔ w̄ɛrarugiru

¹²Yinni Gusunɔ u kram M̄owisi s̄ɔɔwa u nɛɛ, ¹³a Isireliba s̄ɔɔwɔ a nɛɛ, i ko t̄ɔɔ w̄ɛrarugirun wooda mem n̄ɔɔwawa mam mam. Domi ta ko n s̄āwa

nen arukawanin yīreru ye na bøkua ka bæe sere ka baadommaɔ. Yīre tera ta koo sǎɔsi ma nena na bæe gɔsa na yi nenem nen sǎ. ¹⁴ I n da wēre tǎɔ wērarugii te sǎɔ. I ku tu garisi nge sanam dirum. Wi u yina ma u sǎmburu kua te sǎɔ, ba koo yēro wunawa bæen suunu sǎɔn di bu go. ¹⁵ Yen sǎ, alusuma tia sǎɔ, sǎɔ nǎɔba tia i ko n da sǎmburu ko, adama nǎɔba yiruse te, ta ko n sǎawa tǎɔ wērarugiru te na yi nenem nen sǎ. Bæen wi u sǎmburu kua tǎɔ te sǎɔ, ba koo yēro gowa. ¹⁶ A de bæe Isireliba i n tǎɔ wērarugii ten wooda mēm nǎɔwammɛ, sere ka bæen bibun bweserɔ, domi arukawani ye, ya ko n wǎawa sere ka baadommaɔ. ¹⁷ Tǎɔ te, ta sǎawa yīreru te ta ko n wǎa nɛ ka bæen suunu sǎɔ. Domi sǎɔ nǎɔba tia sǎɔra na wǎllu ka tem taka kua na kpa. Nǎɔba yiruse ma na sǎmburu deri na wēra.

¹⁸ Ye Yinni Gusunɔ u ka Mǎwisi gari yi kua guu te ba mǎ Sinaio u kpa, yera u nùn kpee besi yiru wē yì sǎɔ win tii u woodaba yorua.

ISIRELIBA BA GUSUNɔN ARUKAWANI KUSIA

Ba naa buu wuraguu kua ba sǎwa

32

¹ Sanam mɛ tǎn be, ba wa Mǎwisi u tɛɛmɔ u n saramɛ saa guu ten wǎllun di, ba da ba menna Aronin mi, ba nùn sǎɔwa ba nɛɛ, a seewo a sun yinni kua wi u ko n sun swaa gbiye. Domi Mǎwisi wi u sun yarama Egibitin tem di, sa n yē ye n nùn deema.

² Yera Aroni u bu sǎɔwa u nɛɛ, i bæen kurɔbun swaa tonku wuraginu potirima ka bæen bibuginu i ka na.

³ Ma be kpuro ba ben swaa tonku wuraginu potira ba ka Aroni naawa. ⁴ U nu mwa u yania ma u kuura kua ye ya ka naa buu weenɛ, u wura ye wisi mi, ma ya kua bwāaroku.

Ma ba nɛɛ, besen yinni wee, wi u sun yarama saa Egibitin di.

⁵ Ye Aroni u ye wa, yera u yāku yeru gira bwāaroku gen wuswaaɔ. Ma u kpara u nɛɛ, sia sa ko Yinni Gusunɔ tɔɔ bakaru kua.

⁶ Yen sisiru, ba seewa buru buru yellu ma ba yāku dɔɔ mwaararuginu kua ka siarabun yākunuu. Tɔn be, ba sina ba di ba nɔra, ma ba seewa ba kom bereteke mɔ.

⁷ Saa yera Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a saro fuuku domi wunen tɔn be a yarama Egibitin di mi, wee ba disi duura. ⁸ Ba swaa ye deri kɔ ye na nɛɛ bu swii. Wee ba tii wuran bwāaroku kua ge ga ka naa buu weenɛ. Ma ba yiira ba gu yākuru koosi. Ba nɛɛ, geya ga ben yinni wi u bu yarama saa Egibitin di. ⁹ Ma u kpam nɛɛ, na tɔn be wa, ben swaa tau, ba ñ kī bu wiru kpī. ¹⁰ Tɛ nen mɔru ya seewa. A de n bu kam koosia. Adama wunɛ, kon de wunen tɔmbu bu ko bwese bakaru.

¹¹ Mɔwisi u Gusunɔ win Yinni suuru kana u nɛɛ, Yinni, mban sɔna a ka wunen tɔmbu mɔru mɔ be a yarama Egibitin di ka wunen dam bakam. ¹² Mban sɔna kaa de Egibitigibu bu gere bu nɛɛ, kɔsa a kī a wunen tɔmbu kua. Yen sɔna a ka bu yarama kpa a bu go guunun bera gia, a bu kpeerasia ba kun maa wāa handuniaɔ. A wunen mɔru ye suresio, a ku maa kɔsa ye ko, ye a kī a bu kua mi. ¹³ A wunen bwāabu Aburhamu ka Isaki ka Yakɔbu yaayo be a nɔɔ mwɛɛru kua ka bɔri a nɛɛ, kaa de ben bibun bweseru tu dabia nge wɔllun kperi, kpa a bu tem mɛ kpuro wɛ mɛn gari a ka bu kua, ba n ka mu mɔ ka baadommaɔ.

¹⁴ Ma Yinni Gusunɔ u kɔsa ye deri ye u raa nɛɛ u koo win tɔmbu kua mi.

¹⁵ Saa yera Mɔwisi u sarama guu ten wɔllun di u woodan kpee besi yiru ye neni yɛn beri yiru yiru kpuro ba yorua. ¹⁶ Kpee besi yi, yi sāawa yi Gusunɔn tii u kua. Win tiiwa u maa yorua yi sɔɔ. ¹⁷ Ye ba saram wee, Yosue u tɔmbun wurenu nua nge mɛ ba gbisimɔ. U Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, tabun wurenu wāa sansaniɔ.

¹⁸ Məwisi u nəε, n ñ be ba nasara suan wurenu mi. N ñ maa mə be ba desiru mwεεraginu. Be ba womusu mən wurena na nəəmō.

¹⁹ Ye Məwisi u sansani ye turuku kua, u naa buu wuragu ge wa ka tən be ba yaamō, ma u məru besira u kpee besi yi sura u kəsuka guu ten nuurō. ²⁰ Ma u naa buu ge sua u dōō meni. Ma u ge munia muku muku u wisi nim sōō. Ma u dera ba nim mε nōra. ²¹ Ma u Aroni bikia u nəε, mba tən be, ba nun kua a ka bu durum baka yen bweseru koosia.

²² Aroni u nūn wisa u nəε, a ku de wunen məru yu kpēa. A yē ma tən be, ba ra n bō kōsan kobu sōō. ²³ Ba man sōōwa ba nəε, n bu yinni kuo wi u ko n bu swaa gbiiye, domi wunε wi a bu yarama Egibitin tem di, ba ñ yē ye n nun deema. ²⁴ Ma na bu sōōwa na nəε, ben wi u wuran gāanu mə u nu tama. Ye ba ka na, ma na nu kpēε dōō sōō. Yera naa buu wuragu ge, ga yarima.

Ba Isireliba sεeyasia

²⁵ Məwisi u wa ma Aroni u kpāna u tən be nōni doke, ma u dera ba mō ye ba kī. Yera n dera ben yiberēba ba bu yaa kasikimō. ²⁶ Sanam mεya u yōra sansani yen duu yerō u nəε, baawure wi u ka Yinni Gusunō yō, u na nen bera gia.

Ma Lefiba kpuro ba menna win mi. ²⁷ Ma u nəε, ameniwa Yinni Gusunō u gerua. Bεen baawure u win takobi suo u n neni, kpa u n sirene sansani ye sōō duu yee teerun di sere ten tensim mi. Kpa u win dusi ka win beruse ka win kpaasi go.

²⁸ Ma Lefi be, ba kua nge mε Məwisi u bu yiire. Be ba gu dōma te, ben suunu sōō, ba tura tōnu nōrōbun suba itan saka (3000). ²⁹ Yera Məwisi u nəε, gisōra i bεen tii Yinni Gusunō wē mam mam, ye bεen baawure u ka win bii tən durō ka win dusi seesi. Yen sō, u bεε domaru kua gisō.

*Məwisi*n kanaru

³⁰ Yen sisiru u tən be sǎwa u nɛɛ, wee, i durum baka kua. Yen sǎ, kon yǎ guu ten mi, n Yinni Gusunǎ suuru kana beɛn durum yen saabu.

³¹ Yera u gǎsira u da Yinni Gusunǎn mi, u nɛɛ, kuku, tən be, ba durum baka kua. Ba tii bwǎaroku kua ka wura.

³² Na nun kanamǎ a bu suuru kuo. ǎ kun maa suuru mǎ, a nɛn yǎsiru wunǎ tire te sǎn di, tɛn mi a wunen tǎmbun yǎsa yorua.

³³ Yinni Gusunǎ u Məwisi wisa u nɛɛ, wi u man torari, yɛron yǎsira kon wuna nɛn tireru sǎn di. ³⁴ Yen sǎ, a doo a tən be kpara i da sere yam mi na nun sǎwa. Wee nɛn gǎrado u ko n nun gbiiye mi. Adama saa ya sisi yɛ sǎ kon tən be nǎma doke n bu sɛyasia ben durum sǎ.

³⁵ Yen biru u tən be baranu kpɛɛ yɛn sǎ ba dera Aroni u bu naa buu ge kua.

Yinni Gusunǎ u Isireliba wooda wɛ bu ka doona Sinain guurun di

33

¹ Yinni Gusunǎ u kɔam Məwisi sǎwa u nɛɛ, i seewo i doona minin di, wunɛ ka tən be a yarama Egibitin di, kpa i da tem mi, mɛn nǎ mwɛɛru na kua ka bǎri na nɛɛ, kon mu Aburhamu ka Isaki ka Yakǎbu ka ben bibun bweseru wɛ. ² Kon nɛn gǎrado goo gǎri u n nun gbiiye kpa n nun Kananiba ka Amǎreba ka Hɛtiba, ka Feresiba ka Hefiba ka Yebusiba gira. ³ I doo tem mɛ sǎ. Tim ka bom yiba mi. Adama na n ka beɛ dǎ. Kpa n ku ra beɛ kam koosia swaaɔ, domi beɛn swaa tau.

⁴ Ye tən be, ba labaari kǎsa ye nua, ben wasi dwiia. Ba n maa ben bura yǎnu ganu doke nuku sankiranun sǎ.

⁵ Yinni Gusunǎ u Məwisi sǎwa u nɛɛ, a Isireliba sǎwa a nɛɛ, ben swaa tau. Nǎ n ka bu sǎimǎ nǎni kpaki teeru sǎ mam, kon bu kam koosia. Bu ben bura yǎnu potirio tɛ,

kpa n wa ye kon bu kua. ⁶ Ma ba ò maa ben bura yāa ni doke saa mìn di ba doona Horebun guu ten di.

Yinni Gusunən kuru

⁷ Mi Isireliba ba ben sansani gira kpuro, Məwisi u ra ka kuu bekurugii te dewa u gira mi n ka sansani ye desire. U tu soka Yinni Gusunən kuru. Be ba kī bu Yinni Gusunə gāanu bikia bera ba ra yari sansanin di bu da kuu ten mi. ⁸ Məwisi ù n yariə u dəə kuu ten mi, tən be kpuro ba ra sewa bu yōra ben kunun kənnəwə ba n Məwisi mēera sere u ka du kuu te səə. ⁹ Û n dua mi, saa yera guru wii wuro te, ta ra sarame tu yōra kuu ten kənnəwə kpa Yinni Gusunə u ka nùn gari ko. ¹⁰ Tən be kpurowa ba ra guru wii wuro te wa, ta yō kuu ten kənnəwə. Kpa ben baawure u yiira win kurun kənnəwə. ¹¹ Yinni Gusunə u ra ka Məwisi gari kowa nən ka nən nge me tən u ra ka win bəwə gari ko. Yen biru Məwisi u ra gəsirame u na sansaniə. Adama win bōə aluwaasi Yosue, Nunin bii, u ku ra yari kuu ten min di.

Yinni Gusunə u win təmbu nəə mwēeru kua ma u ko n ka bu wāa

¹² Məwisi u Yinni Gusunə sōəwa u nē, wee, a nē, n ka tən be doo tem me səə. Meya a maa nē, a man yē sāa sāa. Kaa n ka man nən u geu mēera. Adama a ò man sōəwa wi u koo man yōsiri. ¹³ Ñ n men na, tē, a man wunen himba sōəsiə kpa n nun gĩa, kpa n kpam wunen durom wa. A yaayo ma tən be, ba sāəwa wunen tən be a gəsa.

¹⁴ Ma Yinni Gusunə u nē, nen tii kon ka nun da kpa n nun nasara wē.

¹⁵ Məwisi u wisa u nē, à kun ka sun dəə wunen tii, a ku de su doona minin di. ¹⁶ Aməna ba koo ka tubu ma sa wunen kī geeru wa, nē ka wunen təmbu, ma n kun mə a ka sun da. À n ka sun da, saa yera sa ko n sāa nənem handunian tən be ba tie səə.

¹⁷ Yinni Gusunə u Məwisi sǝwə u nəe, kon ko nge mə a man bikia. Domi na nun yē sǝa sǝa, a maa nən kii geeru wa.

¹⁸ Məwisi u nəe, a man wunen yiikon girima sǝsio.

¹⁹ Yinni Gusunə u wisa u nəe, kon na n sara wunen wuswaaə ka nən girima kpuro, kpa n nun nən yisiru sǝ, nə, Yinni Gusunə. Be na kī n durom kua, beya na ra durom kue. Be na maa kī n wənwəndu kua, kpa n bu wənwəndu kua. ²⁰ Adama na n̄ derimə a nən wuswaa wa, domi goo sari wi u koo nən wuswaa wa kpa u n wǝa. ²¹ Yen sǝ, ayeru garu wee nən bəkuə kpee baa sǝə, mi kaa kpī a n wǝa. ²² Sanam mə na sarə ka nən yiikon girima, kon nun nən noma wukiri kpee baa ye sǝə. ²³ Yen biru kon nən noma wuna kpa a nən biru wa, adama a n̄ nən wuswaa wasi.

Kpee besi yiru yen kəsire

34

¹ Yinni Gusunə u Məwisi sǝwə u nəe, a kpee besi yiru menə a dāku nge yionə. Kon kpam gari yi yore mi, yi yi raa wǝa kpee besi yi sǝə, yi a kəsuka. ² A sǝəru koowo sia bururu yellu, a yǝma Sinain guuru mi, kpa a yǝra nən wuswaaə ten wəllə. ³ A ku de goo u ka nun yǝma mi. A ku ra maa de n goo wa guu ten gam gum. Məya a ku maa de keteba ka yāanu, yen gaa yu yakasu di guu ten turuku.

⁴ Ma Məwisi u kpee besi yiru mena u dāka nge yionə. U seewa buru buru yellu u yǝwa Sinain guurə u kpee besi yiru ye neni nge mə Yinni Gusunə u n̄n sǝwə. ⁵ Yera Yinni Gusunə u sarama guru wii wuroru sǝə u yǝra win bəkuə. Ma u win tiin yisiru gerua u nəe, nena na Yinni Gusunə. ⁶ Ma u sara Məwisi n wuswaaə u nǝəgiri sua u nəe, nena Yinni Gusunə durom ka wənwəndugii. Na ra saku n sere mǝru ko. Nən tən geeru ka nən bərkini ru ta kpā. ⁷ Na ra tǝmbu nən kīru sǝəsi sere ka baadommaə. Na

ra tɔn be ba kɔsa kua bu ben durum suuru kue, adama na ku ra taaregii garisi deero. Na ra baababan durum mɔɔru mwe ben bibun mi sere ka ben sikadominun bibɔ.

⁸ Yera Mɔwisi u yiira fuuku u nɔn sɔwa. ⁹ Ma u neɛ, Yinni, à n ka man nɔnu geu meera, na nun kanamɔ, a de a ka sun da. Wee, tɔn be, swaa taoba. Adama a sun besen daa kɔsa ka besen durum suuru kuo kpa a sun ko wunegibu.

Gusunɔ u wure u ka Isireliba arukawani bɔkua

¹⁰ Ma Yinni Gusunɔ u neɛ, wee, na ka beɛ arukawani bɔkumɔ. Kon sɔm maamaakigia ko wunen tɔn be kpuron wuswaaɔ, yèn bweseru goo kun koore tem gam. Tɔn be kpuro bèn suunu sɔɔ i wɔa, ba koo ne, Yinni Gusunɔn sɔmburu wa. Domi gɔa nanumgina kon beɛ kua.

¹¹ Wooda ye na beɛ wɛemɔ mi gisɔ, i ye mem nɔwɔ. Wee, kon Amɔreba ka Kananiba ka Hetiba ka Feresiba ka Hefiba ka Yebusiba gira beɛn wuswaan di. ¹² Wunɛ, Mɔwisi, a n tii se, kpa a ku ra ka tem min tɔmbu arukawani bɔke, mi i ko i du kpa bu ku raa ko beɛn yina.

¹³ Adama i ko ben yɔku yenu sura kpa i ben bɔu wi ba mɔ Asitaaten sɔa yerun dɔnu wukiri, kpa i win bwɔarokunu kɔsuku. ¹⁴ I ku ra bɔu goo sɔa domi nen yisira nisinugii. Na ku ra wure bu maa yinni goo sɔa. ¹⁵ A n tii se kpa a ku ra ka tem min tɔmbu arukawani bɔke. Domi bɔn ben bɔnu gasirimɔ ba sɔamɔ ba yɔkunu mɔ, ba koo beɛ soku i ka bu ko. Kpa ben yɔku yaa yu beɛ bine ko i di. ¹⁶ Sɔrɔkudo i ko beɛn bii tɔn durɔbu kurɔbu sua ben bii wɔndiaba sɔɔ, kpa kurɔ be, bu de beɛn bii be, bu nen sɔaru deri bu tɔn ben bɔnu sɔa.

¹⁷ I ku ra sisu sua i ka tii bwɔaroku kua i sɔa.

¹⁸ I n da pɛɛ ye ba n seeyatia doken tɔɔ bakarar ko saa ye na yi, suru wi ba mɔ Abibu sɔɔ. Kpa i pɛɛ ye di sɔɔ nɔɔba yiru nge me na beɛ yiire. Domi suru wi sɔɔra i yarima Egibitin di.

¹⁹ Bii gbiikoo tən durə baawure u ko n sãawa negii, meya maa yaa sabenu kpuron bii gbiikii dwanu, ñ n keten na, ñ n maa yãarun na, ñ kun me boo. ²⁰ Ñ n ketekun na, i ka gen buu gbiikuu yãa buu kəsino kpa gu ko yãku yãaru. Ì kun maa kue me, i gen wii suma buo i go. I ko bii gbiikoo tən durə baawure yakiawa ka gobi.

I ku de goo u na nen wuswaao u kun kēru neni.

²¹ Alusuma sɔɔ, sɔɔ nɔɔba tia i ko sɔmburu ko, kpa i wēra sɔɔ nɔɔba yiruse, baa ñ n duurubun saan na, ñ kun me gēɛbun saa.

²² I n da gēɛbun tɔɔ bakaru ko sanam me i alikama yè ya gbia ya ye gēɛbu torua, kpa i Kunun tɔɔ bakaru ko sanam me i bēen dāa binu sərime, wɔɔ gà n kpeeyɔ.

²³ Wɔɔ tia sɔɔ, nɔn itawa tən durə baawure u koo na ne Gusunɔ, Isireliba Yinnin sãa yerɔ. ²⁴ I ku berum ko. Kon bwese ni gira bēen wuswaan di, kpa n bēen tem yasia. Goo kun kākɔ u mu bine ko sanam me i man tɔɔ bakaru diiyamme nɔn ita ye, wɔɔ ka wɔɔ.

²⁵ I ku man yãku yaan yem wē ka pēe ye ba seeyatia doke sannu. Ì n Gɔɔ sararibun tɔɔ bakaru mɔ, i ku de ten yaa yu tiara sere sisiru bururu. ²⁶ Wɔɔ ka wɔɔ i n da ka bēen gbean dīa gbiikinu ne, ne, Yinni Gusunɔn sãa yerɔ.

I ku ra boo buu yike ka gen meron bom.

²⁷ Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nee, a gari yi yoruo domi yiya nen arukawanin wiru ye na ka bēe bɔkumɔ, wune ka Isireliba.

²⁸ Mɔwisi u wãa mi ka Yinni Gusunɔ sɔɔ sɔɔ weeru ka wɔkuru weeru. U ñ dīanu di, u ñ maa nim nɔra. Ma Yinni Gusunɔ u arukawani yen gari yorua kpee besi yi sɔɔ, yiya wooda wɔku te.

Mɔwisi u sarama Sinain guurun di

²⁹ Ye Mɔwisi u ka Yinni Gusunɔ gari kua u kpa, u sarama Sinain guurun di u woodan kpee besi yiru ye neni, win

wuswaa ya ballimɔ. Adama win tii u ñ yē mɛ. ³⁰ Aroni ka Isireliba kpuro ba nùn mɛera ba wa wee, win wuswaa ballimɔ ma ba berum bara bu nùn susi. ³¹ Adama u bu soka, ma Aroni ka Isireliban guro gurobu ba na win mi, u ka bu gari kua. ³² Yen biru Isireliba kpuro ba nùn susi, ma u bu wooda ye kpuro saaria ye Yinni Gusunɔ u nùn wē Sinain guuru wɔllu mi.

³³ Ye u ka bu gari kua u kpa, u win wuswaa sɔnditia wukiri. ³⁴ Û n da Yinni Gusunɔn kuu ten mi u ka nùn gari ko, u ra sɔnditia ye wunɛwa sere ù n kpam yarima. Û n yarima min di, yera u ra Isireliba sɔ ye Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. ³⁵ Kpa bu win wuswaa wa ya ballimɔ. Yen biruwa u ra ye sɔnditia wukiri sere ù n kpam duɔ u ka Yinni Gusunɔ gari ko.

YINNI GUSUNɔN KURUN SɔMBURU

Tɔɔ wɛrarugiru

35

¹ Mɔwisi u Isireliba kpuro menna u bu sɔɔwa u nɛɛ, wee ye Yinni Gusunɔ u sun sɔɔwa su ko. ² Alusuma tia sɔɔ, sɔɔ nɔɔba tia sa ko n da besen sɔma kpuro ko. Adama sɔɔ nɔɔba yiruse ya ko n sɔawa tɔɔ wɛrarugiru te sa ko Yinni Gusunɔ deria. Yen sɔ, besen wi u sɔmburu kua te sɔɔ, ba koo yɛro gowa. ³ Baa dɔɔ i ku ra sɔre tɔɔ te sɔɔ, been yenusɔ.

Kɛɛ ni ba koo ka na Yinni Gusunɔn kuu bekurugii ten sɔ

⁴ Mɔwisi u kpam Isireliba sɔɔwa u nɛɛ, wee ye Yinni Gusunɔ u bɛɛ yiire. ⁵ U nɛɛ, i ka nùn kɛnu naawa ka nuku tia been ye i mɔ sɔɔ. Kɛɛ nìn bweseru i ko i ka na wee. Niya wura ka sii geesu ka sii gandu, ⁶ ka beka ye ba wɔkua ka bura ka maa gaadura, ka beku wunɔmginu ka maa ni ba wesa ka wɛɛ damgii ka sere ye ba kua ka boo sansu,

⁷ ka yāa kinenun gōni yi ba sēesu doke ka gōni damgii ka akasian dāa, ⁸ ka gum mē ba koo ka fitilanu sōra, ka gāa nubu duroruginu ni ba ko n da doke gum sōo mē ba ra kpuro tāre bu ka sōsi ma Gusunō u ye gōsa nenem, ka turare sōo ye ba ra dōo doke ⁹ ka kpee gobiginu nīn nōni sāa berō wuru ni ba koo doke yabe tarakpe ge sōo, ka ni ba koo doke bōo bara yen wōllō. ¹⁰ Bēen baawure wi u maa sōmbu ten bwisi mō, u na u tu ko nge mē Yinni Gusunō u gerua, ¹¹ ye u nēē, su kuu bekurugiru koowo mi sa ko n da nūn sā, kpa su ten wukiritii ko yi ba kua ka boo sansu ka yaa gōni, ka sōretii ni, ka dāa besi yi, ka dāa karetii yi, ka ten dāa besi sinumgii ka yin yōratii, ¹² ka woodan kpakororu ka ten wukiritia ka ten dāa pōsi yi ba ko n da ka tu sue, ka beku kare te ta ko n tu berua dii te ta dēere gem gem sōo, ¹³ ka tabulu ye, ka yen dendi yānu kpuro, ka sere dāa pōsi yi ba ko n da ka ye sue, ka pēē ye ba koo yi yen wōllō, ¹⁴ ka dabu ge, ka gen dendi yānu kpuro, ka gen fitilanu, ka nin gum, ¹⁵ ka kpakoro tēn wōllō ba ko n da turare dōo doke, ka sere ten dāa pōsi yi ba ko n da ka tu sue, ka gum mē ba ko n da kpuro tāre bu ka sōsi ma Gusunō u ye gōsa nenem ka turare ye ba ko n da dōo doke, ka beku kenutii te ba koo doke kuu ten kōnnōwō, ¹⁶ ka yāku yeru ka ten kōkōsō ye ba koo ko ka sii gandu, ka ten dāa pōsi yi ba ko n da ka tu sue ka ten dendi yānu, ka boo ge, ka gen sōwaritia, ¹⁷ ka kuu ten karan bekunu, ka yen sii pōsi ka yin yōratii ka sere maa kara yen kōnnōn beku kenutiru ¹⁸ ka kuu ten gabatian kurumba ka ten wēē, ¹⁹ ka beka ye ba koo ka kuu ten dendi yānu kpuro bōke, ka sere sāa yāa ni Aroni ka win bibu ba ko n da doke bu ka sōmburu ko kuu ten mi.

²⁰ Ye Mōwisi u gari yi gerua u kpa ma Isireliba kpuro ba doona win min di. ²¹ Yen biru, be ba gari yi gōru doke, ba ka kēē ni na ka nuku tia bu ka Yinni Gusunōn kuu te

ko, ka ten dendi yānu kpuro ka yāa ni yāku kowobu ba ko n da doke bu ka sɔmburu ko kuu ten mi. ²² Tɔn durɔbu ka tɔn kurɔbu be ba gɔru doke bu ka Yinni Gusunɔ kɛru naawa, ba ka swaa tonkunu ka sumi ka taaminu ka sɛnin bataniba, ye ya s̄aa wuran ḡaanu kpuro gesi, ben baawure u ka na ma u yi ka kɛɛ wɛɛbun wororu. ²³ Be ba maa beka mɔ ye ba wɔkua ka bura ka maa gaadura, ka beku wunɔmginu ka maa ni ba wesa ka wɛɛ damgii ka sere maa ye ba kua ka boo sansu, ka yāa kinɛnun gɔni yi ba sɛesu doke, ka gɔni damgii, ye kpurowa ba ka na Yinni Gusunɔn kuu ten s̄ɔ. ²⁴ Be ba maa sii geesu mɔ, ka sii gandun, ba ka na ba yi ka kɛɛ wɛɛbun wororu. Be ba maa akasian d̄aa mɔ ba ka na sɔmbu ten s̄ɔ. ²⁵ Tɔn kurɔ be ba maa wɛɛ taribu yɛ, ba wɛɛ bwese bweseka tara, gaaduragii, ka boogugii ka wunɔmgii, ka wɛɛ damgii, ba ka na. ²⁶ Ma ben gabu be ba sɔmbu ten yɛru ka ten k̄iru mɔ, ba boo sansun wɛɛ tara. ²⁷ Be ba maa s̄aa wirugibu ba ka kpee gobiginu n̄in n̄oni s̄aa berɔ wuru na bu ka yabe tarakpe ge ka bɔɔ bara ye buraru koosi. ²⁸ Ma gaba ka gum na mɛ ba koo ka fitilanu s̄ɔra, ka ḡaa nubu duroruginu ni ba ko n da doke gum sɔɔ mɛ ba ra kpuro t̄are bu ka s̄ɔsi ma Gusunɔ u ye gɔsa nɛnɛm, ka turare sɔɔ ye ba ra d̄ɔɔ doke. ²⁹ Isireliba sɔɔ, be ba tii wɛ bu ka somi sɔmbu te sɔɔ, te Yinni Gusunɔ u Mɔwisi s̄ɔɔwa mi, ba ka ben kɛɛ ni nawa ka nuku tia.

Besaleli ka Oholiabu ba sɔmbu te torua

³⁰ Mɔwisi u kɔam Isireliba s̄ɔɔwa u nɛɛ, wee, Yinni Gusunɔ u Besaleli Urin bii gɔsa wi u s̄aa Hurin debubu Yudan bweseru sɔɔ. ³¹ Ma u n̄un win Hunde yibia u bwisi ka laakari ka yɛru wa u ka sɔm bwese bweseka ko. ³² U koo kp̄i u sɔmbu ten baayeren kpunaa yi. Ye u koo ko, yera wura ka sii geesu ka sii gandun sɔmburu, ³³ ka kpee gobiginun d̄akubu ka nin gorebu ka d̄anun d̄akubu, s̄aa yee ten bura yānu baaniren sɔmburu gesi. ³⁴ Yen

biru Gusunɔ u maa bu bwisi kã, wi ka Oholiabu wi u sãa Ahisamakin bii Danun bweseru sɔɔ, bu ka gabu sɔmbu te sɔɔsi. ³⁵ Bera u yẽru wẽ bu ka sãa yee ten bura yãnu ko kpa bu beka ye kpuro buraru kua. U bu yẽe te wẽwa sãa yee ten sɔma baayere kpuron sɔ.

36

¹ Besaleli ka Oholiabu ka tɔn be Yinni Gusunɔ u bwisi ka yẽru ka laakari wẽ bu ka kuu ten sɔmburu kpuro ko, ba koo tu kowa nge me u gerua.

² Ma Mɔwisi u Besaleli ka Oholiabu sokusia ka sere be Yinni Gusunɔ u maa sɔmbu ten bwisi ka yẽru kã ma ba tii wẽ ka nuku tia. ³ Ma ba kẽe ni mwɛera Mɔwisin min di, ni Isireliba ba wẽ Yinni Gusunɔn kuu ten sɔ. Adama bururu baatere ba ra n maa ka kẽe ni naamɔwa Mɔwisin mi ka kĩru. ⁴ Ma tɔn be ba sɔmbu te mɔ mi, ben baawure u gina win sɔmburu deri, ⁵ ma ba na Mɔwisin mi, ba nùn sɔɔwa ba nɛe, tɔmba ka kẽnu naamɔ n kere mɛn bukata sa mɔ su ka sɔmbu te ko te Yinni Gusunɔ u gerua.

⁶ Yera Mɔwisi u dera ba kpara ba nɛe, goo u ku maa ka kẽnu na kuu ten sɔ. Mesuma u kua u ka kẽe ni yɔrasia.

⁷ Domi ni ba wẽ kɔ nu koo turi nu tiara.

Ba kuu ten sɔma mɔ

⁸ Tɔn be ba sɔmbu ten yẽru mɔ mi, ba kuu te kua ka beka wɔku te ba wesa ka wẽe damgii ka wẽe yi ba wɔkua ka bura ka maa gaadura, ka wẽe wunɔmgii. Ma ba wɔllun kɔsobun weenasibu kua ya kua buraru beka ye sɔɔ. ⁹ Beku nin teerun dɛɛbu bu sãawa gɔm soonu tena yiru sari. Ten yasum maa gɔm soonu nne. ¹⁰ Yen biru ba beka yen nɔɔbu sua ba swɛena. Nge mɛya ba maa kua ka nɔɔbu ye ya tie. ¹¹ Ma ba yen baayeren goo baka teerɔ wɛri doke ka wẽe yi ba wɔkua ka bura, yi ba koo ra ka ye sɔrena. ¹² Wɛri weeraakuukuubuwa ba doke beka ye ba swɛenan baayeren goo baka teerɔ yi n nɔɔ kisine. ¹³ Yen biru ba

soretinu weeraakuru kua ka wura ba ka beka ye kpuro sorenna ma ya kua beku teeru kuu ten sō.

¹⁴ Ba maa bekunu wākura tia wesa ka boo sansu bu ka kuu bekurugii te wukiri. ¹⁵ Beku nin baateren dēebu bu sāawa gəm soonu tēna, ten yasum gəm soonu nne. ¹⁶ Ma ba beka yen nōbu sua ba swēena. Ma ba maa nōba tia ye ya tie swēena nenem. ¹⁷ Ma ba wēri weeraakuukuubu doke beka ye ba swēenan baayeren goo baka teerō. ¹⁸ Ma ba soretii kua weeraakuru ka sii gandu bu ka beka ye kpuro sorenna, kpa bekunu wākura tia ye, yu ko beku teeru. ¹⁹ Ma ba yāa kinenun gōni swērasia ba swēena bu ka kuu te wukiri. Ma ba maa yaa gōni sinumgii gee swēena yi ba koo sōndi ye kpuron wōllō.

²⁰ Yen biru ba akasian dāa besi kasu yi ba koo gira yi ka ko kuu ten dāa. ²¹ Dāa besi yin dēebu bu sāawa gəm soonu wākuru, yin yasum maa gəm soo teeru ka bōnu. ²² Ma ba yi soretii dokea yiru yiru yi biru kisine. ²³ Dāa besi yenda ba kua bu ka gira kuu ten sōo yēsān nōm dwaru gia. ²⁴ Ma ba yen baayere yōratii yiru kua ka sii geesu. Ma ba yi doke mi soretii yi, yi wāa. ²⁵ Ma ba maa dāa besi yendu kua bu ka gira ten sōo yēsān nōm geu gia. ²⁶ Ma ba yen baayere yōratii yiru dokea yi ba kua ka sii geesu. ²⁷ Dāa besi nōba tia ba kua bu ka gira ten biruō sōo duu yeru gia. ²⁸ Ba maa dāa besi yiru kua bu ka doke tia tia ten goo gōmkinō biru gia, ²⁹ yi n ka yōnō manine saa tem di sere ka wōllō ma ba yi sumi wasi wōllō. Mēsūma ba goo gōmkinu yiru ye kpuro kua. ³⁰ Nge meya ba dāa besi nōba ita kua bu ka gira kuu ten biru gia, yin baayere ka yen yōratii yiru yi ba kua ka sii geesu. Ma yi kua yōratii wākura nōbu ka tia.

³¹⁻³² Yen biru ba ten yēsi itaō akasian dāa nōbu nōbu kare. Ma ba sōo yari yerugia deri. ³³ Dāa karetia ye ya wāa yēsa baayeren suunu sōo mi, yen nōo ga yōra dāa gōmkinō. ³⁴ Ma ba dāa besi yi ka dāa kareti yi wura pote.

Ma ba wuran sumi kua yi sɔɔ ba koo dāa karetii yi wasi wasi.

³⁵ Ma ba beku kareru kua ka wēε damgii ka wēε yi ba wōkua ka bura ka maa gaadura, ka wēε wunɔmgii. Ma ba wɔllun kōsobun weenasibu kua beku te sɔɔ, ya kua ten buraru. ³⁶ Yen biru ba dāa besi sinumgii nne kua ba wura pote, ma ba sɔretii wuragii doke yi sɔɔ yi ka beku kare te gaba. Ma ba dāa besi yi yōratii dokea yi ba kua ka sii geesu.

³⁷ Ma ba kuu ten beku kenutiru wesa ka wēε damgii ka wēε yi ba wōkua ka bura ka maa gaadura, ka wēε wunɔmgii ma ba beku te sɔma dokea. ³⁸ Ba akasian dāa besi sinumgii nɔɔbu kua bu ka beku kenutii te bwē, ka sɔretii yi yi koo tu gaba, ma ba dāa besi yi furɔsu ka sii deki kua ba ye kpuro wura pote. Ma ba yin baayere yōratia kua ka sii gandu.

Woodan kpakororu

37

¹ Besaleli u Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te kua ka akasian dāa. Ten dēεbu bu sāawa gɔm soonu yiru ka bɔnu. Ten yasum ka ten gunum mu nɛwa, ye kpuro gɔm soo teeru ka bɔnu bɔnu. ² Ma u tu wura pote ten sɔwɔ ka tɔwɔ. Ma u ten goonu nne ye, nɔɔ bɔka kua ka wura. ³ Ma u wuran sumi kua wasi nne u doke ten goo gookan yinna yenu sɔɔ, yiru ya mɛerine bee tia, yiru yeni ya maa mɛerine bee tia. ⁴ Ma u dāa pɔɔsi kua yiru u yi wura pote. ⁵ Ma u yi wasi kpakoro ten sumi yi sɔɔ beri berika. Yiya ba ko n da ka tu sue.

⁶ Yen biru u kpakoro te wukiritia kua ka wura. Wukiritia yen dēεbu bu sāawa gɔm soonu yiru ka bɔnu, yen yasum maa gɔm soo teeru ka bɔnu. ⁷⁻⁸ Ma u wɔllun kōsobun weenasibu yiru kua ka wura u mani wukiritia

yen goo piiminun wəllə gee ka gee. ⁹ Ma yi kpakoro ten wukiritia ye kasa wukiri mam mam. Yi wuswaa kisinewa yi mēerinε.

Tabulu mi ba ra pēε yi

¹⁰ U tabulu ye kua ka akasian dāa. Yen dēεbu bu sāawa gəm soonu yiru, yen yasum maa gəm soo teeru. Ma yen gunum maa sāa gəm soo teeru ka bənu. ¹¹ U ye kpuro wura pote ma u ye nəə bəka kua ka wura. ¹² Ma u dāa besi piiminu gore yen goo gooka mi, ni nu ka nəm tararun yasum nε u ka sikerena ma u maa nin tii wura pote. ¹³ Ma u sumi nne kua ka wura u doke yen goo gookaə mi yen naasu gire gire. ¹⁴ Sumi yi, yi wāa mi ba dāa besi piimii ni goren bəku bəkukaə. Yi səəra ba koo dāa pəəsi wasi bu ka tabulu ye sua. ¹⁵ Ma u dāa pəəsi yiru kua u wura pote. ¹⁶ Yen biru u tabulu yen dendi yānu kua. Niya perentiba ka nəri ka gbēa ka gbēε yorukunu ni səə ba ko n da tam doke bu ka yākunu ko. U ye kpuro kuawa ka wura.

Fitilan dabu

¹⁷ Ma ba dabu ge seka ka wura. Gen yōratia ka gen pətura ka gen kāasi ka gen bura te ta ka dāa marum ka biibii weenε, ye kpuro ya sāawa bəri tia. ¹⁸ Kāasi nəəba tia ga mə. Gen yēsi yēsikaə kāasi ita ita. ¹⁹ Gen kāasa baayere, buranu itawa ya mə. Nu ka dāa marum ka biibii weenε. ²⁰ Dabu gen pəturan tii ya buranu nne mə ni nu ka dāa marum ka biibii weenε. ²¹ Mi kāasi yiru yiru yi gbinne ka pətura, u min temə buraru koosiwa te ta ka dāa marum weenε. ²² Bura ni ka kāasi yi, ye kpuro ya sāawa wuran bəri tia. ²³ Yen biru ba fitila nəəba yiru ye kua ka nin baku ka mi torom mu ko n da wəriki. Ye kpurowa ba kua ka wura. ²⁴ Wura ye ba ka dabu ge ka gen dendi yānu kpuro kua, ya sāawa kilo tena.

Kpakoro tèn wəllə ba ko n da turare dōə doke

²⁵ Yen biru ba maa kpakororu kua tèn wəllə ba ko n da turare dɔɔ doke. Ten dɛɛbu bu sɔawa gəm soo teeru. Ten yasum maa gəm soo teeru. Ten goonu nne ye, ya nɛwa. Ten gunum maa gəm soonu yiru. Ma ba dera ten goo gəmkinu nnen dɔa ya nɔɔ yara nge kɔanu. ²⁶ Ma ba kpakoro te kpuro wura pote, sere ka ten kɔanu ma ba tu nɔɔ bɔka kua ka wura ba ka sikerena. ²⁷ Ma ba sumi nne kua ka wura ba doke ten goo gəmkinɔ nɔɔ bɔka yen temɔ yi mɛerine yiru yiru. Sumi yi sɔɔra ba koo dɔa pɔɔsi yiru wasi beri berika yi ba ko n da ka tu sue. ²⁸ Ma ba dɔa pɔɔsi yi kua ka akasian dɔa ba yi wura pote.

²⁹ Yen biru be ba ra turare ko ba gum mɛ kua mɛ ba ko n da kpuro tɔre bu ka sɔɔsi ma Gusunɔ u ye gɔsa nenem, ka sere maa turare ye ba ko n da dɔɔ doke.

Yɔku yeru ka boo sii ganduguu

38

¹ Ma ba yɔku yee te kua ka akasian dɔa. Ten goonu nne ye kpuro ya nɛwa. Ya sɔa gəm soonu nɔɔbu nɔɔbu. Ten gunum maa gəm soonu ita. ² Ma ba dera kɔanu nu yara ten wəllun goo gəmkinɔ ma ba yɔku yee te kpuro sii gandu pote. ³ Ma ba ten dendi yɔnu kpuro kua ka sii gandu. Niya gbɛɛ ni ba koo ka torom gura, ka kaatonu, ka kaato donnuginu, ka gbɛɛ ni sɔɔ ba koo yaa yem doke bu ka yɛka, ka dɔɔ guratii. ⁴ Ma ba kɔkɔsɔ kua ka sii gandu, ba ye sua ba doke yɔku yee ten kɔkɔrɔ ma yen nɔɔ ga seema wəllə yɔku yee ten suunu suunukaɔ. ⁵ Ma ba yen goo gookaɔ sumi doke yi sɔɔ ba koo dɔa pɔɔsi wasi. ⁶ Ma ba akasian dɔa pɔɔsi yiru kua ba sii gandu pote. ⁷ Ma ba dɔa pɔɔsi yi wasi sumi yi sɔɔ beri berika yi ba ko n da ka yɔku yee te sue. Ba tu kuawa ka dɔa besi ma ta wɔru mɔ.

⁸ Ma ba boo ge kua ka gen sɔwaritia, ye kpuro ya sɔawa sii gandu. Ba nu mwɛerawa tɔn kurɔbun mi be ba ra sine

sāa yee ten kənnəwə. N deema sii gan niya nu ra n sāa ben digi.

Kuu ten kara

⁹ Ba kuu te kara koosi ka beku damginu. Yen sōo yēsan nəm dwaru gia yen dēebu bu sāawa gəm soonu wunəbu (100). ¹⁰ Ma ba dāa besi sinumgii yendu sua yi kua kara yen dāa. Ma ba yin yōratii kua ka sii gandu. Yen biru ba maa yin beku soretinu kua ka sii geesu. Ma ba sii geesun dēki kua bu ka beka ye taare. ¹¹ Kara yen sōo yēsan nəm geu gia, yen bekunun dēebu sāawa gəm soonu wunəbu (100). Ma ba nu sərə kara dāa səo nge mε ba sōo yēsan nəm dwarugii ni kua. ¹² Sōo duu yeru gia kara yen bekunun dēebu sāawa gəm soonu weeraakuru. Ma ba nu sərə kara dānu wəkuru səo ye ya soretii mə nge mε ba sōo yēsan nəm dwarugii ni kua. ¹³ Yen sōo yari yeru gia maa, yen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. ¹⁴⁻¹⁵ Kara beku ni nu wāa kara yen kənnən beri berikaə, nin dēebu bu sāawa gəm soonu wəkura nəəbu nəəbu. Ma ba nu kara dānu kua ita ita, ten baatere ka ten yōratia.

¹⁶ Ba kara yen beku kuawa ka wēε damgii. ¹⁷ Kara dāa nin yōratii, sii ganda ba ka yi kua. Yen soretii ni nu wāa dāa ye səo, ka sii dēki yi, ye kpuro ya sāawa sii geesu. Ma ba dāa nin wəllə sii geesu pote. Dāa ni kpuro nu sərənəwa ka sii dēki yi. ¹⁸ Ba kara kənnə gen beku kənutii te kuawa ka wēε damgii ma ba tu buraru kua ka wēε wunəmgii ka yi ba wōkua ka bura ka maa gaadura. Ten yasum sāawa gəm soonu yendu, ten gunum maa gəm soonu nəəbu nge mε kuu ten beku teera yasum nε. ¹⁹ Dāa besi sinumgii nne səora ba beku kare te sərə, ma ba yin yōratii kua ka sii gandu. Ba yin wii wəllə sii geesu pote nge furə. Ma ba yin soretinu ka sere yin sii dēki yi kua ka

sii geesu. ²⁰Kuu bekurugii te, ka kara yen gabatian kurum kpuro ya s̄awa sii gandu.

Sii si kuu bekurugii te, ta di

²¹ M̄wisi u Lefiba s̄awa bu sisun dooru ko si kuu bekurugii te, ta di, t̄e s̄a ba koo Yinni Gusun̄n woodan kpakoro te doke. Itamaa, Aroni ȳaku kowon biiwa u s̄a ben wirugii. ²² Besaleli, Urin bii, Hurin debubu, Yudan bweseru s̄a, u kuu ten s̄amburu kua kpuro te Yinni Gusun̄ u M̄wisi s̄awa u ko. ²³ Oholiabu, Ahisamakin bii, Danun bweseru s̄a, wiya u Besaleli somi u ka s̄ambu te kua. Wiya u ḡa dabinu kua kua. U s̄aman kpunaaba kua, u kpee gobiginu d̄aka, ma u bekonu buraru kua ka w̄ε wun̄mgii ka yi ba w̄kua ka bura ka maa gaadura.

²⁴ Wura ye Isireliba ba w̄ε ba ka kuu bekurugii te, ka ten dendi ȳanu kpuro kua ya s̄awa kilo nene ka wata ka w̄kura n̄abu ka yirun (875) saka. Ba ye ȳirawa ka ben s̄a yerun sakaku.

²⁵ Sii gee si Isireliba ba maa w̄ε sanam m̄ε ba bu garim̄, su kuawa kilo n̄ar̄abun suba ita ka w̄kura n̄abu ka yirun (3.017) saka. Ba su ȳirawa ka ben s̄a yerun sakaku. ²⁶ T̄on be ba sii gee si w̄ε, ben geera s̄awa t̄onu n̄ar̄abun suba nata ka ita, ka n̄era wun̄bu ka weeraakuru (603.550). N deema be ba w̄a yendu tura, ka be ba kere m̄ε, bera ba gara. Ben baawure u w̄wa garamu n̄abu. ²⁷ Sii geesun kilo n̄ar̄abun suba itawa (3.000) ba ka kuu bekurugii te ka ten beku kare ten d̄a besin ȳratii wun̄bu (100) kua. Yen baayere, kilo tena. ²⁸ Ma ba maa ka sii geesun kilo w̄kura n̄abu ka ita ye ya tie s̄aretii ni, ka d̄a besi yin fur̄su, ka sii d̄eki yi kua.

²⁹ Sii gan ni Isireliba ba maa m̄enna, nu kuawa kilo n̄ar̄abun suba yiru ka wunaa teeru ka n̄ne (2.124). ³⁰ Sii gan niya ba ka kuu ten k̄ann̄n̄ d̄a besi sinumgiin ȳratii kua ka ȳaku yee te, ka ten k̄ak̄s̄o ye, ka ten dendi ȳanu.

³¹ Ka niya ba maa kuu ten kara dānun yōratii, ka yen kōnnōn pōōsin yōratii ka sere kuu te, ka kara yen gabatian kurum kpuro kua.

Yāku kowon yabe tarakpe

39

¹ Ba yāku kowobun yāa ni kua ka yāa sansun beku ni ba wōkua ka bura ka maa gaadura ka ni ba wunōm doke. Ma Mōwisi u dera ba Aronin sāa yāa ni kua nge mε Yinni Gusunō u gerua.

² Ba yabe tarakpe ge kua ka beku te ba kua ka wēε damgii, ma ba ge buraru kua ka wēε yi ba wōkua ka bura ka maa gaadura ka wēε wunōmgii ka wura. ³ Ba wura ye besukawa teere teere ba doke doke yabe tarakpe gen bekuru sōō. ⁴ Ma ba gu sari yiru kua bu ka gen senu sōrena. ⁵ Yabe tarakpe ge ka gen sēkatia ya sāawa beku nōni tee, ma ba sēkatia ye yinusi yabe te sōō. Ba ye kuawa nge mε Yinni Gusunō u Mōwisi sōōwa u ko. ⁶ Ma ba kpee gobiginu yiru nīn nōni sāa berō wuru wura gore nī sōō ba Isireli bibun yīsa yorusi nge mε ba ra yore sisō. ⁷ Ma ba nu mani sari yi sōō nu ka sōōsi ma Isirelin bwesenu kpuron yīsa Aroni u sōōwa sanam mε u duō sāa yee ten mi. Meya ba ye kpuro kua nge mε Mōwisi u gerua.

Yāku kowon bōō bara

⁸ Ba maa bōō bara ye kua. Ye ka yabe tarakpe ge, ya sāawa beku nōni tee ka bura teeru. ⁹ Bōō bara yen yasum ka yen dēebu mu nēwa. Ye kpuro gōm soonun bōnu bōnu. ¹⁰ Ma ba ye kpee gobiginu bwese bweseka mani sīa nne. Kpee nin nōni wee. Sīi gbiikaa sōō, swāaru ka dōm buuru ka wuru beku. ¹¹ Yiruse sōō maa, swāaru ka boogu ka sōō tiro. ¹² Itase sōō, dōm buuru ka nōni bwese bweseka ka gaadura. ¹³ Nnese sōō, wuru beku ka berō wuru ka nōni bwese bweseka. Ba ye kpuro wura gore gorewa ba sere

mani bɔɔ bara ye sɔɔ. ¹⁴ Ma ba nin baatere sɔɔ Isirelin bibun yĩsinu yorua tia tia, domi ben baawuren yĩsiru ta sãawa Isireliban bwese kera tian yĩsiru.

¹⁵ Ma ba bɔɔ bara ye wuran yɔni yiru kua. ¹⁶ Ma ba taaminu yiru ka sɔretinu yiru kua ka wura, ma ba taamii ni doke bɔɔ bara yen soo wɔrikisɔ. ¹⁷ Taaminu yiru ye sɔɔra ba wuran yɔni yiru ye sɔre. ¹⁸ Ma ba bɔɔ bara yen yɔni yi gbinisi yabe tarakpe gen sariɔ mi wuran sɔretii ni, nu wãa, kpa ya n ka sɔndi tororu wɔllɔ. ¹⁹ Ma ba maa wuran taaminu yiru kua ba doke bɔɔ bara yen soo temkisɔ si su yabe tarakpe ge girari. ²⁰ Ma ba maa taaminu yiru kua ka wura ba nu doke yabe tarakpe gen sarin nɔwɔ wuswaaɔ sɛkatia yen wɔllu gia. ²¹ Yen biru ba bɔɔ bara yen taamii ni sɔɔ wɛɛ gaaduragii doke ba yi gbinua yabe tarakpe gen taaminu sɔɔ. Nge meya ba ka ye sɔre yabe tarakpe ge sɔɔ yu ku ka bãari. Ba ye kuawa nge me Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

Yãku kowon sãa yãa ni nu tie

²² Yabe tɛn wɔllɔ ba yabe tarakpe ge sɔndi, ba tu wesawa ka wɛɛ gaaduragii. ²³ Ma ba ten wĩirɔ sɔma doke ba sinum koosia kpa tu ku raa ka gɛera. ²⁴ Ma ba ten temɔ tusanu doke ni nu ka dãa marum gam weenɛ. Ba nu kua ka wɛɛ damgii ka yi ba wɔkua ka bura ka maa gaadura ka wɛɛ wunɔmgii. ²⁵ Ma ba maa wuran yangire piiminu kua ba nu doke ba ka sikerena, nu kpa sa sãa ka tusa ni. ²⁶ Ba ye kuawa nge me Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

²⁷ Ma ba Aroni ka win bibu takoba kua ka wɛɛ damgii. ²⁸ Meya ba maa dawani ye kua ka furɔsu si su sãa ben buraru te ta ben girima sɔɔsimɔ, ka sokoto kpirinu. Ba ye kpuro kua ka wɛɛ damgii. ²⁹ Ba maa sɛkatia ye wesa ka wɛɛ damgii ba buraru koosi ka wɛɛ yi ba wɔkua ka bura ka maa gaadura ka wɛɛ wunɔmgii. Meya ba ye kpuro kua nge me Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

³⁰ Ba batani wuragia ye kua ba yorua ye sɔɔ, wini sãawa Yinni Gusunɔgii. Ba ye yoruawa nge mɛ ba ra yore sisɔ.
³¹ Ma ba ye sɔresi dawani yen wɔllɔ ka wɛɛ gaaduragii nge mɛ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

Ba Yinni Gusunɔn kuu bekurugii ten sɔmburu kua ba kpa

³² Isireliba ba Yinni Gusunɔn kuu bekurugii te kua ba kpa. Ba ye kpuro kuawa nge mɛ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

³³ Ma ba ka Mɔwisi ten yãnu kpuro naawa. Niya beka ye ka yen sɔretinu ka dãa besi yi ka dãa karetii yi ka dãa besi sinumgii yi ka yin yɔratii

³⁴ ka yãa kinɛnun gɔni yi ba swɛrasia ka yaa gɔni sinumgii yi ka beku kare te

³⁵ ka Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te ka ten nenutii ka ten wukiritia,

³⁶ ka tabulu ye ka yen dendi yãnu ka pɛɛ ye ba ra yi yen wɔllɔ,

³⁷ ka dabu wuraguu ge ka gen fitilanu ka nin dendi yãnu ka nin gum,

³⁸ ka kpakoro wuragiru tɛn wɔllɔ ba ko n da turare dɔɔ doke, ka gum mɛ ba ko n da kpuro tãre bu ka sɔɔsi ma Gusunɔ u ye gɔsa nenɛm, ka turare nubu durorugia ye ka kuu ten kɔnnɔn beku kɛnutiru,

³⁹ ka yãku yee te ba kua ka sii gandu ka ten kɔkɔsɔ sii gandugia ka ten nenutii ka sere ten dendi yãnu kpuro ka maa boo ge ka gen sɔwaritia,

⁴⁰ ka kuu ten karan bekunu ka yen dãnu ka nin yɔratii ka yen kɔnnɔn beku kɛnutiru ka yen wɛɛ ka yen gabatian kurumba,

ka sere sãarun dendi yãnu kpuro ni ba koo dendi kuu te sɔɔ,

⁴¹ ka sãa yãa ni Aroni ka win bibu ba ko n da doke bà n sɔmburu mɔ sãa yee ten mi. Niya nu koo ben girima sɔɔsi.

⁴² Isireliba ba sɔmbu te kuawa mam mam nge me Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa. ⁴³ Ye Mɔwisi u yã ni meera u kpa, yera u wa ba nu kuawa nge me Yinni Gusunɔ u gerua. Ma u bu domaru kua.

Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u kuu te giro

40

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u neɛ, ² suru gbiikoon tɔɔ gbiikiru sɔɔra kaa nen kuu te gira. ³ À n tu gira a kpa, kpa a woodan kpakoro te sua a doke te sɔɔ, kpa a tu gandi ka beku kare te. ⁴ Kpa a tabulu ye duusia ka yen dendi yãnu, ka maa dabu ge, kpa a gen fitilanu doke nin ayenɔ. ⁵ Kaa maa de bu kpakoro wuragiru tèn mi ba ko n da turare dɔɔ doke yi woodan kpakororun deedeeru. Kpa a maa beku kenutiru doke kuu ten kɔnnɔwɔ. ⁶ Kpa a ma yãku yee te yi ten ayerɔ kuu ten kɔnnɔn deedeeru. ⁷ Kpa a boo ge yi yãku yee te ka kuu ten baa sɔɔ kpa a gu nim yibia. ⁸ Kpa a kuu ten kara ye gira a ka sikerena, kpa a yen kɔnnɔn beku kenutiru doke.

Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u kuu te gum yɛka ta n ka sãa nenem

⁹ Yen biru kaa gum yɛka kuu te sɔɔ ka ten dendi yãnu kpuro sɔɔ. Nge meya kaa ka sɔɔsi ma ta sãa sãarugiru. ¹⁰ Meyya kaa maa yãku yee te gum me yɛka ka ten dendi yãnɔ. Nge meya kaa ka sɔɔsi ma ta sãa sãarugiru. ¹¹ Kaa maa boo gen tii ka gen sɔwaritia gum me yɛka a ka sɔɔsi ma ga sãa sãaruguu.

¹² Yen biru kaa ka Aroni ka win bibu na kuu ten kɔnnɔwɔ, kpa a bu wobure ka nim dirum. ¹³ Kpa a Aroni sãa yã ni sebusia a nùn gum me tãre a ka sɔɔsi ma u sãa nen yãku kowo. ¹⁴ Meyya kaa maa win bibu sɔ bu susima kpa a bu tako be sebusia. ¹⁵ Yen biru kpa a maa bu gum me tãre nge me a ben tundo kua. Nge meya kaa ka sɔɔsi ma

ba sãa nen yãku kowobu, be ka ben bibun bweseru sere ka baadommaɔ.

Mɔwisi u kuu te gira

¹⁶ Mɔwisi u kua kpuro nge me Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. ¹⁷ Ye n kua wɔɔ yirusen suru gbiikoon tɔɔ gbiikiru saa mìn di ba yarima Egibitin di, yera Mɔwisi u Yinni Gusunɔn kuu te gira.

¹⁸ U gbia u dãa besi yin yɔratii gira ma u dãa besi yi doke sɔɔ, ma u yi dãa kare. Ma u dãa besi sinumgii gira. Ma u beka ye wukiri yin wɔllɔ. ¹⁹ Ma u boo sansun beka ye sɔndi beka yen wɔllɔ. Ma u yaa gɔni yi sua u ka ye kpuro wukiri nge me Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

²⁰ Ma u woodan kpee besi yi sua u doke yin kpakoro te sɔɔ. Ma u dãa pɔɔsi yi ba ra ka tu sue wasi yin beri yenɔ. Ma u ten wukiritia doke. ²¹ Ma u ka kpakoro te na u yi kuu ten dii te ta deere gem gem sɔɔ, ma u beku kare te doke u ka kpakoro te gandi nge me Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

²² Ma u tabulu ye doke nɔm geu gia aderɔ ge sɔɔ, à n duɔ kuu ten mi. ²³ Ma u pɛɛ ye yorua tabulu wɔllɔ mam mam, ye ba ka Yinni Gusunɔ naawa, nge me u nùn sɔɔwa.

²⁴ Ma u dabu ge doke nɔm dwaru gia tabulun deedeeru. ²⁵ Ma u gu fitilanu sɔndi u sɔra Yinni Gusunɔn wuswaɔ nge me u nùn sɔɔwa.

²⁶ Ma u kpakoro wuragii te doke aderɔ ge sɔɔ beku kare ten bɔkuɔ te ta woodan kpakoro te gandi. ²⁷ Ma u turare dɔɔ doke ten wɔllɔ, nge me Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

²⁸ Ma u beku kenutiru doke kuu ten kɔnnɔwɔ. ²⁹ Ma u yãku yee te yi kuu ten kɔnnɔwɔ. Ma u yãku dɔɔ mwaararugiru ka abɔru garu kua mi, nge me Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

³⁰ Ma u boo ge doke yãku yee te ka kuu ten baa sɔɔ. Ma u gu nim yibia, me ba koo ka tii deerasia sãarun sɔ.

³¹ Mɛya Mɔwisi ka Aroni ka win bii tɔn durɔbu ba ra ka

ben nɔma ka naasu kpakie, ³² bà n duɔ kuu ten mi, ñ kun mɛ bà n yãku yee te susio, nge mɛ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

³³ Ma Mɔwisi u kuu te ka yãku yee te kara koosi. Ma u beku kenutiru doke yen kɔnnɔwɔ. Nge mɛya u ka sɔmbu te wiru go.

Guru wii wuro te, ta yɔra kuu ten wɔllɔ

³⁴ Sanam mɛya guru wii wuro te, ta kuu te wukiri ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ya tu yiba. ³⁵ Mɔwisi u ñ maa kpãa u kuu te du yèn sɔ guru wii wuro te, ta yɔ ten wɔllɔ ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ye, ya yiba te sɔɔ.

³⁶ Saa ye Isireliba ba wãa gɔbaburɔ, guru wii wuro te, tà n seewa kuu ten wɔllun di yera ba ra se bu swaa wɔri.

³⁷ Adama tà kun seewe, ba ku ra swaa wɔri.

³⁸ Isireliban sanum mɛ kpuro sɔɔ, Yinni Gusunɔn guru wii wuro te, ta ra n wãawa win kuu ten wɔllɔ sɔɔ sɔɔ. Ñ n kua wɔkuru, dɔɔwa ta ra n ka weene.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8